

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

TEMEL EĞİTİMDEN ORTAÖĞRETİME GEÇİŞ SINAVLARINA İLİŞKİN 9.
SINIF ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

Ozan AKMAN

DANIŞMAN

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ

BARTIN-2017

KABUL VE ONAY

Ozan AKMAN tarafından hazırlanan “Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavlarına İlişkin 9. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri” başlıklı bu çalışma, 07/09/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye : Prof. Dr. Çetin SEMERCİ (Danışman)

Üye : Yrd. Doç. Dr. Emrullah YILMAZ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Murat İNCE

.....
.....
.....

Bu tezin kabulü Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../...../..... tarih ve ..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Bartın Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Prof. Dr. Çetin SEMERCİ danışmanlığında hazırlamış olduğum " Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavlarına İlişkin 9. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri " adlı Yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

07/09/2017

Ozan AKMAN

İMZA

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, ortaöğretime geçişi tamamlanmış olan dokuzuncu sınıf öğrencilerinin Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavlarına İlişkin görüşleri ortaya konmuştur.

Çalışmanın ortaya çıkmasında, deneyimleri ve bilgileri ile bana yol gösteren, tatil günlerinde dahi yardımını esirgemeyen, ziyaretlerimde güler yüzü ve ikramlarıyla beni karşılayan, desteğe ihtiyacım olduğunda her zaman desteğini hissettiğim değerli hocam tez danışmanım Prof. Dr. Çetin SEMERCİ'ye teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Tez çalışması sırasında değerli fikirleri ile çalışmama destek olan ve yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ'ye teşekkür ederim

Hayatımın her döneminde desteğini esirgemeyen, bu çalışmanın yapılmasında da desteğini ve yardımlarını her zaman hissettiğim, değerli eşim Şükran AKMAN'a en derin duygularla teşekkür eder, sevgilerimi sunarım.

Yüksek lisans çalışmalarım süresince tez çalışmamı dil bilgisi açısından inceleyen ve manevi desteğini hissettiğim Tuğba DİLEK'e teşekkür ederim. Tez çalışmam boyunca desteğini, yardımını aldığım değerli meslektaşım Dinçer ERBUDAK'a da teşekkürü borç bilirim.

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavlarına İlişkin 9. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri

Ozan AKMAN

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Çetin SEMERCİ

Bartın-2017, Sayfa XV+152

Araştırmanın amacı, temel eğitimden ortaöğretime geçişte yapılmakta olan Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) Sınavlarına ilişkin dokuzuncu sınıf öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modeli çerçevesinde nicel yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim öğretim yılında Zonguldak ili Ereğli ilçesinde devlet okullarında öğrenim gören 2715 dokuzuncu sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 1022 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin sınavlara ilişkin görüşlerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından anket hazırlanmıştır. Anketler, dokuzuncu sınıf öğrencileri tarafından doldurulmuştur. Elde edilen veriler SPSS (Statistical Package of the Social Sciences) paket programı ile analiz edilmiştir. Analiz aşamasında bazı kişisel değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla chi-square testine ve yüzde-frekans değerlerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre bazı değişkenler açısından anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. TEOG sınavlarına ilişkin öğrenci görüşlerinin genellikle olumlu olduğu ancak olumsuz görüşlerin de ortaya çıktığı sonucuna varılmıştır. Olumlu görüşlerden bazıları sınavların iki dönem ve oturumlar halinde olması, telafi sınavlarının

olması, kendi okulunda sınava girmenin stresi azaltması, soruların okul müfredatı ile uyumlu olması şeklindedir. Olumsuz görüşlerden bazıları ise sistemin okul dışı kaynaklara yönelimi engellemediği, sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediği şeklindedir. Kültürel, sportif ve sanatsal etkinlikler değerlendirme sürecine dahil edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş, Sınavlar, Öğrenci Görüşleri

ABSTRACT

Master's Thesis

9th Grade Students' Views About the Exam of Transition From Primary to Secondary Education

Ozan AKMAN

Bartın University

Institute of Educational Sciences, Department of Educational Sciences

Curriculum and Instruction

Thesis Supervisor: Prof. Dr. Çetin SEMERCİ

Bartın-2017, Pp: XV+152

The purpose of the study is to analyse the opinions of the 9th grade students related to the exams of passing primary education to secondary education (centralized common exams) which are applied during the period of passing primary education to secondary education. During the study, quantitative method was used within the frame of descriptive model. The population of the survey was formed by 2715 9th grade students which received their education in state schools during the period of 2015-2016 academic years, in Ereğli district of Zonguldak. The sample of the survey was formed by 1022 students. A questionnaire was prepared by the researcher with the aim of identifying the opinions of the students about the exams. Questionnaires were filled by the 9th grade students. Obtained results are analysed with the packaged software SPSS (statistical package of the social sciences). During the analysis process, chi-square test and frequency-percentage analysis values are included, in order to identify if there were meaningful discrepancies among some personality variables or not. According to the obtained results, it was confirmed that there are certain meaningful discrepancies in terms of some variables. It was concluded that most of the student opinions are positive about TEOG (the exam of

passing from primary education to secondary education) but some adverse opinions emerged, too. Some of the positive opinions are exams' being applied in two terms and sessions, make-up exams, reduced stress level thanks to the chance of taking the exam in their own school and the coherence between school syllabus and exam questions. Some of the adverse opinions, on the other hand, were that; system didn't hinder the tendency to the extra scholastic sources and influence negatively the artistic, cultural and sportive activities. Cultural, sportive and artistic activities should be involved in the evaluation process.

Keywords: Transition from primary to secondary education, Exams, Student Opinions

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	II
BEYANNAME	III
ÖNSÖZ	IV
ÖZET	V
ABSTRACT	VII
İÇİNDEKİLER	IX
TABLolar LİSTESİ	XI
EKLER LİSTESİ	XV
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.2.1.Araştırmanın Alt Amaçları.....	2
1.4. Araştırmanın Önemi.....	2
1.5. Sayıtlar.....	3
1.6. Sınırlılıklar.....	3
1.7. Kısaltmalar.....	3
İKİNCİ BÖLÜM:KURAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1. Eğitimde Değerlendirme.....	4
2.2. Sınavlar ve Sınavların Eğitimdeki Yeri.....	8
2.3.Ortaöğretime Geçiş Sistemi.....	9
2.3.1. Türkiye’de Geçmişten Günümüze Ortaöğretime Geçiş Sistemi.	9
2.3.2. Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavı (OKS).....	12
2.3.3. Seviye Belirleme Sınavı (SBS).....	13
2.3.4. Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) Sınavı.....	15
2.3.4.1. TEOG’un Amaçları.....	15
2.3.4.2. TEOG Sisteminin Kapsadığı Dersler.....	15

2.3.4.3. TEOG Usul ve Esaslar.....	17
2.3.4.4. TEOG Sınavlarının Uygulanması.....	19
2.3.4.5. TEOG Sınavlarının Değerlendirilmesi	20
2.4.TEOG'un Etkileri	22
2.4.1. TEOG'un Öğrenciler Üzerindeki Etkileri	22
2.4.2. TEOG'un Aileler Üzerindeki Etkileri	23
2.4.3. TEOG'un Öğretmen ve Okul Yöneticileri Üzerindeki Etkileri.....	23
2.5. İlgili Araştırmalar	24
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	33
3.1. Araştırmanın Modeli	33
3.2. Evren ve Örneklem.....	34
3.3. Veri Toplama Aracı.....	36
3.4. Verilerin Toplanması.....	37
3.5. Verilerin Analizi.....	37
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM.....	39
4.1. TEOG Sınavlarının İçeriğine İlişkin Bulgular.....	39
4.2. TEOG Sınavlarının Uygulandığı Sınav Ortamına İlişkin Bulgular	53
4.3. TEOG Sınavlarındaki Gözetmenlere İlişkin Bulgular.....	66
4.4. TEOG Sürecine İlişkin Bulgular	82
4.5. TEOG Sınavlarının Türüne İlişkin Bulgular	107
4.6. TEOG Sınavlarına İlişkin Metaforlar	118
4.7. TEOG ile İlgili Öğrenci Görüş ve Önerilerine İlişkin Bulgular	128
BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	131
KAYNAKÇA.....	143
EKLER	149
ÖZGEÇMİŞ	152

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
1. Ortak Sınavlar Uygulama Takvimi(2014-2015).....	16
2. Ortak Sınav Oturumları	16
3. Ortak Sınavlarda Sınavı Yapılan Derslerin Ağırlık Katsayıları	20
4. Öğrencilere Ait Kişisel Bilgiler	34
5. Sınavlardaki Soruların Okul Müfredatı ile Örtüşmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	39
6. Sınav Sorularının Niteliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	41
7. Sınav Sorularının Cevaplanabilirliği İçin Okuldaki Eğitimin Yeterliliğine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	42
8. Sınav Sorularının Açık ve Anlaşılır Olup Olmadığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	44
9. Sınav Sorularının Çalışan ile Çalışmayan Öğrencileri Ayırt Etmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	46
10. Sınav Sorularının Kolaylığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	47
11. Sınav Sorularının Ezbere Dayalı Olup Olmamasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	49
12. Sınavda Kazanım Dışı Soruların Olup Olmadığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	50
13. Sınav Sürelerinin Yeterliliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	52
14. Kopya Çekmek İçin Sınav Ortamının Uygun Olup Olmadığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	53
15. Sınava Girerken Güvenlik Önlemlerinin Alınmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	55
16. Sınav Ortamının Rahatlığına İlişkin Verilen Cevaplar için Frekans ve Yüzde Değerleri.....	57

---

17. Sınav Ortamının Sınav Kaygısını Azaltmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	58
18. Oturma Düzeninin Kopya Çekmeyi Engellemesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	60
19. Sınavlarda Kopya Çekildiği Düşüncesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	61
20. Sınav Ortamının Güven Vericiliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	63
21. Sınav Evraklarının Bulunduğu Güvenlik Torbalarının Sınıfta Açıldığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	64
22. Gözetmenlerin Sınav Süreci Hakkında Bilgilendirme Yapmalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	66
23. Gözetmenlerin Sınavlarla İlgili Özenli Davranmalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	68
24. Gözetmenlerin Güler Yüzlü ve Anlayışlı Olmalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	69
25. Gözetmenlerin Sınıf Düzenini Sağlamalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	71
26. Gözetmenlerin Başka İşlerle İlgilenmelerine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	72
27. Gözetmenlerin Dikkat Dağıtacak Hareket Yapıp Yapmalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	74
28. Gözetmenlerin İlgi ve Tutumlarının Sınav Kaygısını Arttırdığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	76
29. Gözetmenlerin Kopyayı Engellemediğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	77
30. Gözetmenlerin Sınav Kuralları Hakkında Bilgi Vermesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	79
31. Gözetmenlerin Evrakındaki Bilgileri Kontrol Etmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	80

---

32. Mazeret Sınavlarının Sınav Baskısını Azalttığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	82
33. Sınavların İki Dönem Olmasının Stresi Azalttığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	84
34. Sınavlara Öğrencilerin Kendi Okullarında Girmesinin Stresi Azalttığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	85
35. Sınav Aralarındaki Molaların Moral ve Motivasyonu Düşürmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	87
36. Sınavların Ayır Ayır Olmasının Zamanı İyi Kullanmayı Sağladığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	88
37. Sınavlarda Başarılı Olmak İçin Devamsızlık Yapılmamasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	90
38. Okuldaki Sınavların En Az TEOG Sınavları Kadar Önemli Olduğuna İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	92
39. TEOG Sınavlarının Dönem Ortası Yerine Sonunda Yapılmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	93
40. Okulda Yapılan Sınavların Objektif Değerlendirilmediği Düşüncesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	95
41. TEOG Sınavlarının Sayılarının Arttırılmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	96
42. TEOG Sınavlarının Geleceği Etkilediğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	98
43. TEOG Sınavlarında Başarılı Olmak İçin Ek Ders Almak Gerekliliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	100
44. TEOG Sınavlarının Gerekliliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	101
45. TEOG Sisteminin Başarılı Öğrenciyi Ayırt Ettiğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	103
46. Derslerin, Sadece TEOG Sınavlarına Yönelik Olmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	104

---

47. TEOG Sürecinin Sanatsal, Kültürel ve Sportif Etkinlikleri Olumsuz Etkilediğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	106
48. Çoktan Seçmeli Sınavların Uygun Olduğuna İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	108
49. Açık Uçlu Sorulara Yer Verilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	109
50. Doğru/Yanlış Sorularına Yer Verilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	111
51. Sözlü Sınavlara Yer Verilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	112
52. Ürün Dosyalarına Yer Verilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	114
53. Kültürel, Sosyal ve Sportif Etkinliklerin Ölçme ve Değerlendirme Sürecine Dahil Edilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	115
54. Çoklu Sınav Türü Kullanılmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	117
55. Öğrencilerin TEOG Kavramına Yönelik Ürettikleri Metaforları.....	118
56. Öğrencilerin Geliştirdikleri Metaforların Kategorileri	125

EKLER LİSTESİ

Ek No

Sayfa No

1: Öğrenci Görüşleri Anketi.....	149
2: İzin Belgesi	150

1. BÖLÜM: GİRİŞ

İnsanoğlunun, tarih öncesi çağlarda yaşamını sürdürebilmesi için çok fazla bilgiye ihtiyacı yoktu. İnsanlar, avlanarak, yiyecek toplayarak ve mağaralarda barınarak hayatını sürdürebilmekte idi. Ancak gelişen bilim ve teknoloji ile insanların beslenme ve barınma şekilleri değişiklik gösterdi. İnsanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için iş hayatlarına atılmaları ihtiyaç halini aldı. Günümüzde, iyi bir iş için; iyi bir üniversite, iyi bir lise, iyi bir ortaokul ve iyi bir ilkokul kademelerini başarı ile geçmek ihtiyaç oldu.

Eğitim, “bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972, 12). Ertürk’ün tanımına göre; eğitim, bir süreçtir ve planlı olmalıdır. Eğitim, bireylerin davranışlarında istendik şekilde değişim oluşturmalıdır. Fidan’a (2012, 4) göre eğitim, insanları belli amaçlar doğrultusunda yetiştirme sürecidir. Bu süreçte insanın kişiliği, kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla farklılaşır. Eğitim, bizleri etkileyen ve davranışlarımızın değişmesine neden olan her türlü etkinliktir (Erden, 2007, 13). Eğitim, ailede, akran grupları arasında, iletişim araçları yoluyla, farklı ortamlarda, okul ortamında öğretmenlerle ve diğerleriyle iletişim kurarak gerçekleşebilir (Erden, 2007, 13).

Eğitim sürecinde, öğrencilerin kazandıkları davranışların gerçekleşme düzeyleri ve istenilen beceri ve yeteneğe ulaşma düzeyleri belirlenmeye çalışılır (Kan, 2013, 2). Eğitim ve öğretimin gerçekleştiği her ortamda “ben ne durumdayım?”, “benim çocuğum ne durumda?”, “benim öğrencilerim ne durumda?”, “bizim okuldaki öğrenciler ne durumda?”, “bizim ülkemizdeki öğrenciler ne durumda?” gibi sorular sorulmaktadır. Bu sorular ise ölçme ve değerlendirmenin zorunluluğunu ortaya koymaktadır (Doğanay ve Karip, 2006, 245). Ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Ülkemizde, öğrenci başarı düzeylerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi sürecinde birçok sınav kullanılmaktadır. Bir eğitim kurumuna yerleştirilmek üzere bireylerin ilk yol ayrımına geldikleri nokta temel eğitimden ortaöğretime geçiştir (Özkan ve Özdemir, 2014). Temel eğitimden ortaöğretime geçişte, ülkemizde merkezi sınavlar uygulanmaktadır. Bu

sınavlar zaman zaman isim ve uygulamada değişiklikler göstermiştir. Ortaöğretim Kurumları Seçme Sınavı (OKS) 2007 yılına kadar uygulanmış, daha sonra yerini 2013 yılına kadar Seviye Belirleme Sınavlarına (SBS) bırakmıştır (Sarier, 2010). 2013-2014 eğitim öğretim yılının ilk döneminde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan ve 8. Sınıfları kapsayan Merkezi sınav uygulamasına geçilmiştir (Özkan ve Özdemir, 2014).

Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavları, öğrencilerin eğitim hayatlarında karşılaştıkları ilk merkezi sınavlardır. Bu çalışmada, temel eğitimden ortaöğretime geçişteki sınav sürecini tamamlamış olan 9. sınıf öğrencilerinin merkezi sınavlara ilişkin görüşlerini tespit etmek amaçlanmıştır.

1.1 Problem

Tez kapsamında gerçekleştirilen araştırmaya ilişkin problem cümlesi “Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavlarına İlişkin 9. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri Nelerdir?” şeklinde ifade edilebilir.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, temel eğitimden ortaöğretime geçişte yapılmakta olan TEOG sınavlarına (merkezi ortak sınavlarına) ilişkin 9. Sınıf öğrencilerinin görüşlerinin belirlenmesidir.

1.2.1 Araştırmanın Alt Amaçları

Genel amaç doğrultusunda TEOG sınavlarına ilişkin şu alt amaçlar oluşturulmuştur:

1. TEOG sınavlarının içeriğine ilişkin görüşler nelerdir?
2. TEOG sınavlarının uygulandığı sınav ortamına ilişkin görüşler nelerdir?
3. TEOG sınavlarında görev alan gözetmenlere ilişkin görüşler nelerdir?
4. TEOG sürecine ilişkin görüşler nelerdir?
5. TEOG sınav türlerine ilişkin görüşler nelerdir?
6. TEOG’a ilişkin metaforlar nelerdir?
7. TEOG süreci ve sınavları ile ilgili öğrencilerin anket soruları dışındaki düşünceleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, ülkemizde yapılan merkezi sınavların ilk basamağı olan TEOG merkezi sınavlarına ilişkin, süreçten ilk olarak etkilenmekte olan öğrencilerin görüşlerinin

alınması açısından önemlidir. 2000 yılından bu yana orta öğretim kurumlarına öğrenci yerleştirmek amacıyla dört farklı sınav uygulamasının denenmiş olması ve bu son uygulamaya ilişkin öğrencilerin görüşlerinin alınması açısından önemlidir. TEOG sınavlarına ilişkin 9. sınıf öğrencilerinin görüşlerinin belirlendiği başka bir çalışma olmaması açısından önemlidir. Bununla birlikte, öğrencilerden elde edilen veriler doğrultusunda TEOG sınavları ile ilgili aksayan ya da geliştirilmeye ihtiyacı olan boyutlarla ilgili öneriler sunması ve bu alanda yapılacak yeni çalışmalara ışık tutacak olması nedeniyle önemlidir.

1.4. Sayıtlar

Bu bölümde araştırmanın sayıtlarına yer verilmiştir.

- Katılımcıların, anket sorularına içtenlikle cevap verdiği,
- Ölçme aracının yeteri kadar geçerli ve güvenilir olduğu,
- Evrenden alınan örneklem grubunun evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

- Bu bölümde araştırma sırasında karşılaşılabilecek sınırlılıklara yer verilmiştir. Araştırma, 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında, Zonguldak ili Ereğli ilçesinde 9. Sınıfta öğrenim gören 1022 öğrenci ile sınırlıdır.

1.6. Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

OKS: Ortaöğretim Kurumları Sınavı

SBS: Seviye Belirleme Sınavı

TEOG: Temel Eğitimden Orta Öğretime Giriş

2. BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavları ile ilgili kuramsal çerçeve ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Eğitimde Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme öğretim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretimin olduğu her dönemde ölçme ve değerlendirme sürecine de ihtiyaç duyulmuştur. Öğrenci başarıları kurul kararları, öğretmen görüşleri, sınavlar, portfolyolar ve daha pek çok araçla ortaya konmaya çalışılmıştır (Başol, 2015, 3).

Ölçme ve değerlendirme, öğrencinin yeteneklerinin, gelişim düzeylerinin ve gelişme potansiyelinin ortaya konulmasını sağlamaktadır. Öğretim, not verme, öğrencilerin gelişim düzeyi, öğrencilerin ilgileri ve yetenekleri, öğrencileri seçme ve yerleştirme, rehberlik ve yönlendirme, öğretim programları, yönetim ile ilgili kararların kısacası öğrenciler ve eğitim öğretim süreci ile ilgili kararların verilebilmesi için eğitim öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirme sonucunda elde edilen bilgilere ihtiyaç vardır (Doğanay ve Karip, 2006, 246).

Ölçme ve değerlendirme, öğretim etkinliklerinin kontrollü bir şekilde yapılmasında önemli bir yer tutar. Öğretim etkinlikleri verilecek grubun çok iyi tanınması, dersin içeriğinin uygun şekilde belirlenmesi, öğrenme-öğretme sürecindeki öğrenme eksiklik ve güçlüklerinin belirlenmesi, öğrenme-öğretme sürecinin konuya, gruba ve öğretmene uygun olması, öğretim sonunda öğrenme düzeylerinin ölçülmesi ve bütün olarak tüm öğretim etkinliklerinin değerlendirilmesinin yapılmasında ölçme ve değerlendirme etkinlikleri önemli bir yer tutmaktadır. Ölçme ve değerlendirme işlemleri yapılmaz ise, öğretim hizmeti verilecek grup yeterince tanınmaz, süreç esnasındaki eksiklik ve aksaklıklar belirlenemez ve süreç sonunda oluşacak olan öğrencilerin düzeyleri doğru şekilde belirlenemez, eğitim sisteminin kendini yenilemesi ve geliştirmesi sağlanamaz (Tan, 2008, 2).

“Ölçme, olayların eşyanın veya insanların belirlenmiş bir niteliğinin sembol veya sayılarla gösterilerek nicelendirilmesidir” (Erdoğan, 2006, 290). Ölçme işlemi bir süreçtir ve bu sürecin ilk aşaması ölçülecek özelliklerin (davranışların veya kazanımların) neler olduğunun belirlenmesinden oluşmaktadır. Ölçme işleminin ikinci aşaması ise uygun sayı veya sembollerin seçilmesinden oluşmaktadır. Ölçmenin son aşaması ise gözlenen değişkenin belli değerlerini sayı veya sembollerle eşleme ya da gözlenen davranışlara hangi ölçme sonuçlarının verileceğinin karşılaştırılmasıdır (Gelbal, 2013, 4). Yapılan tanım ve açıklamalara göre ölçme ile ilgili örnekler aşağıda sunulmuştur:

“Sınıf içindeki hava sıcaklığının ölçülerek 38 derece bulunması.

Ali'nin boy uzunluğunun ölçülerek 175 cm bulunması.

Bir sınıftaki öğrencilerin ağırlıklarına göre sıraya dizilmesi ve bu sıraya göre öğrencilere numara verilmesi.

Bir sınıftaki öğrencilerin sayılarak 40 öğrenci bulunması.

Bir okuldaki öğrencilerin öğretim durumlarına göre “ilköğretim ve ortaöğretim” şeklinde sınıflandırılması.”

Örneklere görüldüğü üzere, ölçme işlemlerinin her birisinde bir özellik gözlemlenmiş, gözlem sonuçları sayı veya sembollerle ifade edilmiştir. Birinci ölçme örneğinde, hava sıcaklığı ölçülen özellik, termometre ölçme aracı ve 38 derece ise ölçme sonucudur (Kan, 2013, 3). Ölçmeler, ölçme sonuçlarının elde edilme biçimlerine göre doğrudan, dolaylı ve türetilmiş ölçme olarak üç türe ayrılır (Kan, 2013, 4).

Doğrudan ölçme; ölçülmek istenen özelliğin doğrudan gözlenmesi ile ya da bu özelliğin kendisiyle doğrudan ilişkili bir ölçme aracı ile ölçülmesidir. Örneğin; öğrencilerin cinsiyetlerini gözlemleyerek kız veya erkek sembolleri ile eşleştirmek ya da bir masanın uzunluğunu cetvel ile ölçmek (Güler, 2014, 5).

Dolaylı ölçme; doğrudan gözlemlenemeyen veya ölçülemeyen özelliğin bir başka özellik yardımı ile ölçülmesi olarak tanımlanabilir. Örneğin sıcaklık değişkeni doğrudan doğruya gözlemlenemez. Bu nedenle termometre denilen araç ile civanın ne kadar genişlediğine bakılır ve göstergeye bağlanır. Bir diğer örnek ise öğrencinin matematik dersindeki başarısını ölçmek olarak verilebilir. Öğrencinin matematik başarısı doğrudan gözlemlenemez ancak sorulara verdiği cevaplarla gözlemlenmeye çalışılır (Güler, 2014, 5).

Türetilmiş ölçme ise; ölçülmek istenilen özelliğin kendisinden farklı iki ya da daha fazla özelliğin arasındaki matematiksel bir bağıntı yardımıyla ölçülmesi olarak tanımlanabilir. Örneğin; $Hız = Yol/Zaman$. Burada hız, kendisinden farklı özellikteki yol ve zaman kavramlarının birbirlerine bölünmesi sonucu ölçülebilmektedir. Diğer bir örnek ise ; $Yoğunluk = Kütle/Hacim$ (Güler, 2014, 5).

Değerlendirme, ölçme sonuçlarının bir ölçütle karşılaştırarak yargıya varma ve karar verme sürecidir (Doğanay ve Karip, 2006, 245). Değerlendirme süreci ölçme, ölçüt ve karar olmak üzere üç ögeye ayrılabilir. Değerlendirmenin birinci ögesi ölçmedir. İkinci öge ise ölçüttür.

Ölçüt, “değerlendirmeye dayanak sağlayan ölçme sonuçları” olarak tanımlanmaktadır (Gelbal, 2013, 11). TDK (2017) ise ölçütü, “bir yargıya varmak veya değer vermek için başvuru ilke, kıstas, mısdağ, kriter” şeklinde tanımlamaktadır. Ölçüt, bireyler ya da nesnelere hakkında karar vermek için belirlenen referans ya da eşik değerleridir (Atılğan, 2013, 350). Ölçüt, değerlendirmenin nasıl ve hangi kriterlere göre yapılacağını gösteren bir kılavuz gibidir. Ölçüt, toplumlar, insanlar ve uygulamalar arasında farklılıklar gösterir. Eğitim öğretim süreci açısından bakıldığında ölçüt denildiğinde, öğrencilere kazandırılmak istenen kazanımların değerlendirilmesi yapılırken hangi kuralların, hangi kritik davranışların, neye göre değerlendirileceği anlaşılmaktadır. Örneğin; “Fen ve Teknoloji sınavından 50 ve yukarısında not alan öğrenciler başarılı, altında alan öğrenciler başarısızdır” ifadesinde ölçüt 50’dir (Erdoğan, 2006, 295).

Değerlendirme işlemi için öncelikle ölçmenin yapılması ve ardından ise ölçüt ile karşılaştırılması gerekir. Bir başka ifadeyle değerlendirme işlemi için ölçme sonuçlarının bir ölçütle karşılaştırılması ve buna göre karar verilmesi gerekir (Gelbal, 2013, 11).

MEB (2005a)’e göre “değerlendirme, öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, eğitimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı, sistematik bir süreçtir”. Eğitim süreci içerisinde öğrencilerin istenilen özellikleri kazanıp kazanmadığı ya da öğrencilere kazandırılıp kazandırılmadığı değerlendirmenin konusunu oluşturur. Eğitim sürecinde yapılan değerlendirmeler, belli amaçlar için yapılır. Genel olarak bu amaçlar öğrenmelerin ya da öğretimin değerlendirilmesi şeklindedir. (Atılğan, 2013, 351). Amaçlarına göre değerlendirme üç başlık altında toplanabilir:

1. Tanımaya ve Yerleştirmeye Yönelik Değerlendirme: Öğrencilerin, bir derste

başarılı olabilmeleri için ihtiyaç duyulan ön koşul davranışlara sahip olup olmadıklarını belirlemek amacıyla kullanılan değerlendirme şeklidir (Tekin, 2000, Akt. Alkan, 2012, 23). Bu tip değerlendirmeler öğrencilerin yeteneklerinin, ilgilerinin, hazır bulunuşluk düzeylerinin ve bir önceki sınıf ya da okul kademelerinde edinmeleri gereken bilgi, beceri ve tutumları edinme düzeylerinin belirlenmesi ve öğrencilerin uygun okul, program ya da gruba yerleştirilmesi amacıyla yapılır. Yerleştirme amacı ile yapılan değerlendirme, ortaöğretim kurumlarına giriş, üniversitelere giriş veya öğrenci başarı, ilgi ve yeteneklerine uygun bir öğrenme ortamına yerleştirmek amacıyla yapılabilir (Doğanay ve Karip, 2006, 246).

2. Biçimlendirme ve Yetiştirmeye Yönelik Değerlendirme: Öğrencilerin bir ders ya da üniteadaki öğrenme eksikliklerini ve eksikliklere sebep olan güçlükleri belirleyip gidermek amacıyla kullanılan, ders saati, ünite veya bölüm sonunda kullanılan değerlendirme şeklidir (Tekin,2000, Akt. Alkan, 2012, 23). Biçimlendirme ve yetiştirmeye yönelik değerlendirme, öğretimin uygulanması esnasında öğrenci gelişiminin izlenmesi ve öğrenme eksikliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılır. Bu tip değerlendirmelerde öğretimin belirli aşamalarında öğrencilerin kazandıkları davranış, beceri, bilgi durumları ölçülür ve değerlendirilir (Doğanay ve Karip, 2006, 247).
3. Değer Biçmeye Yönelik Değerlendirme: Öğretim dönemi içinde ya da sonunda programın öngördüğü hedeflere ulaşılma durumlarına bakılarak öğrenci, öğretmen ya da programla ilgili kararlarda bulunulan değerlendirme şeklidir (Tekin,2000, Akt. Alkan, 2012, 23). Değer biçmeye yönelik değerlendirmelerde öğrencilerle ve öğretimle ilgili bir sonuç değerlendirmesi yapılır. Öğrencilere not vererek başarılı ya da başarısız olarak değerlendirmek değer biçmeye yönelik değerlendirme kapsamındadır (Doğanay ve, Karip, 2006, 248).

Öğrencilerin öğrenim gördükleri öğretim yılı içinde edinmeleri gereken bilgi, beceri ve tutumları bir sonraki öğretim kademesinin ön koşulu olacağından, TEOG sınavları tanıma ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme sınavı olarak kabul edilebilir. Fakat sonuçlarına göre öğrencilerde tespit edilen eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılırsa, bu sınavlar biçimlendirme ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme olarak kabul edilebilir. TEOG sınavları, öğrencilerin öğrenim gördükleri dönemin içinde yapılması ve o

dönemin konularını içeren bir sınav olması nedeni ile değer biçmeye yönelik değerlendirme sınavı olarak da nitelendirilebilir. Ülkemizde bu sınavlar daha çok ortaöğretim kurumlarına yerleşmede kullanılan araçlar olarak kabul edebilir. Bu nedenle TEOG sınavlarını tanıma ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme sınavları olarak nitelendirebiliriz.

2.2. Sınavlar ve Sınavların Eğitimdeki Yeri

Günümüz eğitim sisteminde öğrencilerin ölçme ve değerlendirilmesinde sınavlara oldukça fazla başvurulmaktadır. Öğrencilerin bir üst eğitim kademesine geçişleri sırasında özellikle merkezi sınavların yeri çok önemlidir. Ülkemizde ortaöğretime öğrenci seçme ve yerleştirme işlemi Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından, yüksek öğretim kurumlarına öğrenci seçme ve yerleştirme işlemi Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılmaktadır (Kutlu ve Karakaya, 2007, 398).

Sınavlar, ölçme araçlarından en çok kullanılanlar arasında yer alır. Turgut (Akt, Karabacak, 2010, 14)'a göre sınavlar, öğrenci davranışlarının gözlenip neticelendirilmesi için kullanılan ölçme durumlarıdır. Sınavlar deyince, öğretimin amaçlarıyla uyumlu ve öğretimin ne kadar etkili olduğunu ölçmek amacıyla öğrencilere uygulanan testler, yazılı ve sözlü yoklamalarla elde edilen ölçme sonuçlarının belirlenen ölçütlerle karşılaştırılıp öğrenci başarılarına dair karar vermek anlaşılmaktadır. Eğitim öğretim sürecinde öğrenci düzeylerini belirlemek amacıyla kullanılan ara sınavlar, sınıf geçme sınavları, ilk, orta, yüksek öğretime geçiş veya bitirme sınavları ve iş bulmaya yönelik sınavlar, yaşamsal öneme sahip olabilmektedir (Demirtaş, 2012, 27).

1970'li yıllardan itibaren ilkokullar ortaöğretim kurumlarına, ortaöğretim kurumları ise üniversitelere öğrenci yetiştiren kurumlar haline gelmiştir. Sistem, yetiştirmeyi ve geliştirmeyi esas almak yerine elemeyi esas alan sisteme dönüşmüştür. Öğrenme, yaşamak için gerekli faydalı bilgiler edinme, beceri geliştirme yerine sınavlara hazırlanma şekline dönüşmüştür. Bu değişimler sınavı amaç, eğitimi araç durumuna getirmiştir. Öğretici yerine seçici ve eleyici olan sistem, küçük yaşlardan itibaren öğrencilerin sınav kaygısı yaşamasına neden olmuş, son 30 yıla baktığımızda ise çocukluğunu yaşayamadan yetişen gençler, gelecekte karşılaştıkları tüm sorunların yanıtlarını, test sorularının 4-5 şıklı cevaplarında aramışlardır (Karabacak, 2010, 13).

2.3. Ortaöğretime Geçiş Sistemi

Bu bölümde, Türkiye’de geçmişten günümüze ortaöğretime geçiş sisteminin gelişimine ve ortaöğretime geçişlerde uygulanan merkezi sınavlara ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.3.1. Türkiye’de Geçmişten Günümüze Ortaöğretime Geçiş Sistemi

Gelecekte iyi bir meslek sahibi olmanın yolu iyi bir üniversiteden, iyi bir üniversitenin yolu ise kaliteli bir ortaöğretim kurumundan geçmektedir. Küçük yaşlardan itibaren öğrencilerimiz eğitim sistemimiz ve koşullar gereği kendilerini sınav ortamlarında bulmaktadırlar (Kayapınar, 2006, 1). Geçmişe baktığımızda ülkemizde 1960’lı yıllara kadar ortaöğretim kurumlarından mezun öğrenci sayısının az olması nedeniyle üniversiteye geçişler sınavsız olmuştur. Ortaöğretim kurumlarının artması üniversiteye ve ortaöğretim okullarına girişlerde sınavlar ve benzeri seçme yöntemlerinin yaygınlaşmasına yol açmıştır. Eğitim kurumlarının bağımsız olarak yaptıkları bu sınavlar, zamanla birlikte artan talebin yarattığı yoğunluk nedeniyle merkezi sınavlara dönüşmüşlerdir (Dinç vd, 2014 , 402).

1955 yılında Eskişehir, İstanbul, İzmir ve Konya illerinde matematik ve fen derslerini İngilizce öğretmek üzere kolej adı verilen ve öğrencilerini sınavla kabul eden resmi okullar açılmıştır. Gördükleri rağbet ile sayıları ve kapasiteleri arttırılan bu kolejler günümüzde Anadolu Liseleri olarak faaliyet göstermektedirler (Güven, 2015, 292). Ortaöğretim kurumlarının çeşitlenmesinde ve sınavla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarının sayılarının artışında yabancı dille eğitim veren bu kolejlerin kurulmasının payı oldukça büyüktür. Ortaöğretim kurumlarının tarihi açısından kolejlerin kurulmasını ilk önemli gelişme olarak kabul edebiliriz. Ülkemizde sınavla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarımızın tarihi açısından ikinci önemli gelişmeyi ise fen liselerinin kurulması olarak kabul edebiliriz (Gür, Çelik ve Coşkun, 2013, 5). Fen liselerinin kurulmasına ilişkin ilk karar 5-15 Şubat 1962 tarihleri arasında toplanan VII. Milli Eğitim Şurasında ortaya atılmıştır. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hilmi İncesulu açılış konuşmasında fen liselerinin kurulmasına ilişkin şu açıklamayı yapmıştır: “Üstün istidatlı öğrenciler için bir İlim Lisesi ve bir de aşağıda kuruluş sebeplerini, ayrıca zikredebileceğimiz bir Deneme Sanat Enstitüsü kurulmalı ve öğrenciler başarı gösterdikleri müddetçe bu okullarda kalmalıdır, gösteremeyenler öteki okullara nakledilirler” (TTKB, 1962, 1). 1965 yılında fen

bilimlerinde yetenekli öğrencileri yetiştirmek üzere ilk Fen Lisesi olan Ankara Fen Lisesi açılmıştır (Güven, 2015, 292).

Yükseköğretime olan talebin 1970'lerde artmaya başlaması Fen ve Anadolu Liselerine olan talebin artmasına yol açmıştır. Fen ve Anadolu Liselerinde verilen eğitimin kalitesi ile yükseköğretim kurumlarına yerleştirilen öğrenci sayılarının fazlalığı nedeni ile bu kurumlara başvuran öğrenci sayıları yıllar geçtikçe artmıştır. Ortaya çıkan bu durum Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ortaöğretime geçiş sınavlarının merkezi ve tek bir sınavla yapılmasını zorunlu kılmıştır (İnceoğlu, 2015, 10).

1982 yılına kadar yeni bir fen lisesi açılmamıştır. 1982 yılında ikinci fen lisesi olarak İstanbul Atatürk Fen Lisesi kurulmuştur. Fen liselerini model alarak kurulan sosyal bilimler lisesinin ilki 2003 yılında kurulmuştur. Sosyal bilimler ve edebiyat alanında bilim insanları yetiştirmek sosyal bilimler liselerinin amacıdır. Sosyal bilimler liselerine de öğrenciler sınavlarla kabul edilmektedir (Gür, Çelik ve Coşkun, 2013, 5).

Sınavla öğrenci alan ortaöğretim kurumlarından bir diğeri ise Anadolu Öğretmen Liseleridir. 1990 yılından itibaren kurulmaya başlayan Anadolu Öğretmen Liselerinin amacı, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarına öğrenci hazırlamak, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum, davranışlar kazandırmak, yabancı dil eğitimi vermek, ortaöğretim düzeyinde ortak bir genel kültür vermek, ülke kalkınmasına sosyal, kültürel, ekonomik yönden katkıda bulunma bilincini ve gücünü kazandırmaktır (MEB, 2007, 1).

1999 yılına kadar Anadolu Liseleri, öğrencilerini merkezi sınav sonucuna göre almaktaydılar. Anadolu Liselerini kazanan öğrenciler ortaokul kısmından önce okul bünyesindeki hazırlık sınıflarında bir yıl eğitim görmekteydiler. Ülkemizde sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulamasına geçilmesi ile Anadolu Liselerinin ortaokul kısımları kapanmıştır. Anadolu Liseleri hazırlık ile üç yıllık lise eğitimi verecek şekilde düzenlenmiştir. Bundan sonraki süreçte Anadolu Liselerine gitmek isteyen öğrenciler 8. sınıftan sonra sınava girmektedirler (Gür, Çelik ve Coşkun, 2013, 6). Anadolu Liselerine girmek için öğrencilerin ilköğretimde belirli bir akademik başarı göstermesi beklenmez iken, Fen Liselerine gitmek için 6 ve 7. sınıfta Türkçe, matematik ve fen bilgisi derslerinin her birinin yıl sonu notu en az orta ve bu derslerin yıl sonu notlarının ağırlıklı ortalamasının en az 4.00; sosyal bilimler liselerine gitmek için 6 ve 7. sınıflarda Türkçe, matematik ve sosyal bilgiler derslerinin her birinin yıl sonu en az orta ve bu derslerin yıl

sonu notlarının aritmetik ortalama en az 4.00 olması şartı atanmakta idi (MEB, 2005b). Bu uygulamanın, öğrencinin okul başarısını dikkate alması ve istenilen düzeyde başarı gösteren öğrencilerin sınava girebilmesine olanak sağlaması bakımından olumlu bir uygulama olduğu söylenebilir. Ancak bu uygulamadan 2009 yılında Seviye Belirleme Sınavlarının (SBS) uygulanmaya başlaması ile vazgeçilmiş, Anadolu Liselerinin sayıları hızla arttırılmış ve sınava giren öğrenci sayıları da hızla artış göstermiştir (Gür, Çelik ve Coşkun, 2013, 6). 2013 yılı ortaöğretime yerleştirme sistemi tercih ve yerleştirme kılavuzuna göre sınavla öğrenci alan okullara başvurularında öğrencilerin 8. sınıfta öğrenim görmüş olması yeterli hale gelmiştir. Yalnızca sınavla öğrenci alan resmi ve özel Anadolu Öğretmen Liselerine girişlerde 6, 7 ve 8. sınıfta sınıf tekrarı yapmamış olmak şartı aranmıştır (MEB, 2013a).

Akademik lise türleri olan Fen Liseleri, Anadolu Liseleri, Sosyal Bilimler Liseleri gibi İmam Hatip, Güzel Sanatlar ve Meslek Lisesi türlerinin bir kısmı da öğrencilerini sınavla seçmektedir. 1985 yılında açılan Anadolu İmam Hatip Liseleri öğrencilerini sınavla almaktadır. Benzer şekilde Anadolu Mesleki ve Teknik Liseler de sınavla öğrenci alan lise türlerindedir. Merkezi sınavla öğrenci alan liselerin dışında öğrencileri yeteneklerine göre seçerek alan liseler de vardır. Bu lise türlerinden olan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri 1999 yılında faaliyet göstermeye başlamıştır. Öğrenciler, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine yeteneklerinin ölçüldüğü bir seçme sınavı ile girmişlerdir. Yetenek sınavlarıyla öğrenci seçen kurumlardan bir diğeri de Spor Liseleridir. Spor Liseleri 2005 yılında kurulmuştur. 2009 yılında yapılan bir düzenleme ile Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri birleştirilmiştir ve bu okullara öğrenciler yeteneklerine göre seçilerek alınmaktadır (Gür, Çelik ve Coşkun, 2013, 7).

Özetle, öğrencilerini sınavla alan okulların tarihi eskilere dayanıyordu. İlki, 1955 yılında yabancı dilde eğitimle eğitim öğretimi vermeye başlayan kolejler öğrencilerini sınavla seçmekteydi. 1964 yılından itibaren Fen Liseleri, 1985 yılından itibaren Anadolu İmam Hatip Liseleri, 1990 yılından itibaren Anadolu Öğretmen Liseleri, 2003 yılından itibaren ise Sosyal Bilimler Liseleri öğrencilerini sınavla kabul eden eğitim öğretimi kurumlarıdır. Anadolu Liseleri, 1999 yılında kadar öğrencilerini ilkokuldan itibaren sınavla almışlardır ancak sekiz yıllık kesintisiz eğitim uygulanmasına geçilmesi ile birlikte Anadolu Liselerinin ortaokul kısımları kapanmıştır. Bundan sonraki süreçte Anadolu Liseleri hazırlık ve üç yıllık lise eğitimi şeklinde hizmet vermiştir. Ortaöğretim

kurumlarındaki eğitim öğretim süresi 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren dört yıla çıkarılmış ve Anadolu Liselerindeki hazırlık sınıfları kaldırılmıştır (İnceoğlu, 2015, 11).

2.3.2. Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavı (OKS)

Cumhuriyetin ilk yıllarından beri var olan ilkokul ve ortaokullar, 1997 yılında 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda yapılan değişiklikle birleştirilmiş ve 8 yıllık zorunlu "İlköğretim Okulları"na dönüştürülmüştür. 30.03.2012 tarih ve 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 8 yıl olan zorunlu eğitim süresi 12 yıla çıkartılmıştır. Bu eğitim 4 yıl süreli ilkokul, 4 yıl süreli ortaokul ve 4 yıl süreli lise eğitimini kapsamaktadır (MEB, 2012, 1).

1997 yılına kadar ortaokullara geçiş ilkokuldan sonra yapılan merkezi seçme ve yerleştirme sınav sonuçlarına göre yapılmaktaydı. 1997 yılında yapılan düzenlemelerle seçme ve yerleştirme sınavı ortaöğretim kurumlarına geçiş için yapılmaya başlanmıştır. Bu yıldan sonra ilköğretim kurumlarından ortaöğretim kurumlarına geçiş, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 8. sınıf öğrencilerine yapılan OKS adı verilen sınav sonuçlarına göre yapılmıştır (MEB, 2012, 1).

Ülkemizde, öğrenciler 1997-1998 eğitim öğretim yılından itibaren ortaöğretim kurumlarına Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Eğitim Teknolojileri (EĞİTEK) Genel Müdürlüğü Ölçme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı tarafından geliştirilen Orta Öğretim Kurumları Öğrenci Seçme Sınavı (OKS) ile alınmaktadır. Bu sınava ilköğretim 8. sınıf öğrencileri girebilmektedir. OKS, Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler alanlarını kapsayan sorulardan oluşmaktadır. OKS soruları, ilköğretim programlarına dayandırılarak geliştirilen ve akademik yeteneği ölçen bir özellik taşımaktadır (MEB, 1998). OKS sorularında;

- 1) Verilen bilgi bütününde kullanılan kavram, grafik, tablo ve ilkelerden çıkarımlar yapma,
- 2) Yazılı olarak ya da şekil, grafik, tablo halinde verilen bilgi örüntüsünün öğeleri arasında ilişki kurarak sonuca varma,
- 3) Yazılı metni okuyup anlama,
- 4) Verilen bir problem durumundaki öğeleri ayırt etme, öğeler arası ilişki kurabilme, ilişki kullanarak bir sonuca ulaşma,
- 5) Verilen problemi, yazılı metni, şekil, grafik ya da tabloyu belli ölçütlere göre değerlendirebilme,

- 6) Temel kavram ve ilkeleri kullanarak günlük yaşamdaki gözlemleri çıkarma, benzer örnekler verme, olayları anlama, problem çözme gibi zihinsel süreçler ölçülmektedir (MEB, 2003).

Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler derslerini kapsamaktadır. Her derse ait testte 25'er soru olmak üzere toplam 100 soru bulunmaktadır. Sınavın tamamı için 120 dakika cevaplama süresi verilmektedir. Testlerdeki sorular dört seçenektir ve seçeneklerden yalnızca bir tanesi doğru cevabı içermektedir. Puanlama yapılırken yanlış cevap sayısının üçte biri doğru cevap sayısından çıkarılmaktadır. Yani üç yanlış bir doğruyu götürmektedir (MEB, 2004). İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin girdiği bir sınav olan OKS'de sorulan sorular 6., 7. ve 8. sınıf konularını içermektedir. Süreci ölçmek yerine sonucu ölçen OKS,2005-2006 eğitim öğretim yılında uygulamaya konan yeni öğretim programının vizyonuna uyum sağlayamamıştır (Uzoğlu, Cengiz ve Daşdemir, 2013, 78). OKS 2008 yılında son kez uygulanmış ve yerini 2008 yılında SBS'lere bırakmıştır (Hürriyet, 2013).

2.3.3. Seviye Belirleme Sınavı (SBS)

SBS'ler ilköğretim 6,7 ve 8. sınıflar için düzenlenmiş ve 2008 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. SBS'ler 2008 yılında sadece 6 ve 7. sınıflar için düzenlenmiştir. 2009 yılından itibaren ise ilköğretim 8. sınıflara da uygulanmıştır (Hürriyet, 2013).

Milli Eğitim Bakanlığı 2009 yılında hazırladığı e-kılavuzda ortaöğretime geçiş sisteminin; 6,7 ve 8'inci sınıflarda hesaplanan sınıf puanlarının, belirlenen oranlarından elde edilen ortaöğretime yerleştirme puanına (OYP) göre merkezi yerleştirmenin yapılacağı yeni bir sistem olduğunu belirtmiştir. Ortaöğretime Geçiş Sistemi, Seviye Belirleme Sınavı Puanı (SBS), Davranış puanı (DP) ve yıl sonu başarı puanından elde edilen sınıf puanları (SP) temelinde yürütülmüştür. Davranış Puanı, öğrencinin okul içindeki okul kültürüne uyum, öz bakım, kendini tanıma, iletişim ve sosyal etkileşim, ortak değerlere uyma, çözüm odaklı olma, sosyal faaliyetlere katılım, takım çalışması ve sorumluluk, verimli çalışma, çevre duyarlılığı ölçütlerinin notla değerlendirilmesi sonucunda elde edilen puandır. Sınıf puanı, seviye belirleme sınavı puanının %70'inin, yıl sonu başarı puanının %25'inin ve davranış puanının %5'inin alınmasıyla hesaplanmaktadır.

Seviye Belirleme Sınavları, ilköğretimin 6'ncı, 7'inci ve 8'inci sınıflarında görsel sanatlar, teknoloji ve tasarım, müzik, beden eğitimi, rehberlik/sosyal etkinlikler dersleri dışındaki zorunlu derslerden ders yılı sonunda yapılan merkezi sistem sınavlarından oluşmaktadır. Ortaöğretime geçişte esas alınacak Ortaöğretime Yerleştirme Puanı, öğrencilerin 6'ncı sınıf "Sınıf Puan"ının %25'i, 7'inci "Sınıf Puan"ının %35'i ve 8'inci sınıf "Sınıf Puan"ının %40'ı alınarak hesaplanmaktadır. Herhangi bir sebeple seviye belirleme sınavına katılamamış olan öğrencinin seviye belirleme sınavı puanı, o yıla ait en düşük seviye belirleme sınavı puanı olmaktadır.

Eğitimdeki başarının yalnızca sınava dayalı performans olarak algılanmamasından yola çıkılarak öğrencileri sınav stresinden kurtarmak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı tarafından SBS'nin kaldırılması kararı alınmıştır (Süer, 2014, 2). Sistemin değişmesi ile ilgili MEB (2013b, 6) şu açıklamalarda bulunmuştur:

"Bakanlığımız, kamuoyunda Seviye Belirleme Sınavı (SBS) olarak bilinen elemeye dayalı ortaöğretime geçiş sınavını 2013 yılı itibarıyla kaldırmıştır. Bugüne kadar uygulanan biçimleriyle bakıldığında, sınav odaklı olarak şekillenen ortaöğretime geçiş modelleri, arzu edilen öğrenci profilinin oluşmasını engelleyen etkenlerden biri olarak temayüz etmiştir. Oysa eğitimde başarı, yalnızca sınava dayalı bir performans olarak algılanmamalıdır. Getirilen yeni uygulamayla birlikte ortaöğretime geçiş, öğrenci ve okul odaklı bir hale dönüştürülmüştür. Gerçek başarı; temel derslerin yanı sıra yabancı dil, spor ve sanat dallarında da kendisini geliştirmiş, uluslararası platformlarda kendi akranlarıyla rekabet edebilecek bir donanıma erişmiş ve evrensel değerlerle birlikte medeniyet değerlerimizi de özümseyebilmiş bir öğrenci profilinin oluşturulmasıyla yakalanabilir."

SBS, öğrencinin başarısını tek oturumlu ve telafisi olmayan tek bir sınavla ölçtüğü için öğrenci ve velide kaygı, stres, gerilim, tek hedefe kilitlenme gibi olumsuz tutumlar ortaya çıkarmıştır. SBS sistemi okul içi performansı azaltmış, disiplini olumsuz etkilemiş ve öğrencilerin okul dışı kaynaklara yönelmelerine neden olmuştur. Ekonomik açıdan bakıldığında ailelere yük getirmesinin yanında öğrenci ve aile içi stres kaynağı olmuştur (Mart, 2014, 11).

SBS sisteminin ömrü uzun süreli olmamıştır. 2011 yılında genel bir sınav haline getirilmiş ve 2013 yılında uygulamadan kaldırılmıştır (Gür, Çelik ve Coşkun, 2013, 7-11). SBS sisteminin yerine getirilen TEOG sistemi ile sınavlar iki güne yayılmıştır. İlk gün Türkçe, matematik, fen ve teknoloji, ikinci gün yabancı dil, din kültürü ve ahlak bilgisi, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinden kırk dakikalık süreyle altı oturum olarak

yapılmıştır. SBS’de yaşanan öğrenci ve velilerde kaygı, stres, gerilim gibi olumsuz tutumlar büyük oranda azalmıştır (Mart, 2014, 12).

2.3.4. Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavı (TEOG)

SBS’nin 2013 yılında kaldırılmasından sonra TEOG uygulamasına geçilmiştir. TEOG uygulamasına göre öğrenciler 8. sınıfta birinci ve ikinci dönem merkezi nitelikli ortak bir sınava girmektedirler.

2.3.4.1. TEOG Amaçları

2013 - 2014 eğitim - öğretim yılından başlayarak altı temel ders için 8 inci sınıf öğrencilerine uygulanacak olan ortak sınavların amaçlarını MEB aşağıdaki gibi açıklamaktadır (MEB, 2013c):

- Öğrenci, öğretmen ve okul ilişkisini güçlendirmek,
- Eğitim sürecinde öğretmenlerin ve okulun rolünü daha etkin kılmak,
- Ülke çapında müfredatın eş zamanlı uygulanmasını sağlamak,
- Sınav kaygısını sürece yayarak azaltmak,
- Öğretmenin meslekî performansını artırmak,
- Okul dışı eğitim kurumlarına yönelik ihtiyacı azaltmak,
- Öğretim programlarının uygulanmasını ve öğrenci kazanımlarını objektif bir şekilde izlemek ve değerlendirmek,
- Başarı değerlendirmesini sürece yaymak,
- Telafi imkanı sağlayarak tek sınavdan kaynaklanan olumsuzlukları azaltmak,
- Orta ve uzun vadede öğrencinin ders dışı sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerini değerlendirmek,
- Öğrencilerin okula devamsızlığını en aza indirmek.

MEB (2013a), ortaöğretime geçiş uygulamasının güncellenme gerekçesini, öğrenci, öğretmen ve okul arasındaki ilişkiyi güçlendirmeyi hedefleyen eğitim politikasının gereği olarak açıklamıştır. Bu uygulamanın niteliği ise öğrenci başarısı değerlendirilirken anlık değil, geniş bir zaman dilimine yayılarak belirlenmesi şeklindedir.

2.3.4.2. TEOG Sisteminin Kapsadığı Dersler

MEB tarafından uygulanan TEOG sistemindeki ortak sınavların kapsadığı 6 ders aşağıdaki gibidir:

- Türkçe
- Matematik
- Fen ve Teknoloji
- Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
- T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük
- Yabancı Dil

Tablo1. Ortak Sınavlar Uygulama Takvimi (2014-2015)

Sınıf	Dönem	Sınav Tarihleri	Mazeret Sınavı Tarihleri	Sınav Sonuçlarının İlanı
8. sınıflar	I. Dönem	26-27 Kasım 2014	13-14 Aralık 2014	Ocak 2015
8. sınıflar	II. Dönem	29-30 Nisan 2015	16-17 Mayıs 2015	Haziran 2015

Kaynak: MEB (2014-2015 Öğretim Yılı Ortak Sınavlar e Kılavuzu)

Tablo 2. Ortak Sınav Oturumları

Ortak Sınavlar 1. Gün Oturumu			
Ders Adı	Başlama Saati	Soru Sayısı	Süresi
Türkçe	09.00	20	40 Dakika
Matematik	10.10	20	40 Dakika
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	11.20	20	40 Dakika
Ortak Sınavlar 2. Gün Oturumu			
Ders Adı	Başlama Saati	Soru Sayısı	Süresi
Fen ve Teknoloji	09.00	20	40 Dakika
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	10.10	20	40 Dakika
Yabancı Dil	11.20	20	40 Dakika

Kaynak: MEB (2014-2015 Öğretim Yılı Ortak Sınavlar e Kılavuzu)

2.3.4.3. TEOG Usul ve Esaslar

MEB, 2014-2015 Öğretim Yılı Ortak Sınavlar e-kılavuzunda ortak sınavlarla ilgili usul ve esasları aşağıdaki gibi açıklamıştır:

- “Ortaokulların 8’inci sınıflarında türkçe, matematik, fen ve teknoloji, din kültürü ve ahlak bilgisi, T.C. inkılâp tarihi ve Atatürkçülük, yabancı dil dersleri için dönemsel olarak yapılan sınavlardan, iki yazılısı olan derslerden birincisi, üç yazılısı olan derslerden ikincisi olmak üzere, Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünce her dönem ortak sınavlar yapılacaktır.
- Ortak Sınavların yapılacağı yazılı konuları her ders için o öğretim yılının programlarına bağlı kalınarak hazırlanacak ve Bakanlığımız tarafından ilan edilen öğretim programlarında belirtilen kazanımlar esas alınacaktır.
- Ortak sınavlarda alınan puanlar yıl sonu başarı puanı hesaplamasına dahil edilecektir.
- Her dönem yapılan ortak sınavlarda ağırlıklandırılmış puanların hesaplanmasında; türkçe, matematik, fen ve teknoloji dersleri için dört; T.C. inkılâp tarihi ve Atatürkçülük, yabancı dil ile din kültürü ve ahlâk bilgisi için iki katsayısı o dersin puanı ile çarpılarak her bir dersin ağırlıklandırılmış ortak sınav puanı hesaplanacaktır. Puanlama 700 tam puan üzerinden yapılacaktır.
- Ortaöğretime yerleştirmeye esas puan hesaplamasında; öğrencilerin; 6, 7 ve 8’inci sınıf yıl sonu başarı puanları ile 8’inci sınıf ağırlıklandırılmış ortak sınav puanı toplanacak, elde edilen toplam ikiye bölünerek merkezî sistemle öğrenci alan ortaöğretim kurumlarına yerleştirmeye esas puan hesaplamasında kullanılacaktır. Puanlama 500 tam puan üzerinden yapılacaktır.
- Ortak sınavlar, ülke genelinde olağanüstü haller ve özel durumlar dışında öğrencilerin öğrenim gördükleri okullarla, yurt dışında; KKTC ve Bakanlığımıza bağlı okulların bulunduğu, sınav yapılması uygun görülen merkezlerde Türkiye saatiyle 09.00, 10.10, 11.20’de başlayacak ve aynı anda yapılacaktır.
- Ortak sınavlar, sınav takviminde belirtilen tarihlerde, her sınav günü bir olmak üzere, iki günde iki oturum hâlinde yapılacaktır. Sınav yapılacak

okullarda sınav günleri ders yapılmayacaktır. Öğrenciler olağanüstü haller ve özel durumlar dışında kendi okullarında, belirlenen sınıflarda sınava alınacaklardır.

- KKTC ile yurtiçinde ve yurtdışında Bakanlığımıza bağlı okulların, ortak sınavlar ile ilgili tüm iş ve işlemleri e-okul sistemi üzerinden gerçekleştirilecektir. Öğrencinin herhangi bir sorun ya da zorlukla karşılaşmaması için e-okul sisteminde kayıtlı ve bilgilerinin güncel olması gerekmektedir.
- Ortak sınavlarda her ders için çoktan seçmeli 20 soru sorulacak, değerlendirmede yanlış cevap sayısı doğru cevap sayısını etkilemeyecektir. Ortak sınavlarda A, B, C ve D kitapçığı olmak üzere dört çeşit kitapçık verilecektir. Sınav süresi her ders için 40 dakika olacaktır. Yurtdışında Bakanlığımıza bağlı olmayan okullar hariç, ortak sınavlara katılmayan ve yedek salonda sınava giren öğrencilerin bilgileri okul müdürlüğü tarafından sınav günü bitiminde e-okul sistemine işlenecektir. Ortak sınavlara katılmayan yurtdışında Bakanlığımıza bağlı olmayan okullarda öğrenim gören öğrenciler ise, mazeret durumunu gösteren belgeleri ile mazeret sınavına girme taleplerini ortaksinav@meb.gov.tr e-posta adresine, en geç ortak sınavlar tamamlandıktan bir gün sonra göndereceklerdir.
- Ortak sınavlara katılmayan öğrencilerin durumları, “Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları yönetmeliğinin 23’üncü maddesi”nde belirtilen hükümler çerçevesinde değerlendirilerek okul müdürlüğünce karara bağlanacak ve aynı gün il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine bildirilecektir. Ayrıca mazeret sınavına katılması uygun görülen öğrencilerin bilgileri, okul müdürlüklerince e-okul sistemine sınavlar tamamlandıktan sonra 5 (beş) gün içerisinde giriş yapılacaktır. Mazereti okul müdürlüğünce uygun görülen öğrenciler için Bakanlıkça belirlenen tarih ve merkezlerde mazeret sınavı yapılacaktır.
- Geçerli mazereti olmadan ortak sınav/sınavlara katılmayan, öğrencilerin durumları puanla değerlendirilmeyecek, ancak dönem puanı ve ortaöğretime yerleştirmeye esas puan hesaplamalarında sınav adedi tam olarak alınacaktır.

- Sınavlarda görevlendirilecek öğretmenler, kendi okulları dışında farklı bir okulda görevlendirileceklerdir.
- Parasız yatılılık ve bursluluk hakkından yararlanmak isteyen 8'inci sınıf öğrencileri ayrıca PYBS'ye girmeyecek, ortaöğretime yerleştirmeye esas puan değerleri ile değerlendirilecektir.”

MEB (2014), sınava girme şartlarını aşağıdaki gibi açıklamıştır;

- “Ortak sınavların yapılacağı eğitim öğretim yılı içerisinde ortaokulların 8. sınıfında öğrenim görüyor olmak,
- Açık öğretim ortaokuluna devam eden öğrencilerin örgün ortaöğretim kurumlarına kayıt ve devamda yaş sınırını doldurmamış olmak ve açık öğretim ortaokulunun 8. sınıfında öğrenim görüyor olmak,
- Yurtdışında Bakanlığımıza bağlı olan okullarda 8. sınıfta öğrenim görüyor olmak,
- Yurtdışında ancak Bakanlığımıza bağlı olmayan okullarda öğrenim gören öğrenciler için, sınıf düzeyi Türkiye'deki 8. sınıfa denk sınıfta öğrenim görüyor olmak,
- KKTC'deki öğrenim gören öğrenciler için de Türkiye'deki 8. sınıfa denk sınıflarda öğrenim görüyor olmak.”

8. sınıf öğrencileri, ortak sınavlara olağanüstü haller ve özel durumlar dışında kendi okullarında gireceklerdir. Öğrencilerin hangi sınıf ve sırada sınava gireceği ise e-okul ve veli bilgilendirme sistemi aracılığı ile yayımlanacaktır.

MEB (2014), özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin sınavlarda hizmet alabilmeleri için, örgün eğitime devam eden öğrencilerin okul müdürlüğünün bağlı bulunduğu RAM'a, açık öğretime devam edenlerin açık öğretim ortaokulu müdürlüğüne kılavuzda belirtilen tarihlerin mesai bitimlerine kadar başvurmalarını istemiştir. MEB, orta veya zihinsel engelli öğrenciler ile ağır otistik öğrencileri sınavlardan muaf tutmaktadır.

2.3.4.4. TEOG Ortak Sınavlarının Uygulanması

Ortak sınavlarda her oturum ayrı yapılacaktır. Derslere ait sınavların her birinde 20 çoktan seçmeli soru sorulacak ve soruların cevaplanması için 40 dakika süre verilecektir. Öğrenciler, hesap makinesi, cep telefonu, telsiz gibi bilgisayar özelliği bulunan cihazlarla sınava alınmayacaktır. Eğer bu cihazlardan bulundurulduğu tespit edilirse öğrencinin sınavı geçersiz sayılacaktır. Sınıf öğrenci yoklama listesinde belirtilen sınıf ve sıra

numarasına göre oturan öğrenciler kendilerine ait kişisel bilgileri cevap kağıtlarında kontrol edecekler, kitapçık türleri, imzaları gibi bölümleri dolduracaklardır. Sınavlarda görev alan öğretmenler sınav evrakının bulunduğu güvenlik torbalarını öğrencilerin gözleri önünde açacaklardır. Sınav oturumları başlama saatinden sonra ilk 15 dakika içerisinde gelen öğrenciler sınava alınacak ancak sınav sonunda bu öğrencilere ek süre verilmeyecektir. Sınavların ilk 20 dakikası ve son 5 dakikası öğrenciler sınıflardan çıkarılmayacaktır. Sınavlardaki sorular 4 seçenektir ve bu seçeneklerden yalnızca bir tanesi doğru cevaptır. Sınavlarda kopya çeken öğrencilerin tespiti halinde sınavları iptal edilecek ve durum tutanak altına alınıp sınav evrakı ile gönderilecektir. Sınav başlamadan önce sınıfta öğrencilerin önünde açılan sınav güvenlik torbası sınav bitiminde de öğrencilerin önünde kapatılarak bina sınav komisyonuna teslim edilecektir.

Ortak sınavlardan bir veya daha fazlasına giremeyen öğrenciler okul müdürlüğüne mazeretini sunacaktır. Okul müdürlüğünce mazeretin uygun görülmesi halinde sınav takviminde belirtilen tarihlerde bu öğrenciler sınavlara girebileceklerdir.

2.3.4.5. TEOG Ortak Sınavlarının Değerlendirilmesi

Ortak sınavlar değerlendirilirken öğrencilerin puanları tek puan türünde hesaplanacak ve her soru eşit ağırlığa sahip olacaktır. Ham puanlar, her test için doğru cevaplar esas alınarak hesaplanacaktır. Yanlış cevap sayısı doğru cevap sayısını etkilemeyecektir.

Öğrencinin ağırlıklı yıl sonu puanı, tüm derslerden alınan puanların aritmetik ortalaması ve o derslere ait haftalık ders saati sayısı ile çarpılarak elde edilmektedir.

Yıl sonu başarı puanı, öğrencinin derslerden aldığı puanların toplamının, o derslere ait toplam haftalık ders saatine bölünmesi ile hesaplanmaktadır. Puanlama 100 tam puan üzerinden yapılmaktadır.

Ortak sınavlardaki derslerin ağırlık katsayıları Tablo 3 'te verilmiştir.

Tablo 3. Ortak Sınavlarda Sınavı Yapılan Derslerin Ağırlık Katsayıları

Ders Nu	Ders Adı	Ağırlık Katsayıları
1	Türkçe	4
2	Matematik	4
3	Fen ve Teknoloji	4

Tablo 3'ün devamı

4	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	2
5	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	2
6	Yabancı Dil	2
Toplam		18

Kaynak: MEB (2014-2015 Öğretim Yılı Ortak Sınavlar e Kılavuzu)

Ortak sınavlardan alınan puanlar her ders için kendi ağırlık katsayıları ile çarpılıp, çarpımlar toplanmaktadır. Elde edilen değer, derslerin ağırlık katsayılarının toplamına bölünüp ağırlıklandırılmış ortak sınav puanı elde edilmektedir. Bu puanlama 700 puan üzerinden yapılmaktadır. Yerleştirmeye esas puan ise; öğrencilerin 6., 7. ve 8. sınıf yıl sonu başarı puanları ile 8. sınıf ağırlıklandırılmış ortak sınav puanının toplamının ikiye bölünmesi ile hesaplanmaktadır. Yerleştirmeye esas puanlama 500 tam puan üzerinden yapılmaktadır.

TÜBİTAK tarafından gerçekleştirilen uluslar arası bilim olimpiyatları ve matematik olimpiyatları sınavlarında, ulusal elemelerden geçtikten sonra ülkemizi temsil etme hakkı kazanan öğrencilere, katıldıkları yılın yıl sonu başarı puanlarına belirlenen oranda ek puan verilir. Altın madalya alan veya birinci olanlar için yıl sonu başarı puanının % 10'u, gümüş madalya alan veya ikinci olanlar için % 9'u, bronz madalya alan veya üçüncü olanlar için % 8'i, bu kapsamdaki etkinliklere katılım sağlayanlar için % 7' si oranında ek puan verilir. Ek puan hakkından, derece veya katılım belgelerini ibraz eden öğrenciler yararlanabilmektedir (MEB, 2015).

Son 10 yıl içerisinde, ilköğretimden ortaöğretime veya temel eğitimden ortaöğretime geçişi düzenleyen çeşitli sistemlere başvurulmuş ve sıkı sık sistem değiştirilmiştir. Günümüzde TEOG adı altında uygulanmakta olan bu sınav sistemlerinin önemi, öğrencilerin yükseköğrenime geçişlerinde önemli bir role sahip olan lise eğitiminden kaynaklanmaktadır. Öğrenciler, üniversiteye girişlerde kendilerine kazanç sağlayacak liseleri tercih etmektedirler. Öğrencilerin kendilerine kazanç sağlayacakları liseleri tercih edebilmeleri ise bu geçiş sınavlarının önemini ortaya koymaktadır (Yener, 2016, 18). Öğrenciler, üniversite sınavlarında daha fazla başarı elde edebilmek için, üniversite sınavlarında daha fazla başarı elde eden liselere yerleşmek istemektedirler. Dolayısıyla bu istek, öğrencilerin liselere yerleştirmelerde uygulanan geçiş sınavlarında

daha yüksek başarılar elde etmesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle öğrenciler ortaokul sonuna yaklaştıkça OKS, SBS, TEOG gibi uygulanan sınavlar temel gündem maddesi haline dönüşmektedir (Dönmez, 2009, 11-16).

2.4. TEOG'un Etkileri

İnsanların iyi bir mesleğe ve iyi bir geleceğe sahip olabilmeleri için iyi bir üniversite kazanması gerekmektedir. İyi bir üniversitenin yolu ise iyi bir sınıf öğretmeni, kaliteli bir ortaokul ve iyi bir liseden geçmektedir. Eğitim hayatında var olan sınavlardan başarı elde etmek iyi bir yaşamı yakalamak için gereklidir (Mart, 2014, 20). Öğrencilerin, iyi bir liseye yerleşmeleri için TEOG'tan yüksek puanlar alması gerekmektedir. Öğrencilerin eğitim hayatında karşılaştıkları ilk merkezi sınavlar olan TEOG sınavları büyük öneme sahiptir. Bu önemin öğrenciler, aileler, öğretmenler ve okul yöneticileri üzerinde şüphesiz etkileri mevcuttur.

2.4.1. TEOG'un Öğrenciler Üzerindeki Etkileri

Öğrenci ve öğretmen eğitim öğretimin temelini oluşturmaktadır. Öğretmenler, aileler ve toplum için asıl önem noktası öğrencidir. Eğitim sistemimizde öğrencilere küçük yaşlardan itibaren büyük sorumluluklar yüklenmektedir. Öğrenciler, hayatlarının her anında bunu hissetmektedirler. Öğrencilere yüklenen bu sorumluluk, öğrencinin tam ergen olduğu dönemlere denk gelmektedir. Öğrencilerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve cinsel gelişmelerden kaynaklanan farklılıklarla birlikte kendilerine kaliteli bir gelecek hazırlamak için eğitim-öğretim hayatlarının ilk merkezi sınavları olan TEOG sınavlarına girmeleri gerekmektedir. Bu durum öğrencilerin aşırı kaygılanmalarına neden olmaktadır (Mart, 2014, 21).

Öğrencilerin hayatları, ilkokuldan itibaren sene içinde ve sonunda yapılan sınavlarla, bunlara ek olarak ta lise ve üniversiteye giriş sınavlarıyla doludur. Yüksek not alma ve sınavlarda başarılı olma baskısı öğrencilerin streslerini arttırmakta ve sınavların stres artırıcı bir tecrübe olarak algılanmasına neden olmaktadır. Vücudun çeşitli yerlerindeki ağrılar, karın ağrısı ve baş ağrısı sınav öncesi veya sınav sırasında öğrencilerin genel yakınmaları olabilmektedir. Ailelerin aşırı stresli ve kaygılı olmaları da öğrencilere yansımakta ve öğrencilerin kaygılı olma öğretilerini kazanmalarına sebep olabilmektedir (Ertem, 2013).

Aile ve öğretmen tutumları öğrencilerin sınav kaygılarını arttırabilmektedir. Sınavdaki başarı aile için her şeyden önemli ise bu mesaj öğrenci için de aynı anlamı

taşıyacaktır (Ünal, 2006, 13). TEOG sınavlarına giren öğrencilerin yaş seviyeleri dikkate alındığında ortaya daha kalıcı zararların çıkma olasılığı yüksek gözükmektedir. Aileler, öğrencilerin başarıları için materyal, özel ders, yardımcı kaynak gibi her türlü ihtiyaçlarını karşılamaktadırlar. Bunun karşılığında ise büyük beklentiler içerisine girmeleri öğrencileri olumsuz yönden etkilemektedir. Öğrenciler, soru çıkacak olan derslere önem vermekte, sanatsal yönü olan diğer dersleri ise önemsiz gibi algılamaktadırlar (Mart, 2014, 21).

2.4.2. TEOG'un Aileler Üzerindeki Etkileri

Aileler, çocuklarının her yönüyle çok başarılı olmasını isterler. Öğrencilerin başarı ve yetenekleri eğitim sistemimizde sınavlarla belirlenmektedir. Aileler, sınavlar esnasında en az öğrencileri kadar heyecanlı ve kaygılı olmaktadır. Çünkü öğrencilerin sınavdan aldıkları puanlar aileler için de bir tatmin aracı olacaktır (Mart, 2014, 23).

Uzun bir süreç olan eğitim öğretim sürecinde aileler gerek maddi gerekse manevi yönden yıpranmaktadır. Yıpranan aileler öğrenciler üzerinde zaman zaman baskı oluşturmakta ve öğrencileriyle iletişim sorunları yaşayabilmektedirler. Ailelerin öğrencileriyle empati kurmaları ve baskılarını öğrenciye yansıtılmaları istenen davranışlardandır (Mart, 2014, 24).

2.4.3. TEOG'un Öğretmenler ve Okul Yöneticileri Üzerindeki Etkileri

TEOG sistemi ile birlikte öğretmenler üzerindeki baskı daha da artmıştır. Bu sistemde, öğrencinin bir üst eğitim kurumu olan liseye yerleşmesinde 6,7 ve 8. sınıflarda aldığı yıl sonu başarı ortalamalarının da önemi bulunmaktadır. Bu önem, öğrenci, aile ve idare üçgeninin öğretmenin üzerinde notların şişirilmesi konusunda baskı oluşturulmasına neden olmaktadır (Mart, 2014, 22).

TEOG'un öğretmenler üzerindeki bir diğer baskısı da müfredatın yetiştirilmesi ile ilgilidir. Öğretmen, hastalık vb. herhangi bir mazeretten dolayı okula gelememesi durumunda sınavlara kadar müfredatı yetiştirmesi gerektiği için stres altında kalmaktadır (Mart, 2014, 23).

TEOG, öğretmenler gibi okul yöneticilerini de etkilemektedir. Okul yöneticilerine en önemli görev sınavların uygulanması esnasında düşmektedir. Sınavın güvenliğinin sağlanması, sınavın uygulanması ile ilgili iş ve işlemler okul yöneticilerinin görevleri arasındadır. Bu durum yöneticilerin yoğun bir stres altında bulunmalarına neden olmaktadır. Okul yöneticilerinin yapacakları işler MEB tarafından yayınlanan sınav kılavuzlarında ayrıntılı şekilde yer almaktadır. İş yükü artan okul yöneticilerinin stresleri

de doğru orantılı şekilde artmaktadır. Gözetmenlerin sınav salonlarında görevlendirilmesi, sınav evrakının kuryeden alınması, sınav evrakının gözetmenlere dağıtılması ve sınavın yürütülmesi gibi işlerin tamamında sorumluluk sınav yürütme komisyonunda bulunmaktadır. Sınav hizmetleri ile ilgili işlemlerin takibinden birinci derecede sorumlu okul müdürlükleridir (Mart, 2014, 25-26).

2.5. İlgili Araştırmalar

Yener (2016), “Fen bilimleri öğretmenlerinin temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı (TEOG) hakkındaki tutumlarının incelenmesi” adlı çalışmada, fen bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavına ilişkin tutumlarını cinsiyetleri, yaşları, öğretmenlik deneyimleri ve eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmeyi amaçlamıştır. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışma olan bu araştırmanın evrenini Şanlıurfa’da görev yapmakta olan fen bilimleri öğretmenleri oluşturmuştur. Örneklem ise random yöntemi ile seçilen 126 fen Bilimleri öğretmeni oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak 0.773 güvenilirlik katsayısına sahip olan ve araştırmacı tarafından hazırlanan “ fen bilimleri öğretmenlerinin temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı (TEOG) hakkındaki tutumlarını inceleme ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiş ve tutumlar t-testi ve tek yönlü varyans analizi(ANOVA) ile incelenmiştir. Fen bilimleri öğretmenlerinin TEOG sınavından memnun oldukları, sınava girerken üst araması yapılmamasının sınavın güvenilirliğini düşürdüğü, TEOG sınavlarına kadar öğretim kazanımlarının yetiştirilmeye çalışılmasının öğretmen performansını arttırdığı sonucuna varılmıştır. Bunlarla birlikte, TEOG sınavlarının 2 günde ve 6 oturum şeklinde yapılmasının öğrencilerin kaygılarını azalttığı, mazeret TEOG sınavı ile ilk yapılan TEOG sınavının birbirine çok benzediği ortaya çıkmıştır. Fen bilimleri öğretmenlerinin tutumlarında cinsiyetleri, yaşları, deneyimleri ve eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Süer (2014), “Öz düzenleme becerilerinin TEOG sınavı üzerindeki etkisi” başlıklı çalışmada öz düzenleme becerilerinin TEOG sınav puanlarını yordama derecesi ve TEOG sınavında alınan puanların cinsiyete, dershaneye gitme durumuna ve sosyo-ekonomik düzeye göre farklılık gösterip göstermediğini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İstanbul ili Güngören ilçesi 75. Yıl Ortaokulu’nda öğrenim görmekte olan 412 tane 8. sınıf öğrencisi çalışma grubunu oluşturmuştur. Veriler, “Öğrenmeye ilişkin motivasyonel stratejiler ölçeği” ve kişisel bilgi formu aracılığı ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde çoklu regrasyon analizi, t-testi, tek

yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Veriler SPSS 16.00 paket programı ile analiz edilmiştir. Öz düzenleme becerilerini ölçen motivasyon ölçeğinin alt boyutları olan öz yeterlik ve kaygı değişkenlerinin TEOG sınavını yordamada etkili olduğu, öz-düzenleme ve içsel değer boyutlarının TEOG sınavını yordamada etkili olmadığı ortaya çıkmıştır. Cinsiyete göre , TEOG sınavları kapsamında Türkçe, yabancı dil, din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde kızların daha başarılı olduğu, diğer derslerde ise anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte dershaneye giden öğrencilerin, gitmeyenlere göre daha başarılı olduğu, sosyo ekonomik düzeye göre ise orta sosyo ekonomik düzeye sahip olan öğrenci başarılarının daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Taşkın (2016) yılında yaptığı çalışmada TEOG sistemine ilişkin fen bilimleri öğretmenlerinin ve TEOG sınavına giren öğrencilerin görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmada, tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma, Erzurum il merkezinde uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 77 fen bilimleri öğretmeni ve 2013-2015 yılları arasında TEOG sınavına giren 196 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen iki tane ölçek ile elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz, ANOVA, bağımsız t testi ve Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre TEOG sınav sisteminin öğrenciler üzerindeki sınav kaygısını ve heyecanını azalttığı ortaya çıkmıştır. Fen bilimleri öğretmenleri sınav sisteminin uygulanışı ve eğitim sürecine katkısını genel olarak olumlu bulmuşlardır.

Mart (2014) tarafından merkezi ortak sınavlara ilişkin öğretmenlerin görüş öneri ve değerlendirmelerinin belirlenmesi amacıyla yapılan “Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sistemi(TEOG) kapsamında ortaokullarda yapılan merkezi ortak sınavlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi” başlıklı çalışmada nitel araştırma modelini kullanmıştır. Çalışma, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Adana ili Yüreğir ilçesindeki resmi ortaokullarda görev yapan öğretmenlerden yirmi beş kişilik bir çalışma grubu ile yürütülmüştür. Çalışmanın verileri araştırmacı tarafından oluşturulan 9 açık uçlu soru ile toplanmıştır. Veriler, fenomenolojik analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda TEOG sistemi ile hedeflenen başarının yakalandığı, öğrencilerin derslere ilgisinin ve okula olan bağlılığının arttığı sonucuna varılmıştır. Derslere ait sınavların farklı oturumlar halinde yapılmasının öğrencileri psikolojik ve fizyolojik olarak rahatlattığı görülmüştür. Yanlış cevapların doğru cevapları etkilememesinin, mazeret sınavlarının yapılmasının öğrenci ve veli açısından stres ve kaygı düzeylerini azalttığı görülmüştür. Sınav olan her yerde ders dışı kaynaklara yönelimin de olacağı ve sınav

sayısının artmasıyla ders dışı kaynaklara yönelimin daha da arttığı görülmüştür.

İnceoğlu (2015) tarafından yapılan “Temel eğitimden ortaöğretime geçiş(TEOG) sınavının matematik öğretmenleri ve sekizinci sınıf öğrencileri tarafından değerlendirilmesi” başlıklı çalışmanın amacı ortaokul matematik öğretmenlerinin ve 8. sınıf öğrencilerinin TEOG sınavları kapsamında yapılan matematik sınavına ilişkin görüşlerin belirlenmesidir. Çalışmada, tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu, 2014-2015 eğitim öğretim yılında Kırıkkale merkez ortaokullarında görev yapan 80 ortaokul matematik öğretmeni ve bu okullarda öğrenim gören 308 8. sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplamı aracı olarak araştırmacı tarafından öğretmen ve öğrenciler için ayrı geliştirilen birer adet anket kullanılmıştır. Veri analizinde SPSS 16.0 programı aracılığı ile t testi ve tek faktörlü ANOVA kullanılmıştır. TEOG sınavlarının okul gününde ve öğrencilerin kendi okullarında yapılmasının, sınavda çıkacak olan soruların sınava kadar olan konuları kapsamaması öğretmenler tarafından olumlu görülmüştür. Velilerin ve öğrencilerin not verme konusunda öğretmenlere baskı kurmak istedikleri belirtilmiştir. TEOG sınavının tüm ülkede eş zamanlı yapılması da olumlu görüşler arasındadır. Yardımcı kaynaklara olan ihtiyacın azalmadığı görülmüştür. Öğrenciler, sınavların okulda ve okul gününde yapılması, yanlış cevapların doğru cevapları etkilemediği, sınav sorularının açık ve anlaşılır olduğu, soruların yazılıdaki sorularla benzerlik gösterdiği, soruları okulda dersi dinleyenlerin rahatlıkla çözebildiği, soruların okul müfredatı ile uyumlu olduğu, programlı ve planlı ders çalışmalarını arttırdığı, okulda rekabet ortamını arttırdığı gibi görüşleri ortaya çıkmıştır.

Karaca (2015), yaptığı çalışmada TEOG sınavlarında soru sorulan ve sorulmayan fen ve teknoloji dersi konularına ilişkin öğrenci ve öğretmen bakış açılarını incelemeyi amaçlamıştır. Nitel yöntem kullanılarak hazırlanan bu çalışma 2014-2015 eğitim öğretim yılında Kayseri ili Melikgazi ilçesinde ortaokul 8. sınıf düzeyinde öğrenim görmekte olan altı öğrenci ve 8. sınıfların dersine giren dört fen ve teknoloji öğretmeni ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak iki ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu ve iki ayrı yarı yapılandırılmış gözlem formu kullanılmıştır. İçerik analizi ile elde edilen bulgularda TEOG sınavlarına ilişkin genel olarak olumlu bakıldığı ancak olumsuz görüşlerin de var olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Bağcı (2016), yaptığı çalışmada 2013-2014 eğitim öğretim yılında uygulanan TEOG sınavında öğrencilere yöneltilen matematik sorularının 8. sınıf matematik öğretim programına uygunluğunu belirlemeyi ve TEOG sisteminin hedeflerine ulaşma düzeyini

öğretmen ve öğrencilerin görüşlerini alarak ortaya koymayı amaçlamıştır. Betimsel tarama modeli kullanılarak hazırlanan bu çalışma Ankara iline bağlı üç büyük ilçede 8. sınıf matematik öğretmenleri ve bu ilçelerdeki 9. sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen öğretmen ve öğrenci görüşme formları ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, MEB'in TEOG sınav sistemi ile okul dışı eğitim ihtiyacını azaltmadığı ve okula olan devamsızlığın azalmadığı ortaya çıkmıştır. TEOG sınavlarında çıkan soruların 8. sınıf matematik kazanımları ile uyumlu olduğu ortaya çıkmıştır.

Dalak (2015), “TEOG sınav soruları ile 8. sınıf öğretim programlarındaki ilgili kazanımların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi” başlıklı çalışmada TEOG soruları ile öğretim programları arasındaki uyumluluğu yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. 2013-2014 eğitim öğretim yılında uygulanan TEOG sınav soruları ile 8. sınıf matematik, İngilizce, Türkçe, din kültürü ve ahlak bilgisi, fen ve teknoloji ve T. C. inkilap tarihi ve Atatürkçülük derslerinin öğretim programlarıdır. Veriler doküman incelemesi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda güz döneminde yapılan din kültürü ve ahlak bilgisi, fen ve teknoloji ve matematik dersi sınav soruları ile sorularla ilgili kazanımların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre %50 ve üzeri olarak; T.C. inkilap tarihi ve Atatürkçülük, İngilizce ve Türkçe sınav soruları ile ilgili kazanımların % 50'nin altında olarak belirlenmiştir. Bahar döneminde ise TEOG sınavı kapsamında yapılan altı dersin de sınav soruları ile sorularla ilgili kazanımların taksonomiye göre aynı basamakta bulunma oranı %50 ve üzerinde çıkmıştır.

Altun (2016) tarafından yapılan “TEOG sınavı matematik soruları hakkında öğretmen görüşlerinin incelenmesi ve yenilenmiş Bloom taksonomisine göre sınıflandırılması” başlıklı çalışmada TEOG sınavındaki matematik sorularının taksonomideki yerlerini belirlemek, görevdeki matematik öğretmenlerinin sorulara ilişkin görüşlerini almak ve öğretmenlerin TEOG sınavı matematik soruları hakkında olumlu ve olumsuz düşüncelerinin nedenlerini bulmak amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Veri toplama aracı olarak öğretmen görüşlerini belirleme formu, yarı yapılandırılmış görüşme formu, soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine uygunluğunu belirleme formu kullanılmıştır. Samsun ilinin değişik okullarında görev yapmakta olan 110 matematik öğretmeni çalışma grubunu oluşturmaktadır. Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Öğretmen görüşlerine göre TEOG sınavı matematik

sorularının ilgili kazanımları ölçme yeterliliği konusunda olumlu düşünceler ortaya çıkmıştır. Ancak yapılandırmacı eğitim kuramına uygunluğu konusunda istenilen seviyede olumlu düşünce sonucuna ulaşılmamıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre sınavın üst kurumları belirleyicilik açısından yetersiz olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Çelikel (2016) tarafından yapılan “Teog sınavının sekizinci sınıf öğrencilerinin matematik dersindeki akademik başarılarıyla ilişkisinin ve matematik dersi öğretim süreci üzerindeki etkilerinin incelenmesi” başlıklı çalışmada Teog sınavının sekizinci sınıf öğrencilerinin matematik dersindeki akademik başarılarıyla ilişkisini ve matematik dersi öğretim süreci üzerindeki etkilerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Çalışma karma yöntem araştırmadır. Çalışmanın evrenini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Mersin ilindeki ortaokulların sekizinci sınıflarındaki öğrenciler ve matematik dersine giren öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem ise 869 öğrenciden oluşmaktadır. Nitel veriler ise 17 öğretmenden elde edilmiştir. Veri toplama araçları, nicel boyutta e-okul öğrenci not çizelgesi, nitel boyutta ise öğretmen görüşme formlarıdır. Nicel verilerin analizinde SPSS 22.0 programı kullanılmış, nitel verilerin analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Öğrencilerin TEOG matematik sınavları akademik başarıları kız öğrenciler ve özel okullar lehine anlamlı düzeyde bir farklılık göstermiştir. Çalışmaya katılan öğretmenler TEOG sınavı sorularını olması gerekenden kolay ve ayırt ediciliği düşük olarak değerlendirmektedirler. Sınav soruları ile kazanımlar arasındaki kapsam geçerliliği yeterli düzeyde çıkmıştır. Öğretmenlere göre okulda verilen eğitim TEOG sınavında başarılı olmak için yeterlidir.

Baysura (2017), yaptığı çalışmada 8. sınıflara uygulanan uluslararası bir sınav olan uluslararası matematik ve fen bilimleri araştırması(TIMSS) sınavı matematik sorularının TEOG sınavı matematik soruları ve 8. sınıf matematik programı ile karşılaştırarak incelemek ve TIMSS matematik sorularına ilişkin öğretmenlerin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. Veriler, doküman incelemesi ve görüşme ile elde edilmiştir. Öğretmen görüşlerinin alınması için İstanbul ilinde 5’i özel okul 3’ü devlet okul olmak üzere 8 matematik öğretmeni ile çalışılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda kazanım ve konu alanı boyutlarında TIMSS 2015 matematik soruları ile 8. sınıf matematik öğretim programıyla genel olarak örtüştüğü, örtüşmeyen konu alanı ve kazanımların alt sınıflardakilerle örtüştüğü, TEOG sorularının kazanım ve konu alanlarıyla cebir alanında örtüştüğü sonucuna varılmıştır. Öğretmenler, TIMSS’i uluslar arası geniş, kapsamlı ve süreci

değerlendiren, TEOG'u ise ulusal, daha dar kapsamlı ve yalnızca 8. sınıfı değerlendiren bir sınav olarak görmektedirler.

Duban ve Arısoy (2017) tarafından yapılan“ 8. sınıf öğrencilerinin Temel Eğitimden Orta öğretime Geçiş(TEOG) sınavına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi” başlıklı çalışmada 8. sınıf öğrencilerinin TEOG sınavına yönelik metaforlarının ortaya koyulması amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Çalışma, 2015-2016 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar il merkezi, ilçeleri ve köylerinde yer alan 8 devlet ortaokulunun 8. sınıfında öğrenim gören 267 öğrenci ile yapılmıştır. Veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda metaforlar emek, zorlanma, beklenti, önem, hedef, memnuniyet kategorilerinde toplanmış ve en çok metafor zorlanma kategorisinde çıkmıştır. Köyde öğrenim gören öğrencilerin ürettikleri metaforlar, il ve ilçe merkezindeki öğrencilerle farklılık göstermiştir. Köyde öğrenim göre öğrenciler önem ve hedef, ilçedekiler zorlanma ve hedef, ildekiler ise zorlanma ve beklenti kategorisinde daha çok metafor üretmişlerdir. Köyde öğrenim gören öğrencilerin diğerlerine göre daha az stres, korku ve sınav kaygısı yaşadıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Yapıcı (2016) tarafından yapılan çalışmada TEOG sınavı hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerini değerlendirmek amaçlanmıştır. Çalışma, betimsel araştırma desenlerinden olan durum çalışması modeli kullanılarak yapılmıştır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmıştır. Çalışma, Gümüşhane ve Erzurum illerinde beş farklı ortaokulda görev yapan 14 sosyal bilgiler öğretmeni ile yürütülmüştür. TEOG sisteminin dershane ve yardımcı kitap kullanımını etkilemediği, sınavın iki günde ve oturumlar halinde yapılmasının stresi azalttığı, oturumlar arasında bulunan sürenin ve sınavlara kendi okulunda girebilme imkânının olmasının öğrencileri rahatlattığı sonucuna varılmıştır. Sınavlardan sonra öğrencilerde derslere karşı ilginin azalması, öğretmen üzerinde veli ve idare baskısının oluşması gibi olumsuzlukların da olduğu ortaya çıkmıştır.

Koçar ve Aygün (2015) yaptıkları çalışmada 2013-2014 eğitim öğretim yılı birinci ve ikinci dönemde yapılan TEOG'da yer alan matematik temel alanına ait testlerin kapsam geçerliliğini incelemeyi amaçlamışlardır. Betimsel bir çalışmadır. Çalışma, 26 matematik öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırmacılar tarafından geliştirilen uzman görüş formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda TEOG matematik testinde yer alan sorulardan birinci dönem dört, ikinci dönem bir maddenin çıkarılması ile geriye kalan maddelerin kapsam geçerliliği için gerekli ölçütü sağladığı sonucuna

ulaşmıştır.

Şad ve Şahiner (2016) tarafından yapılan “Temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) sistemine ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri” başlıklı çalışmanın amacı sistemle ilgili öğrenci, öğretmen ve velilerin görüşlerini incelemektir. Çalışmada, yakınsayan paralel karma desen kullanılmıştır. 2013-2014 eğitim öğretim yılını kapsayan bu çalışmanın evrenini Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde öğrenim gören 8. sınıf öğrencileri, öğrencilerin velileri ve öğretmenleri oluşturmuştur. Nicel kısma ait veriler 415 katılımcıdan, nitel kısma ait veriler ise 5 öğretmen, 6 veli ve 6 öğrenciden elde edilmiştir. Elde edilen bulgular, öğrencilerin merkezi sınavlara kendi okullarında girmelerini en güçlü yön olarak göstermiştir. Değerlendirmenin iki döneme yayılması, mazeret sınavının yapılması, puanlamada yanlışın doğruyu etkilememesi öğrenci ve veliler tarafından olumlu karşılanmaktadır. TEOG sisteminin öğrencilerin sınav stresi ve kaygısını azaltma konusunda etkili olduğu belirtilmiştir. Ancak, TEOG sisteminin de dersane ve özel ders ihtiyacını azaltmadığı ve sınav güvenliğinin yetersiz olduğu sonuçları da ortaya çıkmıştır.

Atila ve Özeken (2015), yaptıkları çalışmada temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı hakkında fen bilimleri öğretmenlerinin düşüncelerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Durum çalışması yöntemiyle yapılan bu çalışmanın çalışma grubunu Erzurum ilinde bulunan 5 farklı ortaokulda görev yapan 15 fen bilimleri öğretmeni oluşturmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan veriler nitel veri analiz süreci takip edilerek analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre TEOG sınavlarının birden fazla oturum şeklinde yapılması, öğrencilerin kendi okullarına sınavlara girmesi, mazeret sınavı olması, oturumlar arasında dinlenme sürelerinin olması öğrencilerin stres ve kaygısını azaltmaktadır. Öğretmenler, sınavlardaki soruların müfredatla uyumlu olduğu düşüncesindedirler. Öğretmenlerin önemli bir bölümü soruları akademik başarı açısından yeterince ayırt edici bulmamaktadırlar. Soruların kazanımlara göre homojen olarak dağıtılmaması, öğretmenler üzerinde veli baskısının artması, olumsuz görülen düşünceler arasındadır. Okul başarı puanının okulun önemini arttırdığı ancak bu puanın objektif verildiği konusunda şüphelerin olduğu tespit edilmiştir.

Satıcı ve Özkan (2017) tarafından yapılan çalışmanın amacı TEOG sınavlarındaki testlerin cinsiyete göre değişen madde fonksiyonu içerip içermediğinin belirlenmesidir. Tarama modeli kullanılan bu çalışmanın evreni 2014 yılı Kasım ayında uygulanan TEOG sınavına giren öğrencilerdir. Örnekleme ise basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilen 40000 öğrenci oluşturmuştur. Elde edilen bulgulara göre testlerde cinsiyet bakımından

farklı işleyen maddenin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öztürk ve Aksoy (2014), yaptıkları çalışmada temel eğitimden ortaöğretime geçiş sistemine yönelik 8. sınıf öğrencilerinin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Durum çalışması modeli kullanılarak yürütülen bu çalışmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılında Ordu ili merkezinde bulunan 35 ortaokulda öğrenim gören 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu soru formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların çoğunluğu temel eğitimden ortaöğretime geçiş sistemini ve ortak sınavların uygulanmasını olumlu bulmuşlardır. Olumlu görüşler, tek bir sınav yerine her iki yarıyıldaki telafisi olan bir sınav sisteminin varlığı, sınavların iki güne yapılması şeklindedir. Olumsuz görüşler ise merkezi sınavların varlığının stres unsuru olarak görülmesi, sınavdan sonra iptal edilen soruların varlığı, paragrafların uzun olması, sınav görevlilerinin bilgilendirme eksikliği gibi konulardır.

Sonuç olarak TEOG sistemi ile ilgili yapılan ve ulaşılabilen çalışma sayısı 18'dir. TEOG ile ilgili yapılan çalışmalar öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin görüşlerini ve tutumlarını almaya ve merkezi sınavlarda çıkan soruların hangi düzeyde olduğunu belirlemeye yönelik olmuştur. TEOG ile ilgili olarak yapılan çalışmalara bakıldığında TEOG sisteminin de yeni olmasından dolayı çalışmaların 2014 yılı ve sonrasında ortaya çıkmaya başladığını görmekteyiz.

Yapılan araştırmalara göre merkezi sınavlara öğrencilerin okullarında girmesi, sınavların iki döneme ve dönem içerisinde de iki güne yayılmış şekilde olmasının olumlu karşılandığı sonucuna varılmıştır. Sınavlar arasında molaların verilmesi, sınav sorularının açık ve anlaşılır olması, soruların okulda yapılan yazılılardaki sorularla benzerlik göstermesi, mazeret sınavlarının olması, sınavlarda sorulan soruların okul müfredatı ile uyumlu olması olumlu karşılanan sonuçlar arasındadır. Sınavlarda sorulan sorular ve okuldaki kazanımlar arasındaki kapsam geçerliliği yeterli düzeyde çıkmıştır. Puanlamada yanlışı doğruyu götürmemesinin, veliler ve öğrenciler tarafından olumlu karşılandığı sonucuna varılmıştır. TEOG sınav sisteminin, öğrencilerin sınav stresini, sınav kaygısını ve sınav heyecanını azaltma konusunda başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Okullarda yapılan kursların, kurslara katılan öğrencilerin başarılarını arttırdığı, okuldaki eğitimin sınavlardaki soruları cevaplamak için yeterli olduğu sonucuna varılmıştır.

Yapılan bazı araştırmaların sonuçlarında ise merkezi sınavların stres olarak

görüldüğü, sınavlarda çıkan paragraf sorularının uzun olmasının olumsuz karşılandığı, sınav görevlilerinin yeterince bilgilendirme yapmadığı, sistemin yardımcı kaynak kullanımını ve okul dışı kaynaklara yönelimi azaltmadığı ortaya çıkmıştır. TEOG sınavı sorularının olması gerekenden kolay olduğu ve bu kolaylığın da ayırt ediciliği düşürdüğü sonucuna varılmıştır. Sınav güvenliğinin yetersiz olduğu ortaya çıkan olumsuz sonuçlar arasındadır.

Yapılan çalışmalarda olumlu ve olumsuz sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bunlara ek olarak örneğin TEOG sisteminin sınav kaygısını arttırdığı veya azalttığı sonucu gibi birbirleriyle çelişen sonuçlar da ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar TEOG sınav sistemi ile ilgili yeni çalışmaların da ortaya çıkacağını göstermektedir.

3. BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, araştırmada kullanılan veri toplama aracı ve verilerin analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, ülkemizde 2013-2014 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlayan TEOG sınavlarına ilişkin 9. sınıf öğrencilerinin görüşlerinin alınması amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda TEOG sınavlarının içeriğine, ortamına, gözetmenlere, sürece, türüne ilişkin görüşleri ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmada betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. “Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar” (Karasar, 2013, 77). Araştırmanın konusu doğrultusunda olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde olduğu gibi herhangi bir şekilde değiştirme ve etkileme çabası gösterilmeden tanımlanmaya çalışılır.

Betimsel araştırmalarda, üzerinde çalışılan olgulara araştırmacı tarafından müdahale edilmez. Olgular neyse ve nasıl işliyorsa o şekilde alınıp incelenir. Araştırmacı, araştırmaya dahil olsa da olmasa da olgular aynı şekilde devam edecektir (Sönmez ve Alacapınar, 2013, 48). Kaptan (1981, 63-65), betimsel araştırmaların bilime ve pratik uygulamalara yararı olduğunu ve bilimsel değere sahip olduklarını belirtmiştir. Betimsel araştırmalar aracılığı ile elde edilen veriler güncel problemlerin çözümünde büyük faydalar sağlamaktadır.

Bu çalışmada, tarama modeli çerçevesinde nicel yöntem kullanılmıştır. Anketin sonuna eklenen iki açık uçlu soru bulunmaktadır. Bu açık uçlu sorular nicel yöntem çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bir başka ifadeyle, iki açık uçlu soru, nicel ve nitel yöntemin birlikte kullanılması anlamına gelen karma yöntem için yeterli görülmemiştir.

3.2.Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim öğretim yılında Zonguldak ili Ereğli ilçesinde devlet okullarında öğrenim gören 2715 9. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 114 'ü Fen Lisesi, 759'u Anadolu Lisesi, 54'ü Güzel Sanatlar Lisesi, 405'i Anadolu İmam Hatip Lisesi, 1150'si Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 28'i Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi, 205'i ise Çok Programlı Anadolu Lisesi'nde öğrenim görmektedir.

Krejcie ve Morgan (1970,608-610)'a göre 2800 evrenli bir araştırmada örneklem en az 191 olmalıdır. 2715 evrenli araştırmamızın örneklemini 1022'dir ve örneklemin evreni temsil ettiğini söyleyebiliriz. Katılımcılar, oransız eleman örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere ait kişisel bilgiler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilere Ait Kişisel Bilgiler

Demografik Bilgiler	f	%	
Cinsiyet	Kız	523	51,2
	Erkek	499	48,8
	TOPLAM	1022	100
Okul Türüne Göre Öğrenci Sayıları	Fen Lisesi	105	10,3
	Anadolu Lisesi	247	24,2
	Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi	47	4,6
	Anadolu İmam Hatip Lisesi	154	15,1
	Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	340	33,3
	Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	23	2,3
	Çok Programlı Anadolu Lisesi	106	10,4
	TOPLAM	1022	100
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yere Göre Öğrenci Sayıları	Köy	279	27,3
	İlçe	659	64,5
	Şehir	84	8,2
	TOPLAM	1022	100

Tablo 4'ün devamı...

Mezun Olunan Ortaokulun Türüne Göre Öğrenci Sayıları	Normal	753	73,7
	Taşınmalı	239	23,4
	Yatılı	4	,4
	Özel	26	2,5
	TOPLAM	1022	100
Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu	Katıldım	459	44,9
	Katılmadım	563	55,1
	TOPLAM	1022	100
Anne Eğitim Durumu	Okur yazar değil	38	3,7
	İlkokul	498	48,7
	Ortaokul	249	24,4
	Lise	180	17,6
	Üniversite	50	4,9
	Diğer	7	,7
	TOPLAM	1022	100
Baba Eğitim Durumu	Okur yazar değil	2	,2
	İlkokul	263	25,7
	Ortaokul	271	26,5
	Lise	364	35,6
	Üniversite	109	10,7
	Diğer	13	1,3
TOPLAM	1022	100	

Tablo 4'te görüldüğü üzere öğrencilerin cinsiyet değişkenine ait; kız sayısı 523 (% 51,2) ve erkek sayısı ise 499 (% 48,8)'dir. Araştırmaya toplam 1022 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 105 (% 10,3)'ü Fen Lisesi, 247 (% 24,2)'si Anadolu Lisesi, 47 (% 4,6)'si Güzel Sanatlar Lisesi, 154 (% 15,1)'ü Anadolu İmam Hatip Lisesi, 340 (%33,3)'ü Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 23 (% 2,3)'ü Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi, 106 (% 10,4)'sü Çok Programlı Anadolu Lisesi'nde öğrenim görmektedirler. Araştırmaya katılan öğrencilerin 279 (% 27,3)'ü köy, 659 (% 64,5)'ü ilçe ve 84 (% 8,2)'ü şehirdeki ortaokullardan mezun olmuşlardır. Araştırmaya katılan öğrencilerin ortaokul türü değişkenine göre 753 (% 73,7) 'ü normal, 239 (% 23,4)'ü taşınmalı, 4 (% 0,4)'ü yatılı ve 26 (% 2,5)'sü özel ortaokul mezunudur. Araştırmaya katılan öğrencilerin 459 (% 44,9)'ü

destekleme ve yetiştirme kursuna gittiğini belirtirken, 563 (% 55,1)'ü gitmediğini belirtmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada, 9. sınıf öğrencilerinin bazı demografik bilgilerini ve TEOG sınavlarına ilişkin görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket (EK 1) kullanılmıştır.

Anket hazırlama sürecinde öncelikle konuyla ilgili öğrencilerin fikirlerini almak için 8. sınıfta öğrenim gören 30 öğrenciye “TEOG sınavları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” açık uçlu sorusu yöneltilmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar listelenmiştir. Araştırmanın amacıyla uyumlu olanlar ankette kullanılmak üzere seçilmiştir. Bununla birlikte konuyla ilgili ayrıntılı bir literatür taraması ile birlikte oluşturulan maddeler de ankette kullanılmak üzere oluşturulmuştur. Öğrencilerden gelen cevaplar ve araştırmacı tarafından oluşturulan maddeler birleştirilmiştir. Hazırlanan maddelerin dil, teknik ve amaca uygunluk bakımından uygunluğunu belirleyebilmek için Zonguldak ilinde görev yapan birer adet Türkçe öğretmeni, Matematik öğretmeni, Psikolojik ve rehberlik danışmanı ile Bülent Ecevit Üniversitesi’nde görev yapan bir Doçent, bir Yardımcı Doçent ve Bartın Üniversitesi’nde görev yapan bir Profesör, üç Yardımcı Doçent ünvanlarına sahip program geliştirme ve ölçme değerlendirme alanlarında uzman öğretim üyelerinin görüşleri alınmıştır. Alınan görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış ve ankete son hali verilmiştir. Ölçme aracı olarak yararlanılan anketin Kapsam Geçerlik Oranı (KGO), dokuz kişinin yorumlarına göre belirlenmiştir. Bu çalışmada KGO 0,77 bulunmuştur. Yurdugül (2005,2)’e göre uzman sayısı 9 olduğunda, aranan KGO minimum değeri 0.75’tir. Bu çalışma aranan KGO’ya sahiptir.

Anket, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin demografik bilgilerinin alınacağı maddelere (cinsiyet, okul türü, mezun olunan ortaokulun bulunduğu yer, mezun olunmuş ortaokulun türü, destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma durumu) yer verilmiştir. İkinci bölüm, öğrencilerin TEOG sınavlarına ilişkin görüşlerini ortaya koymak için hazırlanan 50 madde ve öğrencilerin metaforlarını almak için görüş bildirme formu ile TEOG süreci ve sınavlarına ilişkin görüş ve önerilerin alındığı açık uçlu sorudan oluşmuştur (EK 1).

Metafor, Yunanca “metapherein” kelimesinden gelmektedir. Meta, değiştirmek anlamına gelmektedir, pherein ise katlanmak anlamındadır (Levine, 2005; Akt. Semerci,

2007). Metafor, İngilizcede ise “metaphor” olarak ifade edilmiştir. Anlamı ise “bir ifadeyi yaratıcı bir şekilde başka bir ifade ile anlatmak” şeklindedir (Oxford, 2006, 458). Metafor, benzetme olarak bilinir ve bilinen bir şeyi başka bir şey ile benzeterek veya kıyaslayarak anlatmak için kullanılır (metafor.nedir.com, 2017).

Metaforlar, insanların kendilerini tanımalarına ve hayatlarını yeni bir yolla anlamalarına olanak tanımaktadır. Metaforlar vazgeçilmezdir. İnsanlar, metaforlar olmadan konuşamaz ve hatta düşünemezler. Son yıllarda yapılan araştırmalar günlük konuşmalarda dakikada dört metafor kullanıldığını göstermektedir. Ancak insanlar çoğunlukla bunun farkında değildir. İnsanlar, sorunları, duyguları, arzuları ve ilişkileri hakkında konuştukları zaman tecrübelerin derinliği ve karmaşıklığının tanımlanmasında metaforlar yardımcı olur. Kişisel metaforlar ve semboller dünyayı anlamada insanlara yardımcı olurlar (Tompkins ve Lawley, 2002). Lakoff ve Johnson (1980, 5)’a göre metaforun özü bir şeyi başka bir şeyin bakış açısıyla anlamak ve tecrübe etmektir.

Semerci (2007, 127), farklı kaynaklardaki bilgiler doğrultusunda metafor kullanmanın olumlu ve olumsuz yönlerini listelemiştir. Metaforlar, iki nesne veya kavramı birbirine bağlar. Karşılaştırma yapılabilir. Öğrenmeye yararı olan motivasyonu artırıcı araçlardır. Metaforlar aracılığı ile bilgilerin akıldaki kalıcılığı sağlanabilir. Yaratıcı ve keşfedici öğrenme ile birlikte hayal gücünü de geliştirir. Olumsuz yönleri ise olgu veya yaşantının yalnızca bir kısmını yansıtılabilmeleri, anlamların karıştırılabilmesi ve önyargıların olumsuz etkisidir. Bu çalışmada dokuzuncu sınıf öğrencilerinin TEOG’ a ilişkin metaforlarını almak için, öğrencilerden “TEOG.....gibidir/benzerdir, çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir.

3.4.Verilerin Toplanması

Araştırmacı tarafından öğrencilerin görüşlerini almak amacıyla oluşturulan anket, Zonguldak İli Ereğli İlçesi Kaymakamlığı’ndan alınan izin onayı (EK 2) ile 2015-2016 eğitim öğretim yılında Ereğli’de devlet okullarında öğrenim gören 9. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır ve gerekli veriler toplanmıştır.

3.5.Verilerin Analizi

Araştırmada, toplanan verileri analiz etmek için SPSS 22 paket programından yararlanılmıştır. Anketteki veriler SPSS programına işlenmiştir. Kişisel bilgiler ve anket maddelerinin frekans ve yüzde değerleri belirlenmiş ve anket maddelerine verilen cevaplarla bazı kişisel değişkenler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek

amacıyla ki-kare (chi-square) testi analizine yer verilmiş ve tablolar halinde sunulmuştur.

4. BÖLÜM: BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde 9. sınıf öğrencilerinin Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş (TEOG) sınavlarına ilişkin görüşlerinde cinsiyet, okul türü ve mezun olunan ortaokulun bulunduğu yer değişkenlerine göre anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek amacıyla ki-kare testi analizi yapılmıştır.

4.1. TEOG Sınavlarının İçeriğine İlişkin Bulgular

TEOG sınavlarında sorulan soruların okul müfredatı ile örtüşmesine ilişkin bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Sınavlardaki Soruların Okul Müfredatı ile Örtüşmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	471	90.1	52	9.9	523	100
Erkek	381	76.4	118	23.6	499	100
p<0.05	$\chi^2 = 34.586$	Sd=1				

Okul Türü	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	93	88.6	12	11.4	105	100
Anadolu Lisesi	223	90.3	24	9.7	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	40	85.1	7	14.9	47	100

Tablo 5'in devamı...

Anadolu İmam Hatip Lisesi	118	76.6	36	23.4	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	267	78.5	73	21.5	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	19	82.6	4	17.4	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	92	86.8	14	13.2	106	100
p<0.05	$x^2 = 22.369$	Sd=6				

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	226	81.0	53	19.0	279	100
İlçe	559	84.8	100	15.2	659	100
Şehir	67	79.8	170	16.6	1022	100
p> 0.05	$x^2 = 2.922$	Sd=2				

Cinsiyete göre sınavdaki soruların okul müfredatı ile örtüşmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2=34.586$, Sd=1, $p<0.05$). Kız (% 90.1) ve erkek (% 76.4) öğrenciler sınav sorularının okul müfredatı ile örtüştüğünü belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınavdaki soruların okul müfredatı ile örtüşmesine ilişkin bulgularda, Anadolu Lisesi lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2=22.369$, Sd=6, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 88.6), Anadolu Lisesi (% 90.3), Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi (% 85.1), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 76.6), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 78.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 82.6), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 86.8) öğrencileri soruların okul müfredatı ile örtüştüğünü belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınavdaki soruların okul müfredatı ile örtüşmesine ilişkin bulgularda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2=2.922$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 81.0), İlçe (% 84.8) ve Şehir (% 79.8) ortaokullarındaki öğrenciler sınavların müfredatla örtüştüğünü

belirtmişlerdir.

TEOG sınavlarında sorulan soruların niteliğine ilişkin bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Sınav Sorularının Niteliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet							
		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Kız		424	81.1	99	18.9	523	100
Erkek		399	80.0	100	20.0	499	100
p>0.05	$\chi^2 = .201$	Sd=1					
Okul Türü							
		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi		72	68.6	33	31.4	105	100
Anadolu Lisesi		197	79.8	50	20.2	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi		39	83.0	8	17.0	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi		119	77.3	35	22.7	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		286	84.1	54	15.9	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi		18	78.3	5	21.7	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi		92	86.8	14	13.2	106	100
p>0.05	$\chi^2 = 16.410$	Sd=6					
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer							
		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Köy		239	85.7	40	14.3	279	100
İlçe		518	78.6	141	21.4	659	100
Şehir		66	78.6	18	21.4	84	100

Tablo 6'nın devamı...

$p > 0.05$ $x^2 = 6.453$ $Sd=2$

Cinsiyete göre sınav sorularının niteliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .201$, $Sd=1$, $p > 0.05$). Kız (% 81.1) ve erkek (% 80.0) öğrenciler sınav sorularının nitelikli olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav sorularının niteliğine ilişkin bulgularda, okul türlerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 16.410$, $Sd=6$, $p > 0.05$). Fen Lisesi (% 68.6), Anadolu Lisesi (% 79.8), Güzel Sanatlar Lisesi (% 83.0), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 77.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 84.1), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 78.3), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 86.8) öğrencileri soruların nitelikli olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Çok Programlı Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav sorularının niteliğine ilişkin bulgularda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 6.453$, $Sd=2$, $p > 0.05$). Yüzde olarak Köy (% 85.7), İlçe (% 78.6) ve Şehir (% 78.6) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav sorularının nitelikli olduğunu belirtmişlerdir.

TEOG sınavlarında sorulan soruların cevaplanabilirliği için okuldaki eğitimin yeterliliğine ilişkin bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Sınav Sorularının Cevaplanabilirliği İçin Okuldaki Eğitimin Yeterliliğine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	306	58.5	217	41.5	523	100
Erkek	346	69.3	153	30.7	499	100

$p < 0.05$ $x^2 = 12.968$ $Sd=1$

Okul Türü	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%

Tablo 7'nin devamı...

Fen Lisesi	73	69.5	32	30.5	105	100
Anadolu Lisesi	151	61.1	96	38.9	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	28	59.6	19	40.4	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	96	62.3	58	37.7	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	211	62.1	129	37.9	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	17	73.9	6	26.1	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	76	71.7	30	28.3	106	100
p>0.05	x ² = 7.083	Sd=6				

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	194	69.5	85	30.5	279	100
İlçe	412	62.5	247	37.5	659	100
Şehir	46	54.8	38	45.2	84	100
p> 0.05	x ² = 7.411	Sd=2				

Cinsiyete göre sınav sorularının cevaplanabilmesi için okuldaki eğitimin yeterli olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak erkek öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 12.968$, $Sd=1$, $p<0.05$). Kız (% 58.5) ve erkek (% 69.3) öğrenciler okuldaki eğitimin sınav sorularını cevaplamak için yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav sorularının cevaplanabilmesi için okuldaki eğitimin yeterli olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 7.083$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 69.5), Anadolu Lisesi (% 61.1), Güzel Sanatlar Lisesi (% 59.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 62.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 62.1), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 73.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 71.7) öğrencileri okuldaki eğitimin sınav sorularını cevaplamak için yeterli olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi

görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav sorularının cevaplanabilmesi için okuldaki eğitimin yeterli olduğuna ilişkin bulgulara istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2=7.411$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 69.5), İlçe (% 62.5) ve Şehir (% 54.8) ortaokullarından mezun öğrenciler okuldaki eğitimin sınav sorularını cevaplamak için yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Sınav sorularının açık ve anlaşılır olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Sınav Sorularının Açık ve Anlaşılır Olup Olmadığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Kız		344	65.8	179	34.2	523	100
Erkek		316	63.3	183	36.7	499	100
p>0.05	$x^2 = .669$	Sd=1					

Okul Türü		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi		70	66.7	35	33.3	105	100
Anadolu Lisesi		162	65.6	85	34.4	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi		28	59.6	19	40.4	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi		96	62.3	58	37.7	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		215	63.2	125	36.8	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi		19	82.6	4	17.4	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi		70	66.0	36	34.0	106	100
p>0.05	$x^2 = 4.798$	Sd=6					

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%

Tablo 8'in devamı...

	f	%	f	%	f	%
Köy	196	70.3	83	29.7	279	100
İlçe	411	62.4	248	37.6	659	100
Şehir	53	63.1	31	36.9	84	100
p> 0.05	$x^2 = 5.414$	Sd=2				

Cinsiyete göre sınav sorularının açık ve anlaşılır olup olmadığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .669$, Sd=1, $p > 0.05$). Kız (% 65.8) ve erkek (% 63.3) öğrenciler sınav sorularının açık ve anlaşılır olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav sorularının açık ve anlaşılır olup olmadığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 4.798$, Sd=6, $p > 0.05$). Fen Lisesi (% 66.7), Anadolu Lisesi (% 65.6), Güzel Sanatlar Lisesi (% 59.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 62.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 63.2), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 82.6), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 66.0) öğrencileri sınav sorularının açık ve anlaşılır olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav sorularının açık ve anlaşılır olup olmadığına ilişkin bulgularda anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 5.414$, Sd=2, $p > 0.05$). Yüzde olarak Köy (% 70.3), İlçe (% 62.4) ve Şehir (% 63.1) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav sorularının açık ve anlaşılır olduğunu belirtmişlerdir.

Sınav sorularının çalışan öğrenciler ile çalışmayan öğrencileri ayırt edip etmediğine ilişkin bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Sınav Sorularının Çalışan ile Çalışmayan Öğrencileri Ayırt Etmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	365	69.8	158	30.2	523	100
Erkek	317	63.5	182	36.5	499	100
p>0.05 $\chi^2 = 4.511$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	53	50.5	52	49.5	105	100
Anadolu Lisesi	177	71.7	70	28.3	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	30	63.8	17	36.2	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	113	73.4	41	26.6	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	221	65.0	119	35.0	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	15	65.2	8	34.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	73	68.9	33	31.1	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 19.142$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	179	64.2	100	35.8	279	100
İlçe	449	68.1	210	31.9	659	100
Şehir	54	64.3	30	35.7	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = 1.642$ Sd=2						

Cinsiyete göre sınav sorularının çalışan ile çalışmayan öğrenciyi ayırt etmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 4.511$, Sd=1,

$p>0.05$). Kız (% 69.8) ve erkek (% 63.5) öğrenciler soruların ayırt edici olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav sorularının çalışan ile çalışmayan öğrenciyi ayırt etmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 19.142$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 50.5), Anadolu Lisesi (% 71.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 63.8), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 73.4), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 65.0), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 68.9) öğrencileri soruların çalışan ile çalışmayan için ayırt edici olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Anadolu İmam Hatip Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav sorularının çalışan ile çalışmayan öğrenciyi ayırt etmesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2=1.642$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 64.2), İlçe (% 68.1) ve Şehir (% 64.3) ortaokullarından mezun öğrenciler soruların ayırt edici olduğunu belirtmişlerdir.

Sınav sorularının kolay olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Sınav Sorularının Kolaylığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	163	31.2	360	68.8	523	100
Erkek	178	35.7	321	64.3	499	100
$p>0.05$	$\chi^2 = 2.331$	$Sd=1$				
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	77	73.3	28	26.7	105	100
Anadolu Lisesi	110	44.5	137	55.5	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	11	23.4	36	76.6	47	100

Tablo 10'un devamı...

Anadolu İmam Hatip Lisesi	27	17.5	127	82.5	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	86	25.3	254	74.7	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	9	39.1	14	60.9	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	21	19.8	85	80.2	106	100
p<0.05	$x^2 = 127.827$	Sd=6				

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	93	33.3	186	66.7	279	100
İlçe	224	34.0	435	66.0	659	100
Şehir	24	28.6	60	71.4	84	100
p> 0.05	$x^2 = .984$	Sd=2				

Cinsiyete göre sınav sorularının kolay olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 2.331$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 68.8) ve erkek (% 64.3) öğrenciler soruların zor olduğunu belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav sorularının kolay olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 127.827$, Sd=6, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 76.6) soruların kolay olduğunu belirtirken, Anadolu Lisesi (% 82.5), Güzel Sanatlar Lisesi (% 76.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 82.5), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 74.7), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 60.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 80.2) öğrencileri soruların zor olduğunu belirtmişlerdir. Soruların kolaylığına ilişkin “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav sorularının kolay olduğuna ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= .984$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 66.7), İlçe (% 66.0) ve Şehir (% 71.4) ortaokullarından mezun öğrenciler soruların zor olduğunu belirtmişlerdir.

Sınav sorularının ezberle dayalı olup olmamasına ilişkin bulgular Tablo 11’de

sunulmuştur.

Tablo 11. Sınav Sorularının Ezbere Dayalı Olup Olmamasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	201	38.4	322	61.6	523	100
Erkek	210	42.1	289	57.9	499	100
p>0.05 $x^2 = 1.417$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	49	46.7	56	53.3	105	100
Anadolu Lisesi	107	43.3	140	56.7	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	12	25.5	35	74.5	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	53	34.4	101	65.6	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	134	39.4	206	60.6	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	13	56.5	10	43.5	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	43	40.6	63	59.4	106	100
p>0.05 $x^2 = 11.818$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	107	38.4	172	61.6	279	100
İlçe	268	40.7	391	59.3	659	100
Şehir	36	42.9	48	57.1	84	100
p> 0.05 $x^2 = .703$ Sd=2						

Cinsiyete göre sınav sorularının ezbere dayalı olup olmadığına ilişkin bulgularda,

istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 1.417$, $Sd=1$, $p>0.05$). Kız (% 61.6) ve erkek (% 57.9) öğrenciler soruların ezbere dayalı olmadığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre soruların ezbere dayalı olmadığına ilişkin yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav sorularının ezbere dayalı olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 11.818$, $Sd=6$, $p>0.05$). Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 56.5) soruların ezbere dayalı olduğunu belirtmiştir. Fen Lisesi (% 53.3), Anadolu Lisesi (% 56.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 74.5), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 65.6), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 60.6), , Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 59.4) öğrencileri soruların ezber gerektirmediğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav sorularının ezbere dayalı olup olmadığına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= .703$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 61.6), İlçe (% 59.3) ve Şehir (% 57.1) ortaokullarından mezun öğrenciler soruların ezber gerektirmediğini belirtmişlerdir.

Sınavlarda kazanım dışı soruların olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Sınavda Kazanım Dışı Soruların Olup Olmadığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f
Kız		135	25.8	388	74.2	523
Erkek		196	39.3	303	60.7	499
p<0.05	$x^2 = 21.146$	Sd=1				
Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f
Fen Lisesi		31	29.5	74	70.5	105

Tablo 12'nin devamı...

Anadolu Lisesi	63	25.5	184	74.5	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	15	31.9	32	68.1	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	56	36.4	98	63.6	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	130	38.2	210	61.8	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	8	34.8	15	65.2	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	28	26.4	78	73.6	106	100
p>0.05	x ² = 13.948		Sd=6			

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	89	31.9	190	68.1	279	100
İlçe	208	31.6	451	68.4	659	100
Şehir	34	40.5	50	59.5	84	100
p> 0.05	x ² = 2.745		Sd=2			

Cinsiyete göre sınavlarda kazanım dışı soruların varlığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 21.146$, $Sd=1$, $p<0.05$). Kız (% 74.2) ve erkek (% 60.7) öğrenciler kazanım dışı soru sorulmadığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınavlarda kazanım dışı soruların varlığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 13.948$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 70.5), Anadolu Lisesi (% 74.5), Güzel Sanatlar Lisesi (% 68.1), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 63.6), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 61.8), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 73.6) öğrencileri kazanım dışı soru sorulmadığını belirtmişlerdir. “Hayır” yüzdesi en yüksek Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınavlarda kazanım dışı soruların varlığına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık

bulunmamıştır ($\chi^2= 2.745$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 68.1), İlçe (% 68.4) ve Şehir (% 59.5) ortaokullarından mezun öğrenciler kazanım dışı soru sorulmadığını belirtmişlerdir.

Sınav sürelerinin yeterliliğine ilişkin bulgular Tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13. Sınav Sürelerinin Yeterliliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	390	74.6	133	25.4	523	100
Erkek	362	72.5	137	27.5	499	100
p>0.05 $\chi^2 = .539$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	94	89.5	11	10.5	105	100
Anadolu Lisesi	196	79.4	51	20.6	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	32	68.1	15	31.9	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	107	69.5	47	30.5	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	227	66.8	113	33.2	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	15	65.2	8	34.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	81	76.4	25	23.6	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 29.415$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	192	68.8	87	31.2	279	100
İlçe	500	75.9	159	24.1	659	100
Şehir	60	71.4	24	28.6	84	100

Tablo 13'ün devamı...

$p > 0.05$ $x^2 = 5.237$ $Sd=2$

Cinsiyete göre sınav sürelerinin yeterliliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .539$, $Sd=1$, $p > 0.05$). Kız (% 74.6) ve erkek (% 72.5) öğrenciler sınav süresinin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav sürelerinin yeterliliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2 = 29.415$, $Sd=6$, $p < 0.05$). Fen Lisesi (% 89.5), Anadolu Lisesi (% 79.4), Güzel Sanatlar Lisesi (% 68.1), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 69.5), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 66.8), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 76.4) öğrencileri sınav sürelerinin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav sürelerinin yeterliliğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 5237$, $Sd=2$, $p > 0.05$). Yüzde olarak Köy (% 68.8), İlçe (% 75.9) ve Şehir (% 71.4) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav sürelerinin yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

4.2. TEOG Sınavlarının Uygulandığı Sınav Ortamına İlişkin Bulgular

Sınav ortamının kopya çekmek için uygun olup olmamasına ilişkin bulgular Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14. Kopya Çekmek İçin Sınav Ortamının Uygun Olup Olmadığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	124	23.7	399	76.3	523	100
Erkek	157	31.5	342	68.5	499	100

$p > 0.05$ $x^2 = 7.701$ $Sd=1$

Tablo 14'ün devamı...

Okul Türü	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	Fen Lisesi	48	45.7	57	54.3	105
Anadolu Lisesi	100	40.5	147	59.5	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	10	21.3	37	78.7	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	37	24.0	117	76.0	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	63	18.5	277	81.5	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	6	26.1	17	73.9	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	17	16.0	89	84.0	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 60.947$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	Köy	53	19.0	226	81.0	279
İlçe	197	29.9	462	70.1	659	100
Şehir	31	36.9	53	63.1	84	100
p < 0.05 $\chi^2 = 2.922$ Sd=2						

Cinsiyete göre kopya çekmek için sınav ortamının uygun olup olmamasına ilişkin bulgulara, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 7.701$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 76.3) ve erkek (% 68.5) öğrenciler sınav ortamının kopya çekmek için uygun olmadığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre kopya çekmek için sınav ortamının uygun olup olmamasına ilişkin ilişkin bulgulara, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 60.947$, Sd=6, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 54.3), Anadolu Lisesi (% 59.5), Güzel Sanatlar Lisesi (% 78.7), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 76.0), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 81.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 73.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 84.0)

öğrencileri sınav ortamının kopya çekmek için uygun olmadığını belirtmişlerdir. “Hayır” yüzdesi en yüksek Çok Programlı Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre kopya çekmek için sınav ortamının uygun olup olmamasına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 2.922$, $Sd=2$, $p<0.05$). Yüzde olarak Köy (% 81.0), İlçe (% 70.1) ve Şehir (% 63.1) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav ortamının kopya çekmek için uygun olmadığını belirtmişlerdir.

Sınava girerken güvenlik önlemlerinin alınmasına ilişkin bulgular Tablo 15’te sunulmuştur.

Tablo 15. Sınava Girerken Güvenlik Önlemlerinin Alınmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet							
	Evet		Hayır		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	
Kız	430	82.2	93	17.8	523	100	
Erkek	363	72.7	136	27.3	499	100	
p<0.05 $\chi^2 = 13.179$ Sd=1							
Okul Türü							
	Evet		Hayır		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	
Fen Lisesi	75	71.4	30	28.6	105	100	
Anadolu Lisesi	192	77.7	55	22.3	247	100	
Güzel Sanatlar Lisesi	38	80.9	9	19.1	47	100	
Anadolu İmam Hatip Lisesi	116	75.3	38	24.7	154	100	
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	270	79.4	70	20.6	340	100	
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	18	78.3	5	21.7	23	100	
Çok Programlı Anadolu Lisesi	84	79.2	22	20.8	106	100	
p>0.05 $\chi^2 = 3860$ Sd=6							
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer							

Tablo 15'in devamı...

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	218	78.1	61	21.9	279	100
İlçe	507	76.9	152	23.1	659	100
Şehir	68	81.0	16	19.0	84	100

p> 0.05 $x^2 = .757$ Sd=2

Cinsiyete göre sınava girerken güvenlik önlemlerinin alınmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($x^2= 13.179$, Sd=1, $p<0.05$). Kız (% 82.2) ve erkek (% 72.7) öğrenciler sınava girerken güvenlik önlemlerinin alındığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınava girerken güvenlik önlemlerinin alınmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 3.860$, Sd=6, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 71.4), Anadolu Lisesi (% 77.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 80.9), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 75.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 79.4), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 78.3), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 79.2) öğrencileri sınava girerken güvenlik önlemlerinin alındığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Güzel Sanatlar Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınava girerken güvenlik önlemlerinin alınmasına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= .757$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 78.1), İlçe (% 76.9) ve Şehir (% 81.0) ortaokullarından mezun öğrenciler sınava girerken güvenlik önlemlerinin alındığını belirtmişlerdir.

Sınav ortamının rahatlığına ilişkin bulgular Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16. Sınav Ortamının Rahatlığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	344	65.8	179	34.2	523	100
Erkek	352	70.5	147	29.5	499	100
p>0.05 $\chi^2 = 2.671$ Sd=1						

Okul Türü	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	92	87.6	13	12.4	105	100
Anadolu Lisesi	182	73.7	65	26.3	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	29	61.7	18	38.3	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	91	59.1	63	40.9	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	216	63.5	124	36.5	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	12	52.2	11	47.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	74	69.8	32	30.2	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 34.699$ Sd=6						

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	193	69.2	86	30.8	279	100
İlçe	450	68.3	209	31.7	659	100
Şehir	53	63.1	31	36.9	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = 1.128$ Sd=2						

Cinsiyete göre sınav ortamının rahatlığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = 2.671$, Sd=1, p>0.05). Kız (% 65.8) ve erkek (%

70.5) öğrenciler sınav ortamının rahat olduğunu belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav ortamının rahatlığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 34.699$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 87.6), Anadolu Lisesi (% 73.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 61.7), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 59.1), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 63.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 52.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 69.8) öğrencileri sınav ortamının rahat olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav ortamının rahatlığına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 1.128$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 69.2), İlçe (% 68.3) ve Şehir (% 63.1) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav ortamının rahat olduğunu belirtmişlerdir.

Sınav ortamının sınav kaygısını azalttığına ilişkin bulgular Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. Sınav Ortamının Sınav Kaygısını Azaltmasına İlişkin Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	165	31.5	358	68.5	523	100
Erkek	219	43.9	280	56.1	499	100
p<0.05	$\chi^2 = 16.575$		Sd=1			
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	51	48.6	54	51.4	105	100
Anadolu Lisesi	81	32.8	166	67.2	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	14	29.8	33	70.2	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	63	40.9	91	59.1	154	100

Tablo 17'nin devamı...

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	129	37.9	211	62.1	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	14	60.9	9	39.1	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	32	30.2	74	69.8	106	100
p>0.05	$x^2 = 17.572$		Sd=6			

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	111	39.8	168	60.2	279	100
İlçe	247	37.5	412	62.5	659	100
Şehir	26	31.0	58	69.0	84	100
p> 0.05	$x^2 = 2.154$		Sd=2			

Cinsiyete göre sınav ortamının sınav kaygısını azaltıp azaltmadığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 16.575$, Sd=1, $p<0.05$). Kız (% 68.5) ve erkek (% 56.19) öğrenciler sınav ortamının sınav kaygısını azaltmadığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav ortamının sınav kaygısını azaltıp azaltmadığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 17.572$, Sd=6, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 51.4), Anadolu Lisesi (% 67.2), Güzel Sanatlar Lisesi (% 70.2), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 59.1), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 62.1), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 69.8) öğrencileri sınav ortamının sınav kaygısını azaltmadığını, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 60.9) azalttığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav ortamının sınav kaygısını azaltıp azaltmadığına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 2.154$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 60.2), İlçe (% 62.5) ve Şehir (% 69.0) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav ortamının sınav kaygısını azaltmadığını belirtmişlerdir.

Oturma düzeninin kopya çekmeyi engellediğine ilişkin bulgular Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18. Oturma Düzeninin Kopya Çekmeyi Engellemesine İlişkin Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	368	70.4	155	29.6	523	100
Erkek	339	67.9	160	32.1	499	100
p>0.05 $x^2 = .706$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	57	54.3	48	45.7	105	100
Anadolu Lisesi	149	60.3	98	39.7	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	35	74.5	12	25.5	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	110	71.4	44	28.6	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	260	76.5	80	23.5	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	11	47.8	12	52.2	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	85	80.2	21	19.8	106	100
p<0.05 $x^2 = 40.411$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	217	77.8	62	22.2	279	100
İlçe	437	66.3	222	33.7	659	100
Şehir	53	63.1	31	36.9	84	100
p< 0.05 $x^2 = 13.673$ Sd=2						

Cinsiyete göre oturma düzeninin kopya çekmeyi engellemesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= .706$, $Sd=1$, $p>0.05$). Kız (% 70.4) ve erkek (% 67.9) öğrenciler oturma düzeninin kopya çekmeyi engellediğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre oturma düzeninin kopya çekmeyi engellemesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 40.411$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 54.3), Anadolu Lisesi (% 60.3), Güzel Sanatlar Lisesi (% 74.5), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 71.4), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 76.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 47.8), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 80.2) öğrencileri oturma düzeninin kopya çekmeyi engellediğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Çok Programlı Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre oturma düzeninin kopya çekmeyi engellemesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 13.673$, $Sd=2$, $p<0.05$). Yüzde olarak Köy (% 77.8), İlçe (% 66.3) ve Şehir (% 63.1) ortaokullarından mezun öğrenciler oturma düzeninin kopya çekmeyi engellediğini belirtmişlerdir.

Sınavlarda kopya çekildiği düşüncesine ilişkin bulgular Tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19. Sınavlarda Kopya Çekildiği Düşüncesine İlişkin Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f
Kız		284	54.3	239	45.7	523
Erkek		264	52.9	235	47.1	499
p>0.05	$x^2 = .200$	Sd=1				
Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f
Fen Lisesi		70	66.7	35	33.3	105

Tablo 19'un devamı...

Anadolu Lisesi	158	64.0	89	36.0	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	20	42.6	27	57.4	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	83	53.9	71	46.1	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	153	45.0	187	55.0	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	10	43.5	13	56.5	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	54	50.9	52	49.1	106	100
p<0.05 $x^2 = 31.556$ Sd=6						

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	129	46.2	150	53.8	279	100
İlçe	372	56.4	287	43.6	659	100
Şehir	47	56.0	37	44.0	84	100
p> 0.05 $x^2 = 8.421$ Sd=2						

Cinsiyete göre sınavlarda kopya çekildiği düşüncesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .200$, Sd=1, $p > 0.05$). Kız (% 54.3) ve erkek (% 52.9) öğrenciler sınavlarda kopya çekildiği düşüncesinde olduklarını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınavlarda kopya çekildiği düşüncesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2 = 31.556$, Sd=6, $p < 0.05$). Fen Lisesi (% 66.7), Anadolu Lisesi (% 64.0), Güzel Sanatlar Lisesi (% 42.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 53.9), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 45.0), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 43.5), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 50.9) öğrencileri sınavlarda kopya çekildiği düşüncesinde olduklarını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınavlarda kopya çekildiği düşüncesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık

bulunmamıştır ($\chi^2= 8.421$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak İlçe (% 56.4) ve Şehir (% 56.0) ortaokullarından mezun öğrenciler sınavlarda kopya çekildiği düşüncesinde olduklarını, Köy (% 53.8) kopya çekilmediği düşüncesinde olduklarını belirtmişlerdir.

Sınav ortamının güven vericiliğine ilişkin bulgular Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20. Sınav Ortamının Güven Vericiliğine İlişkin Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	246	47.0	277	53.0	523	100
Erkek	284	56.9	215	43.1	499	100
p<0.05	$\chi^2 = 9.979$	Sd=1				
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	58	55.2	47	44.8	105	100
Anadolu Lisesi	119	48.2	128	51.8	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	22	46.8	25	53.2	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	72	46.8	82	53.2	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	191	56.2	149	43.8	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	15	65.2	8	34.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	53	50.0	53	50.0	106	100
p>0.05	$\chi^2 = 8.238$	Sd=6				
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	170	60.9	109	39.1	279	100
İlçe	318	48.3	341	51.7	659	100
Şehir	42	50.0	42	50.0	84	100

Tablo 20'nin devamı...

$p < 0.05$ $x^2 = 12.744$ $Sd=2$

Cinsiyete göre sınav ortamının güven vericiliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak erkek öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 9.979$, $Sd=1$, $p<0.05$). Erkek (% 56.9) öğrenciler sınav ortamının güven verici olduğunu, kız (% 53.0) öğrenciler sınav ortamının güven verici olmadığını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav ortamının güven vericiliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 8.238$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 55.2), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 56.2), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 50.0) öğrencileri sınav ortamının güven verici olduğunu, Anadolu Lisesi (% 51.8), Güzel Sanatlar Lisesi (% 53.2) Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 53.2) öğrencileri sınav ortamının güven verici olmadığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav ortamının güven vericiliğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 12.744$, $Sd=2$, $p<0.05$). Yüzde olarak Köy (% 60.9) ve Şehir (% 50.0) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav ortamının güven verici olduğunu, İlçe (% 48.3) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav ortamının güven verici olmadığını belirtmişlerdir.

Sınav evraklarının bulunduğu güvenlik torbalarının sınıfta açılıp açılmadığına ilişkin bulgular Tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 21. Sınav Evraklarının Bulunduğu Güvenlik Torbalarının Sınıfta Açıldığına İlişkin Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	338	64.6	185	35.4	523	100
Erkek	288	57.7	211	42.3	499	100

$p > 0.05$ $x^2 = 5.140$ $Sd=1$

Tablo 21'in devamı...

Okul Türü	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	Fen Lisesi	73	69.5	32	30.5	105
Anadolu Lisesi	165	66.8	82	33.2	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	25	53.2	22	46.8	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	84	54.5	70	45.5	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	207	60.9	133	39.1	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	16	69.6	7	30.4	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	56	52.8	50	47.2	106	100
p>0.05	x ² = 14.294	Sd=6				
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	Köy	164	58.8	115	41.2	279
İlçe	411	62.4	248	37.6	659	100
Şehir	51	60.7	33	39.2	84	100
p> 0.05	x ² = 1.073	Sd=2				

Cinsiyete göre sınav evraklarının bulunduğu güvenlik torbalarının sınıfta açılmasına ilişkin bulgulara, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2=5.140$, $Sd=1$, $p>0.05$). Kız (% 64.6) ve erkek (% 57.7) öğrenciler sınav güvenlik torbalarının sınıfta açıldığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav evraklarının bulunduğu güvenlik torbalarının sınıfta açılmasına ilişkin bulgulara, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2=14.294$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 69.5), Anadolu Lisesi (% 66.8), Güzel Sanatlar Lisesi (% 53.2), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 54.5), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 60.9), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 69.6), Çok Programlı Anadolu Lisesi (%

52.8) öğrencileri sınav güvenlik torbalarının sınıfta açıldığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav evraklarının bulunduğu güvenlik torbalarının sınıfta açılmasına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 1.073$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 58.8), İlçe (% 62.4) ve Şehir (% 60.7) ortaokullarından mezun öğrenciler sınav güvenlik torbalarının sınıfta açıldığını belirtmişlerdir.

4.3. TEOG Sınavlarında Görev Alan Gözetmenlere İlişkin Bulgular

Gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yapıp yapmadıklarına ilişkin bulgular Tablo 22’de sunulmuştur.

Tablo 22. Gözetmenlerin Sınav Süreci Hakkında Bilgilendirme Yapmalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	Kız	485	92.7	38	7.3	523
Erkek	460	92.2	39	7.8	499	100
p>0.05 $\chi^2 = .111$ Sd=1						
Okul Türü	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	Fen Lisesi	97	92.4	8	7.6	105
Anadolu Lisesi	234	94.7	13	5.3	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	41	87.2	6	12.8	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	134	87.0	20	13.0	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	319	93.8	21	6.2	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	21	91.3	2	8.7	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	99	93.4	7	6.6	106	100
p>0.05 $\chi^2 = 11.325$ Sd=6						

Tablo 22'nin devamı...

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	245	87.8	34	12.2	279	100
İlçe	623	94.5	36	5.5	659	100
Şehir	77	91.7	7	8.3	84	100
p<0.05	$\chi^2 = 12.803$	Sd=2				

Cinsiyete göre gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yapmalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = .111$, Sd=1, $p > 0.05$). Kız (% 92.7) ve erkek (% 92.2) öğrenciler gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yaptıklarını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yapmalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = 11.325$, Sd=6, $p > 0.05$). Fen Lisesi (% 92.4), Anadolu Lisesi (% 94.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 87.2), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 87.0), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 93.8), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 91.3), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 93.4) öğrencileri gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yaptıklarını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yapmalarına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2 = 12.803$, Sd=2, $p < 0.05$). Yüzde olarak Köy (% 87.8), İlçe (% 94.5) ve Şehir (% 91.7) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yaptıklarını belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin sınavla ilgili özenli davranmalarına ilişkin bulgular Tablo 23'te sunulmuştur.

Tablo 23. Gözetmenlerin Sınavlarla İlgili Özenli Davranmalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	413	79.0	110	21.0	523	100
Erkek	388	77.8	111	22.2	499	100
p>0.05 $\chi^2 = .221$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	78	74.3	27	25.7	105	100
Anadolu Lisesi	184	74.5	63	25.5	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	41	87.2	6	12.8	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	119	77.3	35	22.7	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	275	80.9	65	19.1	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	18	78.3	5	21.7	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	86	81.1	20	18.9	106	100
p>0.05 $\chi^2 = 7.255$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	208	74.6	71	25.4	279	100
İlçe	531	80.6	128	19.4	659	100
Şehir	62	73.8	22	26.2	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = 5.324$ Sd=2						

Cinsiyete göre gözetmenlerin sınavlarla ilgili özenli davranmalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = .221$, Sd=1,

$p>0.05$). Kız (% 79.0) ve erkek (% 77.8) öğrenciler gözetmenlerin özenli davrandıklarını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin sınavlarla ilgili özenli davranmalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 7.255$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 74.3), Anadolu Lisesi (% 74.5), Güzel Sanatlar Lisesi (% 87.2), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 77.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 80.9), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 78.3), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 81.1) öğrencileri gözetmenlerin özenli davrandıklarını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Güzel Sanatlar Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin sınavlarla ilgili özenli davranmalarına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 5.324$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 74.6), İlçe (% 80.6) ve Şehir (% 73.8) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin özenli davrandıklarını belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin güler yüzlü ve anlayışlı olup olmamalarına ilişkin bulgular Tablo 24’te sunulmuştur.

Tablo 24. Gözetmenlerin Güler Yüzlü ve Anlayışlı Olmalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	335	64.1	188	35.9	523	100
Erkek	348	69.7	151	30.3	499	100
$p>0.05$	$\chi^2 = 3.724$	$Sd=1$				
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	73	69.5	32	30.5	105	100
Anadolu Lisesi	160	64.8	87	35.2	247	100

Tablo 24'ün devamı...

Güzel Sanatlar Lisesi	23	48.9	24	51.1	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	110	71.4	44	28.6	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	228	67.1	112	32.9	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	19	82.6	4	17.4	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	70	66.0	36	34.0	106	100
p>0.05	$x^2 = 11.692$		Sd=6			

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	191	68.5	88	31.5	279	100
İlçe	446	67.7	213	32.3	659	100
Şehir	46	54.8	38	45.2	84	100
p> 0.05	$x^2 = 6.067$		Sd=2			

Cinsiyete göre gözetmenlerin güler yüzlü ve anlayışlı olmalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 3.724$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 64.1) ve erkek (% 69.7) öğrenciler gözetmenlerin güler yüzlü ve anlayışlı olduklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin güler yüzlü ve anlayışlı olmalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 11.692$, Sd=6, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 69.5), Anadolu Lisesi (% 64.8), Güzel Sanatlar Lisesi (% 48.9), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 71.4), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 67.1), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 82.6), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 66.0) öğrencileri gözetmenlerin güler yüzlü ve anlayışlı olduklarını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin güler yüzlü ve anlayışlı olmalarına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 6.067$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 68.5), İlçe (%

67.7) ve Şehir (% 54.8) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin güler yüzlü ve anlayışlı olduklarını belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin sınıf düzenini sağlamalarına ilişkin bulgular Tablo 25'te sunulmuştur.

Tablo 25. Gözetmenlerin Sınıf Düzenini Sağlamalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	449	85.9	74	14.1	523	100
Erkek	401	80.4	98	19.6	499	100
p>0.05 $\chi^2 = 5.499$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	90	85.7	15	14.3	105	100
Anadolu Lisesi	213	86.2	34	13.8	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	39	83.0	8	17.0	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	125	81.2	29	18.8	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	277	81.5	63	18.5	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	14	60.9	9	39.1	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	92	86.8	14	13.2	106	100
p>0.05 $\chi^2 = 12.452$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	230	82.4	49	17.6	279	100
İlçe	554	84.1	105	15.9	659	100
Şehir	66	78.6	18	21.4	84	100

Tablo 25'in devamı...

$p > 0.05$ $x^2 = 1.755$ $Sd=2$

Cinsiyete göre gözetmenlerin sınıf düzenini sağlamalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 5.499$, $Sd=1$, $p>0.05$). Kız (% 85.9) ve erkek (% 80.4) öğrenciler gözetmenlerin sınıf düzenini sağladıklarını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin sınıf düzenini sağlamalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 12.452$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 85.7), Anadolu Lisesi (% 86.2), Güzel Sanatlar Lisesi (% 83.0), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 81.2), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 81.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 60.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 86.8) öğrencileri gözetmenlerin sınıf düzenini sağladıklarını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Çok Programlı Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin sınıf düzenini sağlamalarına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 1.755$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 82.4), İlçe (% 84.1) ve Şehir (% 78.6) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin sınıf düzenini sağladıklarını belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin başka işlerle ilgilenip ilgilenmemelerine ilişkin bulgular Tablo 26'da sunulmuştur.

Tablo 26. Gözetmenlerin Başka İşlerle İlgilenmelerine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	181	34.6	342	65.4	523	100
Erkek	211	42.3	288	57.7	499	100

$p > 0.05$ $x^2 = 6.364$ $Sd=1$

Tablo 26'nın devamı...

Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	45	42.9	60	57.1	105	100
Anadolu Lisesi	105	42.5	142	57.5	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	17	36.2	30	63.8	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	53	34.4	101	65.6	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	117	34.4	223	65.6	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	12	52.2	11	47.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	43	40.6	63	59.4	106	100
p>0.05	x ² = 8.122	Sd=6				
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	102	36.6	177	63.4	279	100
İlçe	252	38.2	407	61.8	659	100
Şehir	38	45.2	46	54.8	84	100
p> 0.05	x ² = 2.067	Sd=2				

Cinsiyete göre gözetmenlerin başka işlerle ilgilenmelerine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 6.364$, $Sd=1$, $p>0.05$). Kız (% 65.4) ve erkek (% 57.7) öğrenciler gözetmenlerin başka işlerle ilgilenmediklerini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin başka işlerle ilgilenmelerine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 8.122$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 57.1), Anadolu Lisesi (% 57.5), Güzel Sanatlar Lisesi (% 63.8), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 65.6), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 65.6), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 47.8), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 59.4) öğrencileri

gözetmenlerin başka işlerle ilgilenmediklerini belirtmişlerdir. “Hayır” yüzdesi en yüksek Anadolu İmam Hatip Lisesi ve Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin başka işlerle ilgilenmelerine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 2.067$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 63.4), İlçe (% 61.8) ve Şehir (% 54.8) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin başka işlerle ilgilenmediklerini belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin dikkat dağıtacak hareket yapıp yapmamalarına ilişkin bulgular Tablo 27’de sunulmuştur.

Tablo 27. Gözetmenlerin Dikkat Dağıtacak Hareket Yapıp Yapmalarına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Kız		180	34.4	343	65.6	523	100
Erkek		182	36.5	317	63.5	499	100
p>0.05		$x^2 = .472$		Sd=1			

Okul Türü		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi		37	35.2	68	64.8	105	100
Anadolu Lisesi		100	40.5	147	59.5	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi		17	36.2	30	63.8	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi		52	33.8	102	66.2	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		114	33.5	226	66.5	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi		8	34.8	15	65.2	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi		34	32.1	72	67.9	106	100
p>0.05		$x^2 = 4.022$		Sd=6			

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

Tablo 27'nin devamı...

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	107	38.4	172	61.6	279	100
İlçe	214	32.5	445	67.5	659	100
Şehir	41	48.8	43	51.2	84	100

p> 0.05 $\chi^2 = 10.133$ Sd=2

Cinsiyete göre gözetmenlerin dikkat dağıtacak hareket yapıp yapmamalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = .472$, Sd=1, $p > 0.05$). Kız (% 65.6) ve erkek (% 63.5) öğrenciler gözetmenlerin dikkat dağıtıcı hareketlerde bulunmadıklarını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin dikkat dağıtacak hareket yapıp yapmamalarına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = 4.022$, Sd=6, $p > 0.05$). Fen Lisesi (% 64.8), Anadolu Lisesi (% 59.5), Güzel Sanatlar Lisesi (% 63.8), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 66.2), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 66.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 67.9) öğrencileri gözetmenlerin dikkat dağıtıcı hareketlerde bulunmadıklarını belirtmişlerdir. “Hayır” yüzdesi en yüksek Çok Programlı Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin dikkat dağıtacak hareket yapıp yapmamalarına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = 10.133$, Sd=2, $p > 0.05$). Yüzde olarak Köy (% 61.6), İlçe (% 67.5) ve Şehir (% 51.2) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin dikkat dağıtıcı hareketlerde bulunmadıklarını belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin ilgi ve tutumlarının sınav kaygısını arttırdığına ilişkin bulgular Tablo 28’de sunulmuştur.

Tablo 28. Gözetmenlerin İlgî ve Tutumlarının Sınav Kaygısını Arttırdığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	265	50.7	258	49.3	523	100
Erkek	236	47.3	263	52.7	499	100
p>0.05 $\chi^2 = 1.164$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	39	37.1	66	62.9	105	100
Anadolu Lisesi	120	48.6	127	51.4	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	23	48.9	24	51.1	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	84	54.5	70	45.5	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	163	47.9	177	52.1	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	13	56.5	10	43.5	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	59	55.7	47	44.3	106	100
p>0.05 $\chi^2 = 10.374$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	133	47.7	146	52.3	279	100
İlçe	317	48.1	342	51.9	659	100
Şehir	51	60.7	33	39.3	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = 5.022$ Sd=2						

Cinsiyete göre gözetmenlerin ilgi ve tutumlarının sınav kaygısını arttırdığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 1.164$, Sd=1,

$p>0.05$). Kız (% 50.7) öğrenciler gözetmenlerin sınav kaygısını arttırdıklarını, erkek (% 52.7) öğrenciler gözetmenlerin sınav kaygısını arttırmadıklarını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin ilgi ve tutumlarının sınav kaygısını arttırdığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 10.374$, $Sd=6$, $p>0.05$). Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 54.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 56.5), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 55.7) öğrencileri gözetmenlerin sınav kaygısını arttırdıklarını, Fen Lisesi (% 62.9), Anadolu Lisesi (% 51.4), Güzel Sanatlar Lisesi (% 51.1), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 52.1) öğrencileri gözetmenlerin sınav kaygısını arttırmadıklarını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin ilgi ve tutumlarının sınav kaygısını arttırdığına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 5.022$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Şehir (% 60.7) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin sınav kaygısını arttırdıklarını, Köy (% 52.3), İlçe (% 51.9) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin sınav kaygısını arttırmadığını belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin kopyayı engelleyemediğine ilişkin bulgular Tablo 29’da sunulmuştur.

Tablo 29. Gözetmenlerin Kopyayı Engelleyemediğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Kız		195	37.3	328	62.7	523 100
Erkek		222	44.5	277	55.5	499 100
$p>0.05$	$\chi^2 = 5.487$	$Sd=1$				

Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %

Tablo 29'un devamı...

Fen Lisesi	53	50.5	52	49.5	105	100
Anadolu Lisesi	118	47.8	129	52.2	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	14	29.8	33	70.2	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	63	40.9	91	59.1	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	123	36.2	217	63.8	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	12	52.2	11	47.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	34	32.1	72	67.9	106	100
p<0.05	$x^2 = 18.985$	Sd=6				

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	109	39.1	170	60.9	279	100
İlçe	273	41.4	386	58.6	659	100
Şehir	35	41.7	49	58.3	84	100
p> 0.05	$x^2 = .480$	Sd=2				

Cinsiyete göre gözetmenlerin kopyayı engelleyemediğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 5.487$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 62.7) ve erkek (% 55.5) öğrenciler gözetmenlerin kopyayı engellediklerini belirtmişlerdir.

Okul türüne göre gözetmenlerin kopyayı engelleyemediğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 18.985$, Sd=6, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 49.5), Anadolu Lisesi (% 52.2), Güzel Sanatlar Lisesi (% 70.2), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 59.1), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 63.8), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 47.8), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 67.9) öğrencileri gözetmenlerin kopyayı engellediklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin kopyayı engelleyemediğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= .480$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 60.9), İlçe (% 58.6) ve Şehir (% 58.3) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin kopyayı engellediklerini

belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin sınav kuralları hakkında bilgi verip vermediğine ilişkin bulgular Tablo 30’da sunulmuştur.

Tablo 30. Gözetmenlerin Sınav Kuralları Hakkında Bilgi Vermesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Kız		483	92.4	40	7.6	523	100
Erkek		415	83.2	84	16.8	499	100
p<0.05	$\chi^2 = 20.210$	Sd=1					
Okul Türü		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi		94	89.5	11	10.5	105	100
Anadolu Lisesi		235	95.1	12	4.9	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi		41	87.2	6	12.8	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi		128	83.1	26	16.9	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		283	83.2	57	16.8	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi		18	78.3	5	21.7	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi		99	93.4	7	6.6	106	100
p<0.05	$\chi^2 = 27.681$	Sd=6					
Mezun Olunmuş Ortaokulun Bulunduğu Yer		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Köy		241	86.4	38	13.6	279	100
İlçe		588	89.2	71	10.8	659	100
Şehir		69	82.1	15	17.9	84	100

Tablo 30'un devamı...

$p > 0.05$ $x^2 = 4.302$ $Sd=2$

Cinsiyete göre gözetmenlerin sınav kuralları hakkında bilgi vermesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 20.210$, $Sd=1$, $p<0.05$). Kız (% 92.4) ve erkek (% 83.2) öğrenciler gözetmenlerin kurallar hakkında bilgilendirdiklerini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin sınav kuralları hakkında bilgi vermesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 27.681$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 89.5), Anadolu Lisesi (% 95.1), Güzel Sanatlar Lisesi (% 87.2), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 83.1), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 83.2), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 78.3), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 93.4) öğrencileri gözetmenlerin kurallar hakkında bilgilendirdiklerini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin sınav kuralları hakkında bilgi vermesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 4.302$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 86.4), İlçe (% 89.2) ve Şehir (% 82.1) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin kurallar hakkında bilgilendirdiklerini belirtmişlerdir.

Gözetmenlerin sınav evrakındaki bilgileri kontrol edip etmediğine ilişkin bulgular Tablo 31’de sunulmuştur.

Tablo 31. Gözetmenlerin Sınav Evrakındaki Bilgileri Kontrol Etmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	467	89.3	56	10.7	523	100
Erkek	416	83.4	83	16.6	499	100

$p > 0.05$ $x^2 = 7.631$ $Sd=1$

Tablo 31'in devamı...

Okul Türü	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	Fen Lisesi	97	92.4	8	7.6	105
Anadolu Lisesi	223	90.3	24	9.7	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	39	83.0	8	17.0	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	123	79.9	31	20.1	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	287	84.4	53	15.6	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	19	82.6	4	17.4	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	95	89.6	11	10.4	106	100
p>0.05 $x^2 = 14.784$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	Köy	231	82.8	48	17.2	279
İlçe	578	87.7	81	12.3	659	100
Şehir	74	88.1	10	11.9	84	100
p> 0.05 $x^2 = 4.250$ Sd=2						

Cinsiyete göre gözetmenlerin sınav evrakındaki bilgileri kontrol etmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 7.631$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 89.3) ve erkek (% 83.4) öğrenciler gözetmenlerin sınav evrakındaki bilgileri kontrol ettiklerini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre gözetmenlerin sınav evrakındaki bilgileri kontrol etmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 14.784$, Sd=6, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 92.4), Anadolu Lisesi (% 90.3), Güzel Sanatlar Lisesi (% 83.0), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 79.9), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 84.4), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 82.6), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 89.6)

öğrencileri gözetmenlerin sınav evrakındaki bilgileri kontrol ettiklerini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre gözetmenlerin sınav evrakındaki bilgileri kontrol etmesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 4.250$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 82.8), İlçe (% 87.7) ve Şehir (% 88.1) ortaokullarından mezun öğrenciler gözetmenlerin sınav evrakındaki bilgileri kontrol ettiklerini belirtmişlerdir.

4.4. TEOG Sürecine İlişkin Bulgular

Mazeret sınavlarının sınav baskısını azalttığına ilişkin bulgular Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32. Mazeret Sınavlarının Sınav Baskısını Azalttığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Kız		302	57.7	221	42.3	523	100
Erkek		310	62.1	189	37.9	499	100
p>0.05	$\chi^2 = 2.040$	Sd=1					
Okul Türü		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi		69	65.7	36	34.3	105	100
Anadolu Lisesi		140	56.7	107	43.3	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi		25	53.2	22	46.8	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi		87	56.5	67	43.5	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		214	62.9	126	37.1	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi		12	52.2	11	47.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi		65	61.3	41	38.7	106	100

Tablo 32'nin devamı...

p>0.05 $x^2 = 6.137$ Sd=6

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	172	61.6	107	38.4	279	100
İlçe	394	59.8	265	40.2	659	100
Şehir	46	54.8	38	45.2	84	100

p> 0.05 $x^2 = 1.282$ Sd=2

Cinsiyete göre mazeret sınavlarının sınav baskısını azalttığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 2.040$, Sd=1, p>0.05). Kız (% 57.7) ve erkek (% 62.1) öğrenciler mazeret sınavlarının sınav baskısını azalttığını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre mazeret sınavlarının sınav baskısını azalttığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 6.137$, Sd=6, p>0.05). Fen Lisesi (% 65.7), Anadolu Lisesi (% 56.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 53.2), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 56.5), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 62.9), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 52.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 61.3) öğrencileri mazeret sınavlarının sınav baskısını azalttığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre mazeret sınavlarının sınav baskısını azalttığına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 1.282$, Sd=2, p>0.05). Yüzde olarak Köy (% 61.6), İlçe (% 59.8) ve Şehir (% 54.8) ortaokullarından mezun öğrenciler mazeret sınavlarının sınav baskısını azalttığını belirtmişlerdir.

Sınavların iki dönem olmasının stresi azalttığına ilişkin bulgular Tablo 33'te verilmiştir.

Tablo 33. Sınavların İki Dönem Olmasının Stresi Azalttığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	337	64.4	186	35.6	523	100
Erkek	335	67.1	164	32.9	499	100
p>0.05 $\chi^2 = .826$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	86	81.9	19	18.1	105	100
Anadolu Lisesi	170	68.8	77	31.2	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	24	51.1	23	48.9	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	94	61.0	60	39.0	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	224	65.9	116	34.1	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	11	47.8	12	52.2	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	63	59.4	43	40.6	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 22.388$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	180	64.5	99	35.5	279	100
İlçe	439	66.6	220	33.4	659	100
Şehir	53	63.1	31	36.9	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = .671$ Sd=2						

Cinsiyete göre sınavların iki dönem olmasının stresi azalttığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = .826$, Sd=1, p>0.05). Kız (% 84

64.4) ve erkek (% 67.1) öğrenciler sınavların iki dönem olmasının stresi azalttığını belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınavların iki dönem olmasının stresi azalttığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 22.388$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 81.9), Anadolu Lisesi (% 68.8), Güzel Sanatlar Lisesi (% 51.1), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 61.0), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 65.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 59.4) öğrencileri sınavların iki dönem olmasının stresi azalttığını, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 52.2) öğrencileri sınavların iki dönem olmasının stresi azaltmadığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınavların iki dönem olmasının stresi azalttığına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= .671$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 64.5), İlçe (% 66.6) ve Şehir (% 63.1) ortaokullarından mezun öğrenciler sınavların iki dönem olmasının stresi azalttığını belirtmişlerdir.

Sınavlara öğrencilerin kendi okullarında girmesinin stresi azalttığına ilişkin bulgular Tablo 34’te sunulmuştur.

Tablo 34. Sınavlara Öğrencilerin Kendi Okullarında Girmesinin Stresi Azalttığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Kız		432	82.6	91	17.4	523 100
Erkek		391	78.4	108	21.6	499 100
p>0.05	$\chi^2 = 2.933$	Sd=1				
Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Fen Lisesi		95	90.5	10	9.5	105 100

Tablo 34'ün devamı...

Anadolu Lisesi	213	86.2	34	13.8	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	36	76.6	11	23.4	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	119	77.3	35	22.7	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	260	76.5	80	23.5	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	17	73.9	6	26.1	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	83	78.3	23	21.7	106	100
p>0.05 $x^2 = 17.808$ Sd=6						

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	219	78.5	60	21.5	279	100
İlçe	543	82.4	116	17.6	659	100
Şehir	61	72.6	23	27.4	84	100
p> 0.05 $x^2 = 5.556$ Sd=2						

Cinsiyete göre sınavlara öğrencilerin kendi okullarında girmesinin stresi azalttığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 2.933$, Sd=1, p>0.05). Kız (% 82.6) ve erkek (% 78.4) öğrenciler kendi okulunda sınava girmenin stresi azalttığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınavlara öğrencilerin kendi okullarında girmesinin stresi azalttığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 17.808$, Sd=6, p>0.05). Fen Lisesi (% 90.5), Anadolu Lisesi (% 86.2), Güzel Sanatlar Lisesi (% 76.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 77.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 76.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 73.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 78.3) öğrencileri kendi okulunda sınava girmenin stresi azalttığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınavlara öğrencilerin kendi okullarında girmesinin stresi azalttığına ilişkin bulgularda istatistiksel

olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 5.556$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 78.5), İlçe (% 82.4) ve Şehir (% 72.6) ortaokullarından mezun öğrenciler kendi okulunda sınava girmenin stresi azalttığını belirtmişlerdir.

Sınav aralarındaki molaların moral ve motivasyonu düşürmesine ilişkin bulgular Tablo 35’te sunulmuştur.

Tablo 35. Sınav Aralarındaki Molaların Moral ve Motivasyonu Düşürmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Kız		232	44.4	291	55.6	523 100
Erkek		223	44.7	276	55.3	499 100
p>0.05	$\chi^2 = .011$	Sd=1				
Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Fen Lisesi		36	34.3	69	65.7	105 100
Anadolu Lisesi		105	42.5	142	57.5	247 100
Güzel Sanatlar Lisesi		17	36.2	30	63.8	47 100
Anadolu İmam Hatip Lisesi		76	49.4	78	50.6	154 100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		163	47.9	177	52.1	340 100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi		13	56.5	10	43.5	23 100
Çok Programlı Anadolu Lisesi		45	42.5	61	57.5	106 100
p>0.05	$\chi^2 = 10.774$	Sd=6				
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Köy		133	47.7	146	52.3	279 100
İlçe		276	41.9	383	58.1	659 100

Tablo 35'in devamı...

Şehir	46	54.8	38	45.2	84	100
p> 0.05	$\chi^2 = 6.546$	Sd=2				

Cinsiyete göre sınav aralarındaki molaların moral ve motivasyonu düşürmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 2.933$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 55.6) ve erkek (% 55.3) öğrenciler molaların moral ve motivasyonu düşürmediğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınav aralarındaki molaların moral ve motivasyonu düşürmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 10.774$, Sd=6, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 65.7), Anadolu Lisesi (% 57.5), Güzel Sanatlar Lisesi (% 63.8), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 50.6), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 52.1), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 57.5) öğrencileri molaların moral ve motivasyonu düşürmediğini, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 56.5) öğrencileri molaların moral ve motivasyonu düşürdüğünü belirtmişlerdir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınav aralarındaki molaların moral ve motivasyonu düşürmesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 6.546$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 52.3), İlçe (% 58.1) ortaokullarından mezun öğrenciler molaların moral ve motivasyonu düşürmediğini, Şehir (% 54.8) ortaokullarından mezun öğrenciler molaların moral ve motivasyonu düşürdüğünü belirtmişlerdir.

Sınavların ayrı ayrı olmasının zamanı iyi kullanmayı sağladığına ilişkin bulgulara Tablo 36'da sunulmuştur.

Tablo 36. Sınavların Ayrı Ayrı Olmasının Zamanı İyi Kullanmayı Sağladığına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	455	87.0	68	13.0	523	100

Tablo 36'nın devamı...

Erkek	399	80.0	100	20.0	499	100
p<0.05	$x^2 = 9.209$		Sd=1			

Okul Türü

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	94	89.5	11	10.5	105	100
Anadolu Lisesi	218	88.3	29	11.7	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	40	85.1	7	14.9	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	120	77.9	34	22.1	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	269	79.1	71	20.9	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	17	73.9	6	26.1	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	96	90.6	10	9.4	106	100
p<0.05	$x^2 = 20.566$		Sd=6			

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	225	80.6	54	19.4	279	100
İlçe	559	84.8	100	15.2	659	100
Şehir	70	83.3	14	16.7	84	100
p> 0.05	$x^2 = 2.497$		Sd=2			

Cinsiyete göre sınavların ayrı olmasının zamanı iyi kullanmayı sağladığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 9.209$, Sd=1, p<0.05). Kız (% 87.0) ve erkek (% 80.0) öğrenciler sınavların ayrı olmasının zamanı iyi kullanmayı sağladığını belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınavların ayrı olmasının zamanı iyi kullanmayı sağladığına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 20.566$, Sd=6,

$p < 0.05$). Fen Lisesi (% 89.5), Anadolu Lisesi (% 88.3), Güzel Sanatlar Lisesi (% 85.1), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 77.9), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 79.1), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 73.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 90.6) öğrencileri sınavların ayrı olmasının zamanı iyi kullanmayı sağladığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Çok Programlı Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınavların ayrı olmasının zamanı iyi kullanmayı sağladığına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = 2.497$, $Sd=2$, $p > 0.05$). Yüzde olarak Köy (% 80.6), İlçe (% 84.8) ve Şehir (% 83.3) ortaokullarından mezun öğrenciler sınavların ayrı olmasının zamanı iyi kullanmayı sağladığını belirtmişlerdir.

Sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamasına ilişkin bulgular Tablo 37’de sunulmuştur.

Tablo 37. Sınavlarda Başarılı Olmak İçin Devamsızlık Yapılmamasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	430	82.2	93	17.8	523	100
Erkek	347	69.5	152	30.5	499	100
$p < 0.05$	$\chi^2 = 22.523$	$Sd=1$				
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	83	79.0	22	21.0	105	100
Anadolu Lisesi	206	83.4	41	16.6	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	36	76.6	11	23.4	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	115	74.7	39	25.3	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	239	70.3	101	29.7	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	15	65.2	8	34.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	83	78.3	23	21.7	106	100

Tablo 37'nin devamı...

$p>0.05$ $\chi^2 = 15.964$ $Sd=6$

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	201	72.0	78	28.0	279	100
İlçe	516	78.3	143	21.7	659	100
Şehir	60	71.4	24	28.6	84	100

$p>0.05$ $\chi^2 = 5.273$ $Sd=2$

Cinsiyete göre sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 22.523$, $Sd=1$, $p<0.05$). Kız (% 82.2) ve erkek (% 69.5) öğrenciler başarılı olmak için devamsızlık yapılmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 15.964$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 79.0), Anadolu Lisesi (% 83.4), Güzel Sanatlar Lisesi (% 76.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 74.7), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 70.3), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 78.3) öğrencileri başarılı olmak için devamsızlık yapılmaması gerektiğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamasına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 5.273$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 72.0), İlçe (% 78.3) ve Şehir (% 71.4) ortaokullarından mezun öğrenciler başarılı olmak için devamsızlık yapılmaması gerektiğini belirtmişlerdir.

Okuldaki sınavların en az TEOG sınavları kadar önemli olduğuna ilişkin bulgular Tablo 38’de sunulmuştur.

Tablo 38. Okuldaki Sınavların En Az TEOG Sınavları Kadar Önemli Olduğuna İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	419	80.1	104	19.9	523	100
Erkek	336	67.3	163	32.7	499	100
p<0.05 $x^2 = 21.610$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	79	75.2	26	24.8	105	100
Anadolu Lisesi	182	73.7	65	26.3	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	42	89.4	5	10.6	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	106	68.8	48	31.2	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	248	72.9	92	27.1	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	15	65.2	8	34.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	83	78.3	23	21.7	106	100
p>0.05 $x^2 = 10.100$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	203	72.8	76	27.2	279	100
İlçe	492	74.7	167	25.3	659	100
Şehir	60	71.4	24	28.6	84	100
p> 0.05 $x^2 = .650$ Sd=2						

Cinsiyete göre okuldaki sınavların en az TEOG sınavları kadar önemli olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık

bulunmuştur ($x^2= 21.610$, $Sd=1$, $p<0.05$). Kız (% 80.1) ve erkek (% 67.3) öğrenciler okuldaki sınavların en az TEOG sınavları kadar önemli olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre okuldaki sınavların en az TEOG sınavları kadar önemli olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 10.100$, $Sd=6$, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 75.2), Anadolu Lisesi (% 73.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 89.4), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 68.8), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 72.9), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 78.3) öğrencileri okuldaki sınavların en az TEOG sınavları kadar önemli olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Güzel Sanatlar Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre okuldaki sınavların en az TEOG sınavları kadar önemli olduğuna ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= .650$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 72.8), İlçe (% 74.7) ve Şehir (% 71.4) ortaokullarından mezun öğrenciler okuldaki sınavların en az TEOG sınavları kadar önemli olduğunu belirtmişlerdir.

TEOG sınavlarının dönem ortası yerine sonunda yapılmasına ilişkin bulgular Tablo 39’da sunulmuştur.

Tablo 39. TEOG Sınavlarının Dönem Ortası Yerine Sonunda Yapılmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	191	36.5	332	63.5	523	100
Erkek	244	48.9	255	51.1	499	100
p<0.05 $x^2 = 16.003$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	25	23.8	80	76.2	105	100
Anadolu Lisesi	91	36.8	156	63.2	247	100

Tablo 39'un devamı...

Güzel Sanatlar Lisesi	18	38.3	29	61.7	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	64	41.6	90	58.4	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	177	52.1	163	47.9	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	13	56.5	10	43.5	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	47	44.3	59	55.7	106	100
p<0.05	$x^2 = 33.336$	Sd=6				

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	133	47.7	146	52.3	279	100
İlçe	265	40.2	394	59.8	659	100
Şehir	37	44.0	47	56.0	84	100
p> 0.05	$x^2 = 4.542$	Sd=2				

Cinsiyete göre TEOG sınavlarının dönem ortası yerine sonunda yapılmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 16.003$, Sd=1, $p<0.05$). Kız (% 63.5) ve erkek (% 51.1) öğrenciler TEOG sınavlarının dönem ortasında yapılmasına devam edilmesinin uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Okul türüne göre TEOG sınavlarının dönem ortası yerine sonunda yapılmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 33.336$, Sd=6, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 76.2), Anadolu Lisesi (% 63.2), Güzel Sanatlar Lisesi (% 61.73), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 58.4), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 55.7) öğrencileri TEOG sınavlarının dönem ortasında yapılmasını, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 52.1), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 56.5) öğrencileri TEOG sınavlarının dönem sonunda yapılmasını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre TEOG sınavlarının dönem ortası yerine sonunda yapılmasına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 4.542$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 52.3), İlçe (% 59.8) ve Şehir (% 56.0) ortaokullarından mezun öğrenciler TEOG sınavlarının

dönem ortasında yapılmasını belirtmişlerdir.

Okulda yapılan sınavların objektif değerlendirilmediği düşüncesine ilişkin bulgular Tablo 40’ta sunulmuştur.

Tablo 40. Okulda Yapılan Sınavların Objektif Değerlendirilmediği Düşüncesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	276	52.8	247	47.2	523	100
Erkek	261	52.3	238	47.7	499	100
p>0.05 $\chi^2 = .022$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	67	63.8	38	36.2	105	100
Anadolu Lisesi	125	50.6	122	49.4	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	20	42.6	27	57.4	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	81	52.6	73	47.4	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	176	51.8	164	48.2	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	13	56.5	10	43.5	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	55	51.9	51	48.1	106	100
p>0.05 $\chi^2 = 7.844$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	135	48.4	144	51.6	279	100
İlçe	359	54.5	300	45.5	659	100
Şehir	43	51.2	41	48.8	84	100

Tablo 40'ın devamı...

$p > 0.05$ $\chi^2 = 2.982$ $Sd=2$

Cinsiyete göre okulda yapılan sınavların objektif değerlendirilmediğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = .022$, $Sd=1$, $p > 0.05$). Kız (% 52.8) ve erkek (% 52.3) öğrenciler okul sınavlarının objektif değerlendirilmediğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre okulda yapılan sınavların objektif değerlendirilmediğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = 7.844$, $Sd=6$, $p > 0.05$). Fen Lisesi (% 63.8), Anadolu Lisesi (% 50.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 52.6), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 51.8), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 56.5), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 51.9) öğrencileri okul sınavlarının objektif değerlendirilmediğini, Güzel Sanatlar Lisesi (% 42.6) öğrencileri okulda yapılan sınavların objektif değerlendirildiğini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre okulda yapılan sınavların objektif değerlendirilmediğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2 = 2.982$, $Sd=2$, $p > 0.05$). Yüzde olarak İlçe (% 54.5) ve Şehir (% 51.2) ortaokullarından mezun öğrenciler okul sınavlarının objektif değerlendirilmediği düşüncesinde olduklarını, Köy (% 48.4) ortaokullarından mezun öğrenciler okul sınavlarının objektif değerlendirildiği düşüncesinde olduklarını belirtmişlerdir.

TEOG sınavlarının sayılarının arttırılmasına ilişkin bulgular Tablo 41’de sunulmuştur.

Tablo 41. TEOG Sınavlarının Sayılarının Arttırılmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	125	23.9	398	76.1	523	100

Tablo 41'in devamı...

Erkek	167	33.5	332	66.5	499	100
p<0.05	$x^2 = 11.451$	Sd=1				

Okul Türü

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	19	18.1	86	81.9	105	100
Anadolu Lisesi	60	24.3	187	75.7	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	9	19.1	38	80.9	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	47	30.5	107	69.5	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	113	33.2	227	66.8	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	13	56.5	10	43.5	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	31	29.2	75	70.8	106	100
p<0.05	$x^2 = 22.646$	Sd=6				

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	82	29.4	197	70.6	279	100
İlçe	185	28.1	474	71.9	659	100
Şehir	25	29.8	59	70.2	84	100
p> 0.05	$x^2 = .230$	Sd=2				

Cinsiyete göre TEOG sınavlarının sayılarının arttırılmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 11.451$, Sd=1, $p<0.05$). Kız (% 76.1) ve erkek (% 66.5) öğrenciler TEOG sınavlarının sayılarının arttırılmamasını istediklerini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre TEOG sınavlarının sayılarının arttırılmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 22.646$, Sd=6, $p<0.05$). Fen Lisesi

(% 81.9), Anadolu Lisesi (% 75.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 80.9), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 69.5), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 66.8), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 70.8) öğrencileri TEOG sınavlarının sayılarının arttırılmamasını, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 56.5) öğrencileri sayıların arttırılmasını istediklerini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre TEOG sınavlarının sayılarının arttırılmasına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .230$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 70.6), İlçe (% 71.9) ve Şehir (% 70.2) ortaokullarından mezun öğrenciler TEOG sınavlarının sayılarının arttırılmasını istemediklerini belirtmişlerdir.

TEOG sınavlarının geleceği etkilediğine ilişkin bulgular Tablo 42’de sunulmuştur.

Tablo 42. TEOG Sınavlarının Geleceği Etkilediğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	455	87.0	68	13.0	523	100
Erkek	384	77.0	115	23.0	499	100
p<0.05	$x^2 = 17.525$	Sd=1				
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	78	74.3	27	25.7	105	100
Anadolu Lisesi	224	90.7	23	9.3	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	43	91.5	4	8.5	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	125	81.2	29	18.8	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	265	77.9	75	22.1	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	16	69.6	7	30.4	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	88	83.0	18	17.0	106	100

Tablo 42'nin devamı...

p<0.05 $\chi^2 = 26.185$ Sd=6

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	239	85.7	40	14.3	279	100
İlçe	535	81.2	124	18.8	659	100
Şehir	65	77.4	19	22.6	84	100

p> 0.05 $\chi^2 = 4.059$ Sd=2

Cinsiyete göre TEOG sınavlarının geleceği etkilediğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 17.525$, Sd=1, p<0.05). Kız (% 87.0) ve erkek (% 77.0) öğrenciler TEOG sınavlarının geleceği etkilediğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre TEOG sınavlarının geleceği etkilediğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 26.185$, Sd=6, p<0.05). Fen Lisesi (% 74.3), Anadolu Lisesi (% 90.7), Güzel Sanatlar Lisesi (% 91.5), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 81.2), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 77.9), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 69.6), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 83.0) öğrencileri TEOG sınavlarının geleceği etkilediğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Güzel Sanatlar Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre TEOG sınavlarının geleceği etkilediğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 4.059$, Sd=2, p>0.05). Yüzde olarak Köy (% 85.7), İlçe (% 81.2) ve Şehir (% 77.4) ortaokullarından mezun öğrenciler TEOG sınavlarının geleceği etkilediğini belirtmişlerdir.

TEOG sınavlarında başarılı olmak için ek ders almak gerekliliğine ilişkin bulgular Tablo 43'te sunulmuştur.

Tablo 43. TEOG Sınavlarında Başarılı Olmak İçin Ek Ders Almak Gerekliliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	355	67.9	168	32.1	523	100
Erkek	290	58.1	209	41.9	499	100
p<0.05 $\chi^2 = 10.451$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	49	46.7	56	53.3	105	100
Anadolu Lisesi	139	56.3	108	43.7	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	34	72.3	13	27.7	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	99	64.3	55	35.7	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	235	69.1	105	30.9	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	15	65.2	8	34.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	74	69.8	32	30.2	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 26.322$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	175	62.7	104	37.3	279	100
İlçe	411	62.4	248	37.6	659	100
Şehir	59	70.2	25	29.8	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = 2.007$ Sd=2						

Cinsiyete göre TEOG sınavlarında başarılı olmak için ek ders almak gerekliliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak kız öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık

bulunmuştur ($x^2= 10.451$, $Sd=1$, $p<0.05$). Kız (% 67.9) ve erkek (% 58.1) öğrenciler başarılı olmak için ek ders almak gerektiğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre TEOG sınavlarında başarılı olmak için ek ders almak gerekliliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 26.322$, $Sd=6$, $p<0.05$). Anadolu Lisesi (% 56.3), Güzel Sanatlar Lisesi (% 72.3), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 64.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 69.1), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 69.8) öğrencileri başarılı olmak için ek ders almak gerektiğini, Fen Lisesi (% 53.3) öğrencileri gerekmediğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Güzel Sanatlar Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre TEOG sınavlarında başarılı olmak için ek ders almak gerekliliğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 2.007$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 62.7), İlçe (% 62.4) ve Şehir (% 70.2) ortaokullarından mezun öğrenciler başarılı olmak için ek ders almak gerektiğini belirtmişlerdir.

TEOG sınavlarının gerekliliğine ilişkin bulgular Tablo 44’te sunulmuştur.

Tablo 44. TEOG Sınavlarının Gerekliliğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	336	64.2	187	35.8	523	100
Erkek	305	61.1	194	38.9	499	100
p>0.05	$x^2 = 1.065$	Sd=1				
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	77	73.3	28	26.7	105	100
Anadolu Lisesi	153	61.9	94	38.1	247	100

Tablo 44'ün devamı...

Güzel Sanatlar Lisesi	30	63.8	17	36.2	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	103	66.9	51	33.1	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	200	58.8	140	41.2	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	13	56.5	10	43.5	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	65	61.3	41	38.7	106	100
p>0.05 $x^2 = 8.963$ Sd=6						

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	199	71.3	80	28.7	279	100
İlçe	399	60.5	260	39.5	659	100
Şehir	43	51.2	41	48.8	84	100
p< 0.05 $x^2 = 14.945$ Sd=2						

Cinsiyete göre TEOG sınavlarının gerekliliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 1.065$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 64.2) ve erkek (% 61.1) öğrenciler TEOG sınavlarının gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre TEOG sınavlarının gerekliliğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 8.963$, Sd=6, $p>0.05$). Fen Lisesi (% 73.3), Anadolu Lisesi (% 61.9), Güzel Sanatlar Lisesi (% 63.8), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 66.9), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 58.8), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 56.5), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 61.3) öğrencileri TEOG sınavlarının gerekli olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre TEOG sınavlarının gerekliliğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 14.945$, Sd=2, $p<0.05$). Yüzde olarak Köy (% 71.3), İlçe (% 60.5) ve Şehir (% 51.2) ortaokullarından mezun öğrenciler TEOG sınavlarının gerekli olduğunu belirtmişlerdir.

TEOG sisteminin başarılı öğrenciyi ayırt ettiğine ilişkin bulgular Tablo 45'te sunulmuştur.

Tablo 45. TEOG Sisteminin Başarılı Öğrenciyi Ayırt Ettiğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	347	66.3	176	33.7	523	100
Erkek	323	64.7	176	35.3	499	100
p>0.05 $\chi^2 = .296$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	48	45.7	57	54.3	105	100
Anadolu Lisesi	158	64.0	89	36.0	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	32	68.1	15	31.9	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	103	66.9	51	33.1	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	233	68.5	107	31.5	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	14	60.9	9	39.1	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	82	77.4	24	22.6	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 26.931$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	180	64.5	99	35.5	279	100
İlçe	433	65.7	226	34.3	659	100
Şehir	57	67.9	27	32.1	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = .337$ Sd=2						

Cinsiyete göre TEOG sisteminin başarılı öğrenciyi ayırt ettiğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .296$, $Sd=1$, $p>0.05$). Kız (% 66.3) ve erkek (% 64.7) öğrenciler TEOG sisteminin başarılı öğrencileri ayırt ettiğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre TEOG sisteminin başarılı öğrenciyi ayırt ettiğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2 = 26.931$, $Sd=6$, $p<0.05$). Anadolu Lisesi (% 64.0), Güzel Sanatlar Lisesi (% 68.1), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 66.9), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 68.5), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 60.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 77.4) öğrencileri TEOG sisteminin başarılı öğrencileri ayırt ettiğini, Fen Lisesi (% 54.3) öğrencileri ayırt etmediğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Çok Programlı Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre TEOG sisteminin başarılı öğrenciyi ayırt ettiğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .337$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 64.5), İlçe (% 65.7) ve Şehir (% 67.9) ortaokullarından mezun öğrenciler TEOG sisteminin başarılı öğrencileri ayırt ettiğini belirtmişlerdir.

Derslerin sadece TEOG sınavlarına yönelik olmasına ilişkin bulgular Tablo 46’da sunulmuştur.

Tablo 46. Derslerin, Sadece TEOG Sınavlarına Yönelik Olmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Kız		269	51.4	254	48.6	523 100
Erkek		259	51.9	240	48.1	499 100
p>0.05	$x^2 = .023$	Sd=1				

Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %

Tablo 46'nın devamı...

Fen Lisesi	64	61.0	41	39.0	105	100
Anadolu Lisesi	140	56.7	107	43.3	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	23	48.9	24	51.1	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	82	53.2	72	46.8	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	160	47.1	180	52.9	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	15	65.2	8	34.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	44	41.5	62	58.5	106	100
p>0.05 $x^2 = 15.367$ Sd=6						

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	136	48.7	143	51.3	279	100
İlçe	352	53.4	307	46.6	659	100
Şehir	40	47.6	44	52.4	84	100
p> 0.05 $x^2 = 2.310$ Sd=2						

Cinsiyete göre okul derslerinin sadece TEOG sınavlarına yönelik olmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .023$, Sd=1, $p > 0.05$). Kız (% 51.4) ve erkek (% 51.9) öğrenciler derslerin sadece TEOG sınavlarına yönelik olduğunu belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre okul derslerinin sadece TEOG sınavlarına yönelik olmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 15.367$, Sd=6, $p > 0.05$). Fen Lisesi (% 61.0), Anadolu Lisesi (% 56.7), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 53.2), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2) öğrencileri derslerin sadece TEOG sınavlarına yönelik olduğunu, Güzel Sanatlar Lisesi (% 51.1), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 52.9), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 58.5) öğrencileri yönelik olmadığını belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre okul derslerinin sadece TEOG sınavlarına yönelik olmasına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 2.310$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak İlçe (% 53.4) ortaokullarından mezun öğrenciler TEOG derslerin sadece TEOG sınavlarına yönelik olduğunu, Köy (% 51.3) ve Şehir (% 52.4) ortaokullarından mezun öğrenciler TEOG derslerin sadece TEOG sınavlarına yönelik olmadığını belirtmişlerdir.

TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediğine ilişkin bulgular Tablo 47’de sunulmuştur.

Tablo 47. TEOG Sürecinin Sanatsal, Kültürel ve Sportif Etkinlikleri Olumsuz Etkilediğine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Kız		289	55.3	234	44.7	523 100
Erkek		305	61.1	194	38.9	499 100
p>0.05	$\chi^2 = 3.608$	Sd=1				
Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Fen Lisesi		78	74.3	27	25.7	105 100
Anadolu Lisesi		179	72.5	68	27.5	247 100
Güzel Sanatlar Lisesi		14	29.8	33	70.2	47 100
Anadolu İmam Hatip Lisesi		84	54.5	70	45.5	154 100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		174	51.2	166	48.8	340 100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi		12	52.2	11	47.8	23 100
Çok Programlı Anadolu Lisesi		53	50.0	53	50.0	106 100
p<0.05	$\chi^2 = 58.418$	Sd=6				
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
		Evet		Hayır		Toplam

Tablo 47'nin devamı...

	f	%	f	%	f	%
Köy	142	50.9	137	49.1	279	100
İlçe	404	61.3	255	38.7	659	100
Şehir	48	57.1	36	42.9	84	100
p> 0.05	x ² = 8.761	Sd=2				

Cinsiyete göre TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2=3.608$, $Sd=1$, $p>0.05$). Kız (% 53.3) ve erkek (% 61.1) öğrenciler TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediğine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2=58.418$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 74.3), Anadolu Lisesi (% 72.5), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 54.5), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 51.2), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 52.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 50.0) öğrencileri TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediğini, Güzel Sanatlar Lisesi (% 70.2) öğrencileri olumsuz etkilemediğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediğine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2=8.761$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 50.9), İlçe (% 61.3) ve Şehir (% 57.1) ortaokullarından mezun öğrenciler TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir.

4.5. TEOG Sınavlarının Türüne İlişkin Bulgular

Çoktan seçmeli sınavların uygun olduğuna ilişkin bulgular Tablo 48’de sunulmuştur.

Tablo 48. Çoktan Seçmeli Sınavların Uygun Olduğuna İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	441	84.3	82	15.7	523	100
Erkek	387	77.6	112	22.4	499	100
p>0.05 $x^2 = 7.602$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	94	89.5	11	10.5	105	100
Anadolu Lisesi	218	88.3	29	11.7	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	39	83.0	8	17.0	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	119	77.3	35	22.7	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	261	76.8	79	23.2	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	12	52.2	11	47.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	85	80.2	21	19.8	106	100
p<0.05 $x^2 = 31.372$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	222	79.6	57	20.4	279	100
İlçe	546	82.9	113	17.1	659	100
Şehir	60	71.4	24	28.6	84	100
p> 0.05 $x^2 = 6.846$ Sd=2						

Cinsiyete göre çoktan seçmeli sınavların uygun olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 7.602$, Sd=1, p>0.05). Kız (% 100) ve erkek (% 77.6) öğrencilerin çoktan seçmeli sınavların uygun olduğuna ilişkin olarak Evet (% 84.3 ve % 77.6) ve Hayır (% 15.7 ve % 22.4) yanıtlarını verdikleri görülmüştür.

84.3) ve erkek (% 77.6) öğrenciler çoktan seçmeli sınavların uygun olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre çoktan seçmeli sınavların uygun olduğuna ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 31.372$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 89.5), Anadolu Lisesi (% 88.3), Güzel Sanatlar Lisesi (% 83.0), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 77.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 76.8), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 52.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 80.2) öğrencileri çoktan seçmeli sınavların uygun olduğunu belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Fen Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre çoktan seçmeli sınavların uygun olduğuna ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 6.846$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 79.6), İlçe (% 82.9) ve Şehir (% 71.4) ortaokullarından mezun öğrenciler çoktan seçmeli sınavların uygun olduğunu belirtmişlerdir.

Açık uçlu sorulara yer verilip verilmemesine ilişkin bulgular Tablo 49’da sunulmuştur.

Tablo 49. Açık Uçlu Sorulara Yer Verilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Kız		205	39.2	318	60.8	523	100
Erkek		211	42.3	288	57.7	499	100
p>0.05	$\chi^2 = 1.009$	Sd=1					
Okul Türü		Evet		Hayır		Toplam	
		f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi		26	24.8	79	75.2	105	100
Anadolu Lisesi		66	26.7	181	73.3	247	100

Tablo 49'un devamı...

Güzel Sanatlar Lisesi	25	53.2	22	46.8	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	74	48.1	80	51.9	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	170	50.0	170	50.0	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	11	47.8	12	52.2	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	44	41.5	62	58.5	106	100
p<0.05	$x^2 = 50.234$	Sd=6				

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	124	44.4	155	55.6	279	100
İlçe	256	38.8	403	61.2	659	100
Şehir	36	42.9	48	57.1	84	100
p> 0.05	$x^2 = 2.720$	Sd=2				

Cinsiyete göre açık uçlu sorulara yer verilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 1.009$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 60.8) ve erkek (% 57.7) öğrenciler açık uçlu sorulara yer verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre açık uçlu sorulara yer verilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 50.234$, Sd=6, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 75.2), Anadolu Lisesi (% 73.3), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 51.9), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 50.0), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 52.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 58.5) öğrencileri açık uçlu sorulara yer verilmemesi gerektiğini, Güzel Sanatlar Lisesi (% 53.2) öğrencileri yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Güzel Sanatlar Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre açık uçlu sorulara yer verilmesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 2.720$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 55.6), İlçe (% 61.2) ve Şehir (% 57.1) ortaokullarından mezun öğrenciler açık uçlu sorulara yer verilmemesi

gerektiğini belirtmişlerdir.

Doğru/yanlış sorularına yer verilmesine ilişkin bulgular Tablo 50’de sunulmuştur.

Tablo 50. Doğru/Yanlış Sorularına Yer Verilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	207	39.6	316	60.4	523	100
Erkek	284	56.9	215	43.1	499	100
p<0.05 $\chi^2 = 30.740$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	28	26.7	77	73.3	105	100
Anadolu Lisesi	79	32.0	168	68.0	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	28	59.6	19	40.4	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	96	62.3	58	37.7	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	196	57.6	144	42.4	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	12	52.2	11	47.8	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	52	49.1	54	50.9	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 72.615$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	141	50.5	138	49.5	279	100
İlçe	309	46.9	350	53.1	659	100
Şehir	41	48.8	43	51.2	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = 1.067$ Sd=2						

Cinsiyete göre doğru/yanlış sorularına yer verilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 30.740$, $Sd=1$, $p<0.05$). Erkek (% 56.9) öğrenciler doğru/yanlış sorularına yer verilmesi gerektiğini, Kız (% 60.4) öğrenciler yer verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Okul türüne göre doğru/yanlış sorularına yer verilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 72.615$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 73.3), Anadolu Lisesi (% 68.0), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 50.9) öğrencileri doğru/yanlış sorularına yer verilmemesi gerektiğini, Güzel Sanatlar Lisesi (% 59.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 62.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 57.6), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 52.2) öğrencileri yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre doğru/yanlış sorularına yer verilmesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 1.067$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 50.5) ortaokullarından mezun öğrenciler doğru/yanlış sorularına yer verilmesi gerektiğini, İlçe (% 53.1) ve Şehir (% 51.2) ortaokullarından mezun öğrenciler doğru/yanlış sorularına yer verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Sözlü sınavlara yer verilmesine ilişkin bulgular Tablo 51’de sunulmuştur.

Tablo 51. Sözlü Sınavlara Yer Verilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f
Kız		132	25.2	391	74.8	523
Erkek		159	31.9	340	68.1	499
p>0.05	$x^2 = 5.503$	Sd=1				
Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f
Fen Lisesi		20	19.0	85	81.0	105

Tablo 51'in devamı...

Anadolu Lisesi	53	21.5	194	78.5	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	11	23.4	36	76.6	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	58	37.7	96	62.3	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	118	34.7	222	65.3	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	8	34.8	15	65.2	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	23	21.7	83	78.3	106	100
p<0.05 $x^2 = 26.851$ Sd=6						

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	90	32.3	189	67.7	279	100
İlçe	175	26.6	484	73.4	659	100
Şehir	26	31.0	58	69.0	84	100
p> 0.05 $x^2 = 3.406$ Sd=2						

Cinsiyete göre sözlü sınavlara yer verilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 5.503$, Sd=1, $p>0.05$). Kız (% 74.8) ve erkek (% 68.1) öğrenciler sözlü sınavlara yer verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre sözlü sınavlara yer verilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 26.851$, Sd=6, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 81.0), Anadolu Lisesi (% 78.5), Güzel Sanatlar Lisesi (% 76.6), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 62.3), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 65.3), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 65.2), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 78.3) öğrencileri sözlü sınavlara yer verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre sözlü sınavlara yer verilmesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 3.406$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 67.7), İlçe (% 73.4) ve Şehir (% 69.0) ortaokullarından mezun öğrenciler sözlü sınavlara yer verilmemesi

gerektiğini belirtmişlerdir.

Ürün dosyalarına yer verilmesine ilişkin bulgular Tablo 52’de sunulmuştur.

Tablo 52. Ürün Dosyalarına Yer Verilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kız	174	33.3	349	66.7	523	100
Erkek	200	40.1	299	59.9	499	100
p>0.05 $\chi^2 = 5.105$ Sd=1						
Okul Türü						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Fen Lisesi	32	30.5	73	69.5	105	100
Anadolu Lisesi	72	29.1	175	70.9	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	21	44.7	26	55.3	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	60	39.0	94	61.0	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	145	42.6	195	57.4	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	14	60.9	9	39.1	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	30	28.3	76	71.7	106	100
p<0.05 $\chi^2 = 23.641$ Sd=6						
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	105	37.6	174	62.4	279	100
İlçe	240	36.4	419	63.6	659	100
Şehir	29	34.5	55	65.5	84	100
p> 0.05 $\chi^2 = .294$ Sd=2						

Cinsiyete göre ürün dosyalarına yer verilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= 5.105$, $Sd=1$, $p>0.05$). Kız (% 66.7) ve erkek (% 59.9) öğrenciler ürün dosyalarına yer verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre “Hayır” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre ürün dosyalarına yer verilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($x^2= 23.641$, $Sd=6$, $p<0.05$). Fen Lisesi (% 69.5), Anadolu Lisesi (% 70.9), Güzel Sanatlar Lisesi (% 55.3), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 61.0), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 57.4), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 71.7) öğrencileri ürün dosyalarına yer verilmemesi gerektiğini, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 60.9) öğrencileri ürün dosyalarına yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre ürün dosyalarına yer verilmesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2= .294$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 62.4), İlçe (% 63.6) ve Şehir (% 65.5) ortaokullarından mezun öğrenciler ürün dosyalarına yer verilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme ve değerlendirme sürecine dahil edilmesine ilişkin bulgular Tablo 53’te sunulmuştur.

Tablo 53. Kültürel, Sosyal ve Sportif Etkinliklerin Ölçme ve Değerlendirme Sürecine Dahil Edilmesine İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f
Kız		323	61.8	200	38.2	523
Erkek		296	59.3	203	40.7	499
p>0.05		$x^2 = .637$		Sd=1		
Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f
Fen Lisesi		51	48.6	54	51.4	105

Tablo 53'ün devamı...

Anadolu Lisesi	157	63.6	90	36.4	247	100
Güzel Sanatlar Lisesi	31	66.0	16	34.0	47	100
Anadolu İmam Hatip Lisesi	101	65.6	53	34.4	154	100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	191	56.2	149	43.8	340	100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	13	56.5	10	43.5	23	100
Çok Programlı Anadolu Lisesi	75	70.8	31	29.2	106	100
p>0.05 $x^2 = 16.958$ Sd=6						

Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer

	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Köy	156	55.9	123	44.1	279	100
İlçe	407	61.8	252	38.2	659	100
Şehir	56	66.7	28	33.3	84	100
p> 0.05 $x^2 = 4.231$ Sd=2						

Cinsiyete göre kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme ve değerlendirme sürecine dahil edilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .637$, Sd=1, p>0.05). Kız (% 61.8) ve erkek (% 59.3) öğrenciler kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme ve değerlendirme sürecine dahil edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Kız öğrencilerin Erkek öğrencilere göre “Evet” yüzdesi daha yüksek görülmektedir.

Okul türüne göre kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme ve değerlendirme sürecine dahil edilmesine ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = 16.958$, Sd=6, p>0.05). Anadolu Lisesi (% 63.6), Güzel Sanatlar Lisesi (% 66.0), Anadolu İmam Hatip Lisesi(%65.6), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 56.2), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 56.5), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 70.8) öğrencileri kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme ve değerlendirme sürecine dahil edilmesi gerektiğini, Fen Lisesi (% 51.4) öğrencileri dahil edilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Çok Programlı Anadolu Lisesi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme ve değerlendirme sürecine dahil edilmesine ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($x^2 = .294$, $Sd=2$, $p>0.05$). Yüzde olarak Köy (% 55.9), İlçe (% 61.8) ve Şehir (% 66.7) ortaokullarından mezun öğrenciler kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme ve değerlendirme sürecine dahil edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Çoklu sınav türü (çoktan seçmeli, açık uçlu, doğru yanlış vb.) kullanılmasına ilişkin bulgular Tablo 54'te sunulmuştur.

Tablo 54. Çoklu Sınav Türü Kullanılmasına İlişkin Verilen Cevaplar İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Kız		240	45.9	283	54.1	523 100
Erkek		262	52.5	237	47.5	499 100
p>0.05	$x^2 = 4.472$	Sd=1				
Okul Türü						
		Evet		Hayır		Toplam
		f	%	f	%	f %
Fen Lisesi		38	36.2	67	63.8	105 100
Anadolu Lisesi		87	35.2	160	64.8	247 100
Güzel Sanatlar Lisesi		27	57.4	20	42.6	47 100
Anadolu İmam Hatip Lisesi		95	61.7	59	38.3	154 100
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi		187	55.0	153	45.0	340 100
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi		16	69.6	7	30.4	23 100
Çok Programlı Anadolu Lisesi		52	49.1	54	50.9	106 100
p<0.05	$x^2 = 45.699$	Sd=6				
Mezun Olunan Ortaokulun Bulunduğu Yer						
		Evet		Hayır		Toplam

Tablo 54'ün devamı...

	f	%	f	%	f	%
Köy	133	47.7	146	52.3	279	100
İlçe	324	49.2	335	50.8	659	100
Şehir	45	53.6	39	46.4	84	100
p> 0.05	$\chi^2 = .901$	Sd=2				

Cinsiyete göre çoklu sınav türü kullanılmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= 4.472$, Sd=1, $p>0.05$). Erkek (% 52.5) öğrenciler çoklu sınav türü kullanılmasını gerektiğini, kız (% 54.1) öğrenciler kullanılmaması gerektiğini belirtmişlerdir.

Okul türüne göre çoklu sınav türü kullanılmasına ilişkin bulgularda, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2= 45.699$, Sd=6, $p<0.05$). Güzel Sanatlar Lisesi (% 57.4), Anadolu İmam Hatip Lisesi (% 61.7), Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (% 55.0), Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi (% 69.6) öğrencileri çoklu sınav türü kullanılmasını gerektiğini, Fen Lisesi (% 63.8), Anadolu Lisesi (% 64.8), Çok Programlı Anadolu Lisesi (% 50.9) öğrencileri kullanılmaması gerektiğini belirtmişlerdir. “Evet” yüzdesi en yüksek Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi görülmektedir.

Öğrencilerin mezun oldukları ortaokulların buldukları yerlere göre çoklu sınav türü kullanılmasına ilişkin bulgularda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2= .901$, Sd=2, $p>0.05$). Yüzde olarak Şehir (% 53.6) ortaokullarından mezun öğrenciler çoklu sınav türü kullanılmasını gerektiğini, Köy (% 52.3), İlçe (% 50.8) ortaokullarından mezun öğrenciler kullanılmaması gerektiğini belirtmişlerdir.

4.6. TEOG Sınavlarına İlişkin Metaforlar

Araştırmaya katılan öğrencilerden “TEOG” kavramına ilişkin metafor üretmeleri istenmiştir. Öğrencilerin, toplam 420 metafor ürettikleri görülmüştür. Öğrencilerin ürettikleri metaforlar Tablo 55’te sunulmuştur.

Tablo 55. Öğrencilerin TEOG Kavramına Yönelik Ürettikleri Metaforlar

Metafor Sırası	Metafor Adı	Frekans (f)	Yüzde (%)
1.	Okul sınavları	78	18.57

Tablo 55'in devamı...

2.	Hayat	48	11.42
3.	Üniversite Sınavı	29	6.90
4.	Gelecek	25	5.95
5.	Ölüm	17	4.04
6.	SBS	15	3.57
7.	Deneme Sınavı	11	2.61
8.	Hayat Sınavı	6	1.42
9.	İnsanlar	6	1.42
10.	Yarış	6	1.42
11.	Eziyet	4	0.95
12.	Merdiven	4	0.95
13.	Baba	3	0.71
14.	Eğitim	3	0.71
15.	İşkence	3	0.71
16.	Makine	3	0.71
17.	Matematik	3	0.71
18.	Ölçme	3	0.71
19.	Su	3	0.71
20.	Süzgeç	3	0.71
21.	Araba	2	0.47
22.	Aşk	2	0.47
23.	Bıçak	2	0.47
24.	Boşluk	2	0.47
25.	Cehennem	2	0.47
26.	Cenaze	2	0.47
27.	Dönüm Noktası	2	0.47
28.	Duvar	2	0.47
29.	Futbol	2	0.47
30.	Kader	2	0.47

Tablo 55'in devamı...

31.	Kalp Krizi	2	0.47
32.	Labirent	2	0.47
33.	Limon	2	0.47
34.	Oyun	2	0.47
35.	Sevgili	2	0.47
36.	Sinama	2	0.47
37.	Sınıflandırma	2	0.47
38.	Sigara	2	0.47
39.	Üzüntü	2	0.47
40.	Yaşamak	2	0.47
41.	Yol	2	0.47
42.	Acı	1	0.23
43.	Açlık Oyunları	1	0.23
44.	Ağızda Dağılan Ananas	1	0.23
45.	Aile	1	0.23
46.	Alın Yazısı	1	0.23
47.	Allah Vergisi	1	0.23
48.	Anne Terliği	1	0.23
49.	Aşure	1	0.23
50.	Ateş	1	0.23
51.	Ayna	1	0.23
52.	Ayva	1	0.23
53.	Bağımlı Olmak	1	0.23
54.	Balık	1	0.23
55.	Balon	1	0.23
56.	Baş Ağrısı	1	0.23
57.	Bayrak	1	0.23
58.	Beden Eğitimi Dersi	1	0.23
59.	Belge	1	0.23

Tablo 55'in devamı...

60.	Bilet	1	0.23
61.	Bilmece	1	0.23
62.	Bomba	1	0.23
63.	Canavar	1	0.23
64.	Çin İşkencesi	1	0.23
65.	Değerlendirme	1	0.23
66.	Deneme Tahtası	1	0.23
67.	Denge Tahtası	1	0.23
68.	Dünyanın Sonu	1	0.23
69.	Düzenli Çalışmanın Karşılığı	1	0.23
70.	Ehliyet	1	0.23
71.	Elma	1	0.23
72.	Emek	1	0.23
73.	Engel	1	0.23
74.	Fabrika	1	0.23
75.	Fındık Bahçesi	1	0.23
76.	Geleceğe Açılan Kapı	1	0.23
77.	Geleceğe Adım	1	0.23
78.	Geleceği Düşünmek	1	0.23
79.	Haribo	1	0.23
80.	Hastalık	1	0.23
81.	Hayal	1	0.23
82.	Hayat Başlangıcı	1	0.23
83.	Havuz	1	0.23
84.	Hedef	1	0.23
85.	Hortlak	1	0.23
86.	İssız bir yol	1	0.23
87.	İşık	1	0.23
88.	İlaç	1	0.23

Tablo 55'in devamı...

89.	İlayda	1	0.23
90.	İpte Yürümek	1	0.23
91.	İş	1	0.23
92.	Kabus	1	0.23
93.	Kadın	1	0.23
94.	Kara Delik	1	0.23
95.	Kararlarımız	1	0.23
96.	Katil	1	0.23
97.	Ketçap	1	0.23
98.	Korku Filmi	1	0.23
99.	Korku Treni	1	0.23
100.	Köprü	1	0.23
101.	Kumar	1	0.23
102.	Kurt	1	0.23
103.	Lastik	1	0.23
104.	Level Atlama	1	0.23
105.	Marangoz	1	0.23
106.	MEB'in Dağıttığı Testler	1	0.23
107.	Metin 2	1	0.23
108.	Meyve	1	0.23
109.	Mutluluk	1	0.23
110.	Onur Belgesi	1	0.23
111.	Öldürmek	1	0.23
112.	Öleceğini Bilerek Yaşamak	1	0.23
113.	Ölüm Günü	1	0.23
114.	Ölüm Kalım	1	0.23
115.	Papatya	1	0.23
116.	Para	1	0.23
117.	Patika Yol	1	0.23

Tablo 55'in devamı...

118.	Peçete	1	0.23
119.	Pırasa Yemeği	1	0.23
120.	Renkler	1	0.23
121.	Rüya	1	0.23
122.	Sebze	1	0.23
123.	Seçim	1	0.23
124.	Serum	1	0.23
125.	Stres	1	0.23
126.	Stres Topu	1	0.23
127.	Şans	1	0.23
128.	Test Kitabı	1	0.23
129.	Tohum	1	0.23
130.	Trafik Kazası	1	0.23
131.	Tren	1	0.23
132.	Uçurtma	1	0.23
133.	Uçurum	1	0.23
134.	Uzaya Çıkmak	1	0.23
135.	Üniversite	1	0.23
136.	Yarın	1	0.23
137.	Yarış	1	0.23
138.	Yarış Kazanmak	1	0.23
139.	Yaş Ağaç	1	0.23
140.	Yaşam	1	0.23
141.	Yelken	1	0.23
142.	Yumurta	1	0.23
143.	Yürümeye Başlamak	1	0.23
144.	Zaman	1	0.23
145.	Zehir	1	0.23
146.	Zor Görünen Ama Kolay Olan İşler	1	0.23

TOPLAM	420	%100
--------	-----	------

Tablo 54 incelendiğinde öğrencilerin, “TEOG” kavramına yönelik olarak çeşitli metaforlar ürettikleri görülmektedir. Öğrenciler, 146 çeşit metafor üretmişlerdir. Öğrencilerin “TEOG” kavramına yönelik çok sayıda farklı anlamlara sahip olduklarını söylemek mümkündür. Öğrencilerin ürettikleri metaforlar incelendiğinde ağırlıklı olarak Okul Sınavları (78), Hayat (48), Üniversite Sınavı (29), Gelecek (25), Ölüm (17), SBS (15), ve Deneme Sınavı (11) kavramları üzerinde birleştiği görülmektedir. Bu metaforların toplam sayısı 223’tür. Ağırlıklı olarak üretilen bu metaforların toplam metafor sayısına oranı ise % 53’tür. Hayat Sınavı, İnsanlar, Yarış metaforları altışar kere, Eziyet, Merdiven metaforları dörder kere, Baba, Eğitim, İşkence, Makine, Matematik, Ölçme, Su, Süzgeç metaforları üçer kere, Araba, Aşk, Bıçak, Boşluk, Cehennem, Cenaze, Dönüm Noktası, Duvar, Futbol, Kader, Kalp Krizi, Labirent, Limon, Oyun, Sevgili, Sınama, Sınıflandırma, Sigara, Üzüntü, Yaşamak, Yol metaforları ikişer kere üretilmiştir. Geriye kalan 105 metafor ise birer kere üretilmiştir.

TEOG kavramı için en çok üretilen metaforlar Okul Sınavları (% 18.57) ve Hayat (% 11.42) kavramlarıdır. Öğrenciler, TEOG sınavlarını okuldaki sınavlara benzediği, şıkları olduğu, soruların okulda işlenen derslerden çıkması gibi nedenlerden dolayı okul sınavları metaforunu üretmişlerdir. Hayat metaforunu üreten öğrenciler ise TEOG sınavlarının geleceklerini etkilediği, zorlukları ve kolaylıkları olduğu, kendilerinin yön vereceği gibi gerekçelerini belirtmişlerdir. Okul Sınavları ve Hayat metaforlarına ait öğrenci ifadelerine aşağıda yer verilmiştir;

“Okul sınavları gibidir, çünkü şıkları vardır.” (Ö 24)

“Okul sınavları gibidir, çünkü sorular aynı yerden çıkar.” (Ö 473)

“Hayata benzer. Ona kendimiz yön veririz.” (Ö 135)

“Hayat gibidir. Çünkü zorlukları ve kolaylıkları vardır.” (Ö 681)

TEOG kavramı için Ayna, Oyun, Yelken, Renkler, Fındık Bahçesi, ... vb. gibi olumlu anlamlar yüklenen metaforları üreten öğrencilerin genellikle ne istediğini bilmeleri, amaçlarının olması, içerisinde buldukları durumun farkında olmaları bu tip metaforları üretmelerine neden olmuştur. Aşağıda bu metaforlara ait öğrenci ifadelerine yer verilmiştir;

“Aynaya benzer, ne kadar çabaladığını görürsün.” (Ö 122)

“Oyun gibidir, çünkü hırslıysan ve ne yapacağını bilirsen kazanırsın.” (Ö 871)

“Yelken gibidir, çünkü yelken nereye çekersen oraya gider, sen de başarıya gitmek istersen oraya gidersin.” (Ö 45)

“Renkler gibidir, çünkü kullanmayı bilirsen daha güzel renkler oluşabilir.” (Ö 174)

“Fındık bahçesi gibidir, çünkü özen gösterirsen seni güldürür.” (Ö 912)

TEOG kavramına yönelik Aşırı Hızlı Giden Araba, Deneme Tahtası, Ehliyet, Hortlak, Kara Delik, Patika Yol, Trafik Kazası... vb. gibi olumsuz metaforlar da üretilmiştir. Olumsuz metaforları üreten öğrencilerin genellikle korkuları, sınavlara karşı olumsuz yargıları bu tip metaforları üretmelerine neden olmuştur. Aşağıda bu metaforlara ait öğrenci ifadelerine yer verilmiştir;

“Aşırı hızlı giden arabaya benzer. Hata yaparsan hayatın biter.” (Ö 255)

“Deneme tahtası gibidir, çünkü öğrenciler denenir.” (Ö 571)

“Ehliyet gibidir, çünkü küçük hatalarla kaybedilebilir.” (Ö 402)

“Hortlak gibidir, çünkü korkutucudur.” (Ö 764)

“Kara deliğe benzer. İçinde kaybolursun.” (Ö 93)

“Patika yol gibidir, çünkü yürümesi zordur.” (Ö 345)

“Trafik kazası gibidir, çünkü telafisi yoktur.” (Ö 608)

Öğrencilerin ürettikleri metaforlar, ortak özellikleri bakımından kategorilere ayrılmış ve Tablo 56’da sunulmuştur.

Tablo 56. Öğrencilerin Geliştirdikleri Metaforların Kategorileri

Kategoriler	Metaforlar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Sınavlar	Okul Sınavları(78), Üniversite Sınavları(29), SBS(15), Deneme Sınavı(11), MEB’in Dağıttığı Testler(1), Test Kitabı(1)	135	32.14
Hayat	Hayat(48), Gelecek(25), Hayat Sınavı(6), Eğitim(3), Dönüm Noktası(2), Kader(2), Yaşamak(2), Geleceğe Açılan Kapı(2), Geleceğe Adım(1), Geleceği Düşünmek(1), Hayat Başlangıcı(1), Kararlarımız(1), Marangoz(1), Alın Yazısı(1), Rüya(1), Tohum(1), Yarın(1), Yaşam(1), Yürümeye Başlamak(1)	101	24.04

Tablo 56'nın devamı...

Ölüm	Ölüm(17), Cehennem(2), Cenaze(2), Kalp Krizi(2), Dünyanın Sonu(1), Katil(1), Öldürmek(1), Öleceğini Bilerek Yaşamak(1), Ölüm Günü(1), Ölüm Kalım(1), Zehir(1)	30	7.14
Bakış Açısı	İnsanlar(6), Baba(3), Makine(3), Futbol(2), Labirent(2), Sınama(2), Sigara(2), Üzüntü(2), Ehliyet(1), Fabrika(1), Işık(1), Kadın(1), Mutluluk(1), Acı(1), Allah Vergisi(1), Bağımlı Olmak(1), Deneme Tahtası(1), Peçete(1), Trafik Kazası(1), Zaman(1), Boşluk(2), Köprü(1)	37	8.80
Rekabet	Yarış(6), Yarış Kazanmak(2)	8	1.90
Korku	Eziyet(4), Bıçak(2), Denge Tahtası(1), Hortlak(1), İpte Yürümek(1), Kara Delik(1), Korku Filmi(1), Korku Treni(1), Anne Terliği(1), Ateş(1), Bomba(1), Canavar(1), Tren(1), Uçurum(1), Yaş Ağaç(1)	19	4.52
Kademe	Merdiven(4), Level Atlama(1)	5	1.19
Zorluk	İşkence(3), Matematik(3), Çin İşkencesi(1), Patika Yol(1), Uzaya Çıkmak(1), Üniversite(1)	10	2.38
Ayırıcı	Ölçme(3), Süzgeç(3), Sınıflandırma(2), Değerlendirme(1)	9	2.14
Gereksinim	Su(3), Aşk(2), Sevgili(2), İlaç(1), İlayda(1), İş(1), Aile(1), Para(1), Serum(1)	13	3.09
Hedef	Araba(2), Havuz(1), Hedef(1), Lastik(1), Onur Belgesi(1), Yol(2), Ayna(1), Bayrak(1), Bilmece(1), Papatya(1), Renkler(1), Seçim(1), Uçurtma(1), Yelken(1)	16	3.80
Engel	Duvar(2), Engel(1), Issız Bir Yol(1)	4	0.95
Yiyecek	Limon(2), Haribo(1), Ketçap(1), Ağızda Bekletilen Ananas(1), Aşure(1), Ayva(1), Pırasa Yemeği(1), Sebze(1), Yumurta(1), Elma(1), Meyve(1)	12	2.85
Oyun	Oyun(2), Kumar(1), Metin 2(1), Açlık Oyunları(1)	5	1.19
Ödül	Düzenli Çalışmanın Karşılığı(1), Emek(1), Fındık Bahçesi(1), Hayal(1), Beden Eğitimi Dersi(1), Şans(1), Zor Görülen Ama Kolay Olan İşler(1)	7	1.66
Stres	Kabus(1), Balon(1), Baş Ağrısı(1), Stres(1), Stres Topu(1)	5	1.19
Hayvan	Kurt(1), Balık(1)	2	0.47

Yol Gösterici	Bilet(1), Belge(1)	2	0.47
---------------	--------------------	---	------

Tablo 56'da öğrencilerin “TEOG” kavramına yönelik ürettikleri metaforlara ait kategoriler görülmektedir. Metaforlara ilişkin oluşturulan kategoriler sınavlar (% 32.14), hayat (% 24.04), bakış açısı (% 8.80), ölüm (% 7.14), korku (% 4.52), hedef (% 3.80), gereksinim (% 3.09), yiyecek (% 2.85), zorluk (% 2.38), ayırıcı (% 2.14), rekabet (% 1.90), ödül (% 1.66), kademe (% 1.19), oyun (% 1.19), stres (% 1.19), engel (% 0.95), hayvan (% 0.47) ve yol gösterici (% 0.47) şeklindedir. Bu kategorilerden sınavlar, hayat, bakış açısı ve ölüm üzerinde durulmuştur.

Sınavlar (% 32.14) kategorisi altında toplanan metaforları üreten öğrencilerin TEOG'u okulda öğretmenler tarafından yapılan sınavlar ve üniversite sınavları gibi sınavlarla aynı gördükleri söylenebilir. Öğrenciler, TEOG'u karşılaştıkları ve karşılaştıkları sınavlara benzer görmektedirler. Aşağıda bu kategoride yer alan bazı öğrenci metaforlarına yer verilmiştir;

“TEOG sınav gibidir, çünkü normal olduğumuz sınavlarla aynıdır.” (Ö 124)

“TEOG üniversite sınavına benzer, çünkü ikisi de geleceği belirler.” (Ö 721)

Hayat (% 20.04) kategorisi altında toplanan metaforlarda öğrenciler TEOG'un geleceği belirlediğini, hayatı şekillendirdiğini ifade etmişlerdir. İyi bir lisenin iyi bir gelecek demek olduğunu öğrencilerin oluşturdukları metaforların gerekçelerinden görmekteyiz. Aşağıda bu kategoride yer alan bazı öğrenci metaforlarına yer verilmiştir;

“TEOG hayat gibidir, çünkü ona kendimiz yön veririz.” (Ö 388)

“TEOG hayat başlangıcı gibidir, çünkü lise dönemi önemlidir.” (Ö 935)

Bakış Açısı (% 8.80) kategorisi altında toplanan metaforlarda öğrenciler TEOG sürecinin ufak hatalarla bozulabileceği, merhametsiz ve acımasız olduğu, öğrencileri tek tip yapmak isteyen bir sistem olduğu, geri alınmasının mümkün olmadığı gerekçelerini sunmuşlardır. Bu kategori ile ilgili bazı öğrenci metaforları aşağıdaki gibidir;

“Makine gibidir, en ufak bir hata yaptığımızda bozular.” (Ö 184)

“Babaya benzer, çok merhametsizdir.” (Ö 522)

“Fabrika gibidir, öğrencileri tek tip yapmak ister.” (Ö 383)

“Ehliyet gibidir, küçük hatalarla kaybedilebilir.” (Ö 727)

Ölüm (% 7.14) kategorisi altında toplanan metaforların gerekçeleri ise geri dönüşün olmaması, insanı mahvettiği, çok stresli bir süreç olduğu, herkesi yasta bıraktığı şeklindedir. Bu kategoriye ait bazı öğrenci metaforları aşağıdaki gibidir;

“Ölüm gibidir, geri dönüşün olamaz.” (Ö 176)

“Cenaze gibidir, herkes yastadır.” (Ö 821)

“Ölüm gibidir, çünkü hayatımız bir sınava bağlıdır.” (Ö 350)

4.7. TEOG ile İlgili Öğrencilerin Görüş ve Önerilerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerden TEOG süreci ve sınavları ile ilgili görüş ve önerilerinden ortaya çıkan durum bu bölümde sunulmuştur. Öğrenciler TEOG sürecinin stresli ve sıkıntılı bir süreç olduğunu ifade etmişlerdir. TEOG sürecindeki aile ve öğretmenlerin baskısı öğrencilerin sınav kaygısını arttırmaktadır. Sınav kaygısının sınavda heyecana yol açtığı ve yaşanan heyecanın da öğrencinin doğru cevabı bulmasını zorlaştırdığı ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler, ailelerin baskısının, ailelere TEOG süreci ile ilgili bilgilendirici eğitimler verilerek aşılabileceğini belirtmektedirler. Genellikle yapılan hataların sınav heyecanı ve dikkatsizlik kökenli olduğunu belirtmişlerdir. Sınav sürecine ilişkin ortaokuldaki öğretmenlerin TEOG sınavlarını abarttıkları ve çok büyüttükleri, bunun ise öğrencilerde sınav kaygısına neden olduğu belirtilmiştir. Bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Çok stresli bir süreç.” (Ö 45)

“Çok abartılması gereken bir şey olmamasına rağmen stresli bir dönemdir.” (Ö 91)

“Sıkıcı, yorucu, ağlatıcı, heyecanlı.” (Ö101)

“TEOG sürecinde en önemli olan aile baskısıdır. Bunun yüzünden intihar eden kızları duydum. Aileler bilinçlendirilmelidir.” (Ö 157)

“Ortaokuldaki öğretmenler TEOG sınavını abartarak ve çok büyüterek anlattığı için sınav kaygısı oluşuyor. Sınavı bu kadar büyütmemeliler. Rahat olmalılar.” (Ö 546)

Öğrencilerin bir kısmı soruların kolay olduğunu bir kısmı ise zor olduğunu ifade etmişlerdir. Soruların kolay olduğunu ifade eden öğrenciler soruların zorlaştırılmasını istemektedirler. Gerekçeleri ise ancak zor sorularla çalışan ve çalışmayan öğrencinin ayırt edilebileceğidir. Sorular çok kolay geldiğinde çalışan öğrencilerin “bu kadar da kolay

olamaz” şeklinde şaşkınlıkları ve yanlış cevaplara yöneldikleri görülmektedir. Sınav sorularının açık ve net olması bakımından genellikle memnun olan öğrenciler bazı sorularda ezberle dayalı sorulduğunu ve bunun da önüne geçilmesini istediklerini belirtmişlerdir. Soruların tamamının mantığa dayalı olması istenmektedir. Bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

“TEOG sınavının daha zor olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü çalışan öğrenci ile çalışmayan öğrenci ayırt edilemiyor.” (Ö 2)

“Sınav sisteminin başarılı olduğunu düşünüyorum ancak başarılı başarısız öğrencileri not olarak ayırt etmek için sınav düzeyi zorlaştırılmalıdır.” (Ö171)

Öğrenciler, TEOG sürecinden genel olarak memnundurlar. Hatta üniversiteye giriş sisteminin de TEOG sistemi gibi olmasını istemektedirler. Sınavlara kendi okullarında girmenin sınav kaygısını azalttığını, okulda aldıkları eğitimin ve biraz da çalışmanın sınavlarda başarılı olabilmek için yeterli olduğunu belirtmişlerdir. TEOG sürecinde başarılı olmak için 8. Sınıf derslerini iyi dinlemek, test çözmek ve tekrarlar yapmak yeterli görülmektedir. Belli aralıklarla ve ikişer oturum şeklinde yapılması öğrenciler için olumlu karşılanmaktadır. Sınav sürelerinin yeterli olduğunu ve sınavlar arasındaki molaların rahatlama açısından faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin az bir kısmı molaların sürelerinin uzun olmamasını, kısaltılmasını hatta kaldırılmasını istemiştir. Gerekçeleri ise molalarda konuşulanların motivasyonlarını düşürdüğü ve moladan sonraki sınavlarda daha çok heyecan ve stres yaşamaları yönündedir. Bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

“ TEOG sınavları iyiydi ve rahattı.” (Ö164)

“TEOG gayet güzel ve kolay sınavdır. Eski dönemin sınavlarına göre daha iyidir. 8. Sınıf öğrencileri şanslıdır.” (Ö314)

“TEOG süreci benim için iyiydi. Ailem tarafından çok desteklendim ve sınava moralim iyi olarak girdim. Sınavlara gelirse sınavlar gayet açık ve netti. TEOG’un olması bizim için bir avantajdı.” (Ö342)

“TEOG sınavı bizim hayatımızı etkileyen bir sınav fakat bizim için çok ta zor olmayan gerçekten çalıştığımızda hepimizin yapabileceği bir sınavdır.” (Ö 428)

Öğrencilerin bir kısmı TEOG süreci ile önceki sistem olan SBS sürecini karşılaştırmışlardır. TEOG sürecinin SBS sürecine göre öğrencilerin yararına bir sistem olduğunu, daha az stres yaşandığını, düşük not aldıklarında ya da sınava giremediklerinde

kurtarma şanslarının olduklarını ifade etmişlerdir.

TEOG sürecinde öğrencilerin psikolojilerinin okul, ödev, test gibi konulardan ibaret olduğu ve sosyal hayatlarının olmadığı ortaya çıkmıştır. Kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin sürece daha çok dahil edilmesi istenmektedir. Bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Öğrenci psikolojisi sadece dersane, okul, ödev, test gibi konulardan ibaret oluyor. Ve sosyal hayatı sıfıra indiriyor.” (Ö 130).

TEOG sınavlarında görevli gözetmenlerle ilgili görüşlerde ise yorum belirtenlerin çoğunluğu gözetmenlerden memnundur. Gözetmenlerin gayet titiz çalıştığını, güler yüzlü ve rahatlatıcı olduklarını, kopya çektirmediklerini ifade etmişlerdir. Ancak az sayıdaki öğrenci ise olumsuz görüşler belirtmiştir. Bayan gözetmenlerin topuklu ayakkabılarının ve ses çıkaran takılarının sınavlarda dikkat dağıttığını belirtmişlerdir. Gözetmenlerin kendi aralarında konuştuklarını ya da cep telefonu ile ilgilendiklerini ifade etmişlerdir. Gözetmenlerin dikkatsizliği nedeniyle öğrencilerin kendi aralarında kopya çektikleri belirtilmiştir. Kopya çekmenin önüne, bütün okullar karıştırılarak geçilebileceği ifade edilmiştir. Bir başka ifadeyle öğrencilerin birbirlerini tanımamaları gerekmektedir. Bazı öğrenci görüşleri aşağıdaki gibidir:

“Gözetmenlerin yüksek topuk giymemeleri lazım. Dikkat dağıtabiliyor.” (Ö 116)

“Gözetmenlerin oturup konuşmaması gerekir.” (Ö172)

“Kopya engellenemiyor. Bence biraz daha önlem alınmalı. Bütün okullar karıştırılsın. Tanıdık olmazsa kopya aza düşer.” (Ö 187)

Görüş ve önerilerin tamamı göz önünde bulundurulduğunda TEOG süreci öğrenciler için hem olumlu hem olumsuz karşılanmaktadır. Sınavların olduğu her ortamda olduğu gibi stresli bir süreç olduğu da ifade edilmiştir. Aile ve öğretmenlerin baskısı sonucu ortaya çıkan sınav kaygısı olumsuz yanlarındandır. Sınavların oturumlar halinde olması, molaların olması, mazeret sınavlarının olması, sınavlara öğrenim görülen okullarda girilmesi, okulda verilen eğitimin sınav için yeterli görülmesi TEOG’un en güçlü ve olumlu yanlarındandır.

5. BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda TEOG sınavlarının içeriğine ilişkin TEOG sınavlarındaki soruların okul müfredatı ile örtüştüğü, soruların nitelikli olduğu, soruların açık ve anlaşılır olduğu, soruların cevaplanabilmesi için okulda alınan eğitimin yeterli olduğu, sınav sorularının çalışan öğrenciler ile çalışmayan öğrencileri ayırt edebildiği, sınav sürelerinin soruların cevaplandırılması için yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. İnceoğlu (2015), yaptığı çalışmada sınav sorularının açık ve anlaşılır olduğu, soruların okul müfredatı ile uyumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. İnceoğlu (2015)'nin yaptığı çalışmada ortaya çıkan sınavda çıkacak olan soruların sınava kadar olan konuları kapsamasının olumlu karşılanmasına dair görüş, bu çalışmada öğrencilerin sınav sorularının okul müfredatı ile örtüştüğü sonucu ile desteklenmektedir. Atila ve Özeken (2015) tarafından yapılan çalışmada da sınav sorularının okul müfredatı ile uyumlu olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Sınav sorularının kolay olmadığı, ezbere dayalı olmadığı ve kazanımların dışında soru çıkmadığı da katılımcıların görüşlerinden ortaya çıkan sonuçlar arasındadır. Çelikel (2016), yaptığı çalışmada öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda TEOG sınav sorularının olması gerekenden daha kolay olduğu ve ayırt ediciliğinin düşük olduğu sonucuna varmıştır. Sınav sorularının kolay olması ve ayırt ediciliğinin düşük olmasına ilişkin Çelikel (2016)'in çalışmasında ortaya çıkan sonuç ile bu çalışmanın sonucu farklılık göstermektedir. Atila ve Özeken (2015) tarafından yapılan çalışmada da sorular akademik başarı açısından yeterince ayırt edici bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda TEOG sınavları ortamının kopya çekmek için müsait olmadığı, sınava girerken güvenlik önlemlerinin alındığı, sınav ortamının rahat olduğu, oturma düzeninin kopyayı engellediği, sınav ortamının güven verici olduğu, sınav evraklarının bulunduğu güvenlik torbalarının sınıfta açıldığı sonucuna varılmıştır. Olumsuz görüşlerde ise sınav ortamının sınav kaygısını azaltmadığı ve

katılımcılar sınavlarda kopya çekildiğini düşündükleri sonucu ortaya çıkmıştır. Şad ve Şahiner (2016) yaptıkları çalışmada sınav güvenliğine ilişkin sorunlar olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu çalışmada öğrenci görüşlerine göre sınav güvenlik önlemlerinin alındığı sonucu ortaya çıkmıştır. Güvenlik açısından çalışmalar arasında farklılık ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin kopya çekildiğini düşündüklerine dair görüşlerini ifade edenler, gözetmenlerin dikkatsizliği nedeniyle kopya çekildiğini ortaya koymuşlardır. Kopya çekilme düşüncesinin altında yatan sebep ve gerekçelerin ayrıntılı ve derinlemesine incelenmesi gerekmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yaptıkları, sınavla ilgili özenli davrandıkları, güler yüzlü ve anlayışlı oldukları, sınıftaki düzeni sağladıkları, başka işlerle ilgilenmedikleri, dikkat dağıtacak hareketler yapmadıkları, ilgi ve tutumlarının sınav kaygısını arttırmadığı, kopya çekilmesini engelledikleri, sınav kuralları hakkında bilgi verdikleri, sınav evrakında yer alan bilgileri kontrol ettikleri sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda TEOG süreci ile ilgili, mazeret sınavlarının olmasının sınav baskısını azalttığı, sınavların iki dönemde yapılmasının ve sınavlara kendi okulunda girebilmenin stresi azalttığı, sınavların ayrı ayrı olmasının süreyi kullanma açısından yarar sağladığı, sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmaması gerektiği, okuldaki sınavların da en az TEOG sınavları kadar önemli olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bunlara ek olarak, TEOG sınavlarının dönem ortasında yapılmasının daha uygun olduğu, sınav sayılarının arttırılmamasının istendiği, TEOG sınavlarının geleceği etkilediği, sınavlarda başarılı olmak için ek ders almanın gerekli olduğu sonuçlarına da ulaşılmıştır. Sınavlar arasındaki molaların genel olarak olumlu karşılandığı, TEOG sınavlarının gerekli olduğu, TEOG sürecinin başarılı öğrenciyi ayırt edebilen bir sistem olduğu sonuçları ortaya çıkmıştır. Okuldaki derslerin TEOG sınavlarına yönelik olduğu ve TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediği ortaya çıkan sonuçlar arasındadır. Taşkın (2016)'ın yaptığı çalışmada TEOG sınav sisteminin öğrenciler üzerindeki sınav kaygısını ve sınav heyecanını azalttığı sonucu bu çalışmadaki sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Mart (2014)'ın yaptığı çalışmada ulaştığı, merkezi sınavların farklı oturumlarda ve iki günde yapılmasının, telafi sınavlarının olmasının, sınav giriş merkezlerinin öğrencilerin kendi okullarının olmasının öğrencilerdeki sınav stresini azalttığı, sınav sürelerinin yeterli olduğu, öğrencilerin sınavlara kendi okullarında giriyor olmanın stres ve kaygıyı azalttığı sonuçları ile bu

çalışmada TEOG süreci ile ilgili ortaya çıkan sonuçlar benzerlik göstermektedir. İnceoğlu (2015) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin sınavlara kendi okullarında girmesinin olumlu karşılandığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu araştırmadaki sonuçlara benzer olarak Şad ve Şahiner (2016)'in yaptığı çalışmada değerlendirilen iki döneme yayılması, mazeret sınavı yapılması gibi yeni uygulamalar öğrenciler tarafından olumlu karşılanmıştır. Yener (2016) ve Yapıcı (2016)'nın yaptığı çalışmalarda da TEOG sınavlarının iki günde ve oturumlar şeklinde yapılmasının olumlu karşılandığı, stresi azalttığı sonucu ortaya çıkmıştır. Öztürk ve Aksoy (2014) da yaptıkları çalışmada TEOG sisteminin en olumlu yanının tek bir sınav yerine her iki dönemde iki güne yayılan ve telafisi olan sınav yapılması olduğu sonucudur. Mart (2014)'ın yaptığı çalışmada bazı öğretmenler sınav olan her ortamda ders dışı kaynaklara yönelimin her zaman olacağını belirtmişlerdir. Bağcı (2016)'nın yaptığı çalışmada da TEOG sınav sistemi ile okul dışı eğitim ihtiyacının azalmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Şad ve Şahiner (2016)'in yaptığı araştırmada da katılımcıların görüşleri okul dışı kurumlara olan ihtiyacın artacağı şeklindedir. Bu araştırmada da öğrenciler sınavlarda başarılı olmak için ek ders almanın gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Bu araştırmada ders dışı kaynaklara yönelimle ilgili ortaya çıkan sonuçlar Mart (2014) ve Şad ve Şahiner (2016)'in yaptıkları çalışmaların sonucu ile benzerlik göstermektedir. Şad ve Şahiner (2016)'in yaptığı çalışmada sistemin öğrencilerde düzenli ders çalışma alışkanlıkları kazandıracığı, devamsızlıkların azalacağı ve sınavın yazılı notuna da etki etmesinin güdüleyici olacağı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamasının gerekli olduğu, okullardaki sınavların da TEOG sınavları kadar önemli olduğu sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüşleri doğrultusunda TEOG sınav türü ile ilgili, çoktan seçmeli sınavların uygun olduğu, açık uçlu sınavların, doğru yanlış sorularının ve ürün dosyalarının istenmediği, kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme değerlendirmeye alınmasının gerektiği, çoklu sınav türü (çoktan seçmeli, açık uçlu, doğru-yanlış vb.) istenmediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınavlarının içeriğine ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık üç madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınavlardaki sorular okul müfredatı ile örtüşmektedir” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık görülmektedir. “Sınavlardaki soruları cevaplamak için okulda aldığımız eğitim yeterlidir” maddesinde

erkek öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık görülmektedir. “Sınavlarda belirtilen kazanımların dışında sorular vardı” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık bulunmuştur. TEOG sınavlarının içeriğine ilişkin diğer maddelere verilen cevaplarda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kız ve erkek öğrencilerin soruların nitelikli olduğu, soruların açık ve anlaşılır olduğu, soruların ayırt edici olduğu, soruların kolay olmadığı, soruların ezbere dayalı olmadığı ve sınav sürelerinin yeterli olduğu görüşlerinde hemen hemen aynı fikirde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınavlarının içeriğine ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların okul türü değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık dört madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınavlardaki sorular okul müfredatı ile örtüşmektedir” maddesine Anadolu Lisesi öğrencilerinin diğer lise türlerindeki öğrencilere göre daha çok katılım eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık görülmektedir. “Sınav soruları çalışan ile çalışmayan öğrenciyi ayırt edici niteliktedir” maddesine Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin diğer lise türlerindeki öğrencilere göre daha çok katılım eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık görülmüştür. “Sınavlardaki sorular kolaydı” maddesine Fen Lisesi öğrencilerinin diğer lise türlerindeki öğrencilere göre daha çok katılım eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık görülmüştür. Farklı okul türlerindeki öğrencilerin sınav sorularının nitelikli olduğu, soruların açık ve anlaşılır olduğu, soruları cevaplamak için okuldaki eğitimin yeterli olduğu, soruların ezbere dayalı olmadığı, kazanım dışı soruların sorulmadığı ve sınav süresinin yeterli olduğu görüşlerinde hemen hemen aynı fikirde oldukları söylenebilir.

Katılımcıların TEOG sınavlarının içeriğine ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların mezun olunan ortaokulun bulunduğu yer değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık $p > 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Köy, ilçe ve şehir ortaokullarından mezun öğrenciler, soruların müfredat ile örtüştüğü, soruların nitelikli olduğu, soruları cevaplamak için okuldaki eğitimin yeterli olduğu, soruların açık ve anlaşılır olduğu, çalışan ile çalışmayan ayırt ettiği, kolay olmadığı, ezbere dayalı olmadığı, kazanım dışı soru sorulmadığı, sınav süresinin yeterli olduğu görüşlerinde yakın oranlarda aynı fikirde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınavlarının ortamına ilişkin anket sorularına verdikleri

cevapların cinsiyet değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık üç madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınava girerken güvenlik önlemleri alınmaktadır” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınav ortamı sınav kaygısını azaltmaktadır” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınav ortamı güven vericidir” maddesinde erkek öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin, ortamın kopya çekmek için müsait olmadığı, sınav ortamının rahat olduğu, oturma düzeninin kopya çekilmesini engellediği, sınavlarda kopya çekildiğinin düşünöldüğü, güvenlik torbalarının sınıfta açıldığı görüşlerinde yakın fikirlerde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınavlarının ortamına ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların okul türü değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık dört madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınav ortamı kopya çekmek için müsaittir” maddesinde Çok Programlı Anadolu Lisesi öğrencilerinin, diğer lise türlerindeki öğrencilere göre daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınav ortamı rahat bir ortamdı” maddesinde Fen Lisesi öğrencilerinin, diğer lise türlerindeki öğrencilere göre daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Oturma düzeni kopya çekmeyi engellemektedir” maddesinde Çok Programlı Anadolu Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınavlarda kopya çekildiğini düşünüyorum” maddesinde Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğilimde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Farklı okul türlerindeki öğrencilerin, sınava girerken güvenlik önlemlerinin alındığı, sınav ortamının sınav kaygısını azalttığı, sınav ortamının güven verici olduğu, güvenlik torbalarının sınıfta açıldığı görüşlerinde yakın fikirde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınavlarının ortamına ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların mezun olunan ortaokulun bulunduğu yer değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık üç madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınav ortamı kopya çekmek için müsaittir” maddesinde Köy ortaokullarından mezun öğrencilerin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Oturma düzeni kopya çekmeyi engellemektedir” maddesinde Köy ortaokullarından mezun öğrencilerin daha çok katılma

eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınav ortamı güven vericidir” maddesinde Köy ortaokullarından mezun öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Köy, ilçe ve şehir ortaokullarından mezun öğrenciler, sınava girerken güvenlik önlemlerinin alındığı, sınav ortamının rahat olduğu, sınav ortamının kaygıyı azalttığı, sınavlarda kopya çekildiğinin düşünüldüğü, güvenlik torbalarının sınıfta açıldığı görüşlerinde hemen hemen aynı fikirlerde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınavlarında görevli gözetmenlere ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık bir madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Gözetmenler sınavda uyulması gereken kurallar hakkında bilgi verdi” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin, gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yaptığı, gerekli özeni gösterdikleri, güler yüzlü ve anlayışlı oldukları, sınıftaki düzeni sağladıkları, başka işlerle ilgilenmedikleri, dikkat dağıtıcı hareketler yapmadıkları, ilgi ve tutumlarının sınav kaygısını arttırmadığı, kopya çekilmesini engelledikleri, sınav evrakındaki bilgileri kontrol ettikleri görüşlerinde yakın fikirlerde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınavlarında görevli gözetmenlere ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların okul türü değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık iki madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Gözetmenler kopya çekilmesini engelleyememektedir” maddesinde Merkezi ve Teknik Eğitim Merkezi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde, Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Gözetmenler sınavda uyulması gerek kurallar hakkında bilgi verdi” maddesinde Anadolu Lisesi öğrencilerinin, diğer lise türlerindeki öğrencilere göre daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Farklı okul türlerindeki öğrencilerin, gözetmenlerin sınav süreci hakkında bilgilendirme yaptığı, gerekli özeni gösterdikleri, güler yüzlü ve anlayışlı oldukları, sınıftaki düzeni sağladıkları, başka işlerle ilgilenmedikleri, dikkat dağıtıcı hareketler yapmadıkları, ilgi ve tutumlarının sınav kaygısını arttırmadığı, sınav evrakındaki bilgileri kontrol ettikleri görüşlerinde hemen hemen aynı fikirde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınavlarında görevli gözetmenlere ilişkin anket sorularına

verdikleri cevapların mezun olunan ortaokulun bulunduğu yer değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık bir madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Gözetmenler sınav süreci hakkında bilgilendirme yaptılar” maddesinde ilçe ortaokullarından mezun öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Köy, ilçe ve şehir ortaokullarından mezun öğrenciler, gözetmenlerin gerekli özeni gösterdikleri, güler yüzlü ve anlayışlı oldukları, sınıftaki düzeni sağladıkları, başka işlerle ilgilenmedikleri, dikkat dağınıcılığı hareketler yapmadıkları, ilgi ve tutumlarının sınav kaygısını arttırmadığı, kopya çekilmesini engelledikleri, sınavda uyulması gereken kurallar hakkında bilgi verdikleri, sınav evrakındaki bilgileri kontrol ettikleri görüşlerinde yakın fikirlerde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sürecine ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık yedi madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınavların ayrı ayrı olması zamanı iyi kullanmayı sağlamaktadır” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde, “Sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamalıdır” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde “Okullarda yapılan sınavlar en az TEOG sınavları kadar önemlidir” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde, “TEOG sınavları dönem ortasında değil, dönem sonlarında yapılmalıdır” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılmama eğiliminde, “TEOG sınavlarının sayısı artırılmalıdır” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılmama eğiliminde, “TEOG geleceği etkilemektedir” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde, “TEOG sınavlarında başarılı olmak için ek ders almak gereklidir” maddesinde kız öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde oldukları anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin, sınavların telafisinin olmasının sınav baskısını azalttığı, sınavların iki dönemde olmasının stresi azalttığı, sınavlara herkesin okulunda girebilmesinin stresi azalttığı, sınav aralarındaki molaların motivasyonu düşürmediği, okul sınavlarının objektif değerlendirilmediği, TEOG sınavlarının gerekli olduğu, sürecin başarılı öğrenciyi ayırt eden bir sistem olduğu, süreçte sanatsal, kültürel ve sportif etkinliklerin olumsuz etkilendiği görüşlerinde yakın fikirlerde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sürecine ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların okul türü değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık sekiz

madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınavların iki dönem olması stresi azaltmaktadır” maddesinde Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sınavların ayrı ayrı olması zamanı iyi kullanmayı sağlamaktadır” maddesinde Çok Programlı Anadolu Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “TEOG sınavları dönem ortasında değil, dönem sonlarında yapılmalıdır” maddesinde Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde, Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “TEOG sınavlarının sayısı artırılmalıdır” maddesinde Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde, Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “TEOG sınavları geleceği etkilemektedir” maddesinde Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “TEOG sınavlarında başarılı olmak için ek ders almak gereklidir” maddesinde Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “TEOG süreci başarılı öğrenciyi ayırt eden bir sistemdir” maddesinde Çok Programlı Anadolu Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “TEOG süreci sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilemektedir” maddesinde Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Farklı okul türlerindeki öğrencilerin, sınavların telafisinin olmasının sınav baskısını azalttığı, sınavlara herkesin okulunda girebilmesinin stresi azalttığı, sınav aralarındaki molaların motivasyonu düşürmediği, sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamasının gerektiği, okul sınavlarının da en az TEOG sınavları kadar önemli olduğu, okul sınavlarının objektif değerlendirilmediği, TEOG sınavlarının gerekli olduğu, derslerin TEOG sınavlarına yönelik işlendiği görüşlerinde hemen hemen aynı fikirde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sürecine ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların mezun olunan ortaokulun bulunduğu yer değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık bir madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “TEOG sınavları gereklidir” maddesinde köy ortaokullarından mezun öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Köy, ilçe ve şehir ortaokullarından mezun öğrenciler, sınavların telafisinin olmasının sınav baskısını azalttığı, sınavların iki dönem olmasının stresi azalttığı, sınavlara

herkesin okulunda girebilmesinin stresi azalttığı, sınav aralarındaki molaların motivasyonu düşürmediği, sınavların ayrı olmasının zamanı iyi kullanmayı sağladığı, sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamasının gerektiği, okul sınavlarının da en az TEOG sınavları kadar önemli olduğu, TEOG sınavlarının dönem ortasında yapılmaya devam edilmesinin gerektiği, okul sınavlarının objektif değerlendirilmediği, TEOG sınavlarının sayılarının arttırılmasının istenmediği, TEOG sınavlarının geleceği etkilediği, TEOG sınavlarında başarılı olmak için ek ders almak gerektiği, TEOG sürecinin başarılı öğrenciyi ayırt eden bir sistem olduğu, derslerin TEOG sınavlarına yönelik işlendiği, TEOG sürecinin sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilediği görüşlerinde yakın fikirlerde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınav türüne ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık bir madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Doğru yanlış sorularına yer verilmelidir” maddesinde erkek öğrencilerin daha çok katılma eğiliminde olduğu, kız öğrencilerin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kız ve erkek öğrencilerin, çoktan seçmeli sınavların uygun olduğu, açık uçlu sınavların ve ürün dosyalarının istenmediği, kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme değerlendirmeye alınmasının gerektiği, çoklu sınav türü (çoktan seçmeli, açık uçlu, doğru-yanlış vb.) istenmediği görüşlerinde yakın fikirlerde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınav türüne ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların okul türü değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık altı madde için $p < 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Çoktan seçmeli sınavlar uygundur” maddesinde Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Açık uçlu sınavlar uygulanmalıdır” maddesinde Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu, Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Doğru/yanlış sorularına yer verilmelidir” maddesinde Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu, Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Sözlü sınavlara yer verilmelidir” maddesinde Fen Lisesi öğrencilerinin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Ürün dosyalarına yer verilmelidir” maddesinde Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi

öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu, Çok Programlı Anadolu Lisesi öğrencilerinin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. “Çoklu sınav türü kullanılmalıdır” maddesinde Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi öğrencilerinin daha çok katılma eğiliminde olduğu, Anadolu Lisesi öğrencilerinin daha çok katılmama eğiliminde olduğu anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Farklı okul türlerindeki öğrencilerin, kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme değerlendirmeye alınması görüşünde hemen hemen aynı fikirde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların TEOG sınav türüne ilişkin anket sorularına verdikleri cevapların mezun olunan ortaokulun bulunduğu yer değişkenine göre ki-kare testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık $p > 0.05$ düzeyindedir, bir başka ifadeyle anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Köy, ilçe ve şehir ortaokullarından mezun öğrenciler, çoktan seçmeli sınavların uygun olduğu, açık uçlu sınavların, doğru yanlış sorularının ve ürün dosyalarının istenmediği, kültürel, sosyal ve sportif etkinliklerin ölçme değerlendirmeye alınmasının gerektiği, çoklu sınav türünün istenmediği görüşlerinde aynı fikirde oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya katılan dokuzuncu sınıf öğrencilerinin “TEOG” ile ilgili geliştirdikleri metaforlara bakıldığında, en çok metaforun “sınavlar” kategorisinde toplanmış olduğunu görmekteyiz. Öğrenciler, TEOG’u okul sınavları, üniversite sınavları, deneme sınavları gibi her türlü sınava benzetmişlerdir. TEOG’u okul sınavlarına benzetmeleri, öğrencilerin sınava girerken fazladan stres ve heyecan yaşamamaları şeklinde yorumlanabilir. Öğrenciler için olumlu bir imaja sahip olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin “Hayat” kategorisi ile ilgili metaforları incelendiğinde, öğrenciler TEOG’u hayata benzetmektedir. Hayatlarındaki dönüm noktası, geleceğe açılan kapı şeklinde ifade etmektedirler. Öğrenciler için hayatlarını şekillendirecek ilk merkezi sınav olan TEOG hayatları için gelecekle için çok önemlidir. Bu açıdan bakıldığında öğrenciler tarafından önemli ölçüde ciddiye alındığı ve gerekli önemin verildiği söylenebilir.

Öğrencilerin “Bakış Açısı” kategorisi ile ilgili metaforları incelendiğinde genellikle olumsuz metaforların oluştuğunu görmekteyiz. Metaforlar incelendiğinde, TEOG sınavının öğrencilerde stres, baskı ve korkuya neden olduğu, öğrencilerin sınav kaygısı yaşadıkları ortaya çıkmaktadır. Duban ve Arısoy (2017) tarafından yapılan çalışmada benzer sonuçlar ortaya çıkmıştır. Duban ve Arısoy (2017) tarafından yapılan çalışmada en çok metafor zorlanma kategorisi altında toplanmıştır ve TEOG sınavının öğrencilerde stres ve korkuya

neden olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin “Ölüm” kategorisi ile ilgili metaforları incelendiğinde olumsuz metaforlardan oluştuğunu görmekteyiz. Burada toplanan metaforlara ilişkin öğrencilerin TEOG ile ilgili karamsar olduğu, beklentilerinin olmadığı, hayatlarını mahvettiği gibi olumsuz düşünceler geliştirdiklerini söyleyebiliriz. Ergenlik dönemindeki öğrencilerin böylesine olumsuz metaforlar geliştirebilecek düzeydeki sınavla karşılaşmaları, kişisel gelişimlerinin olumsuz etkilenmelerine neden olabilir.

Araştırmaya katılan ve görüş ve öneri bildiren öğrencilerin çoğunluğu TEOG sürecini genel olarak olumlu karşılamaktadırlar. Sınavlara kendi okullarında girebilmeleri, okulda alınan eğitimin sınavlar için yeterli oluşu, sınavların iki günde oturumlar halinde yapılması, sınavlar arasında molalar olması öğrenciler için olumlu karşılanmaktadır. Öğrenciler, üniversiteye giriş sınavlarının da TEOG sistemi gibi olmasını istemektedirler. Okuldaki dersleri takip eden ve tekrarlar yapan bir öğrencinin sistemde başarılı olabileceği sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmaya katılan ve görüş ve öneri bildiren öğrencilerin olumsuz görüşleri ise her sınav sürecinde olduğu gibi bu süreçte stres ve sıkıntılı geçtiği yönündedir. Ailelerin ve öğretmenlerin öğrenciler üzerinde kurduğu baskı, öğrencilerde sınav kaygısı ve heyecana neden olmaktadır. Bazı öğrenciler tarafından, sınavlar arasındaki molaların uzun olması ve bu sürede konuşulanların morallerini bozması olumsuz karşılanmıştır.

Öğrenciler, gözetmenler ile ilgili genellikle olumlu görüşe sahiptirler. Ancak olumsuz ifadelerden, bazı gözetmenlerin sınav esnasında kendi aralarında konuştukları, cep telefonuna baktıkları, ayakkabı ve takılarının dikkat dağıttığı, dikkatsizlikleri nedeniyle kopya çekilebildiği sonuçları ortaya çıkmıştır.

Çalışmada ortaya çıkan sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, TEOG sınavlarına yönelik öğrencilerin genellikle olumlu görüşler içinde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler, bu sınav sisteminden genel olarak memnundurlar. Sınavların içeriğinin, sınavların yapıldığı ortamın ve sınav sürecinin öğrenciler tarafından genel olarak olumlu karşılanması sevindiricidir. Çünkü sınav sistemlerinin etkilediği ilk paydaş öğrencilerdir. Son 20 yılda ortaöğretime geçiş sistemi dört kez değişim göstermiştir. TEOG sistemine ilişkin öğrencilerin de memnuniyetleri göz önüne alındığında, bu sistemin devamlılık göstermesi umut edilmektedir.

Bu çalışmadan çıkarılan sonuçlara göre aşağıdaki öneriler sunulmuştur.

- Benzer çalışmalar, öğrenci görüşlerinin daha kesin sonuçlar vermesi açısından daha büyük kitlelerle yürütülebilir.
- Eğitim sisteminin diğer paydaşları olan öğretmen, aile ve idarecilerle de benzer çalışmalar yapılabilir, sonuçlar karşılaştırılabilir.
- Sınav güvenliğinin artırılmasına yönelik tedbirler alınabilir. Kopya çekildiği düşüncesine ilişkin derinlemesine bir çalışma yapılabilir. Sınav esnasında öğrencileri izlemek için sınav salonlarına ÖSYM sınavlarındaki gibi kameralar konulabilir.
- Okullarda yapılan sınavların objektif değerlendirildiğinin düşünülmemesi nedeni ile merkezi sınav sayıları artırılabilir. Ortaöğretime yerleştirmeler sınavlar bakımından yalnızca merkezi sınavlarla yapılabilir.
- Öğrencilerin TEOG sürecinde okul dışı kaynaklara yönelmelerinin sebepleri araştırılabilir ve çözüm önerileri getirilebilir.
- Kültürel, sosyal ve sportif etkinlikler değerlendirme sürecine daha çok katılabilir.
- Sınav aralarındaki molalara ilişkin olumlu görüşler oldukça fazladır. Ancak bazı öğrenciler sürenin uzun olduğu ve bu sürede konuşulanların motivasyonlarını düşürdüğünü ifade etmişler, moladan sonraki sınavlarının kötü geçtiğini belirtmişlerdir. Sınav aralarındaki mola süreleri tekrar gözden geçirilebilir.
- Sınav gözetmenlerinin bazılarının duyarsız davranışları nedeniyle, sınavın öğrenciler için önemi hakkında ve sınav esnasında nasıl davranılacağına ilişkin gözetmenlere bilgilendirici toplantılar düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Alkan, F. (2012). *Okul yöneticilerinin ilköğretim okullarında alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin görüşleri (Uşak İli Örneği)*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Altun, H. (2016). *TEOG sınavı matematik soruları hakkında öğretmen görüşlerinin incelenmesi ve yenilenmiş Bloom taksonomisine göre sınıflandırılması*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Atılgan, A. (2013). Değerlendirme ve not verme. (Ed. H, Atılgan). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (6. Baskı). 349-395. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Atilla, M, E. ve Özeke, Ö, F. (2015). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı:fen bilimleri öğretmenleri ne düşünüyor? *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 124-140.
- Bağcı, E. (2016). *TEOG matematik sorularının matematik öğretim programına uygunluğunun ve TEOG sisteminin hedeflerine ulaşma düzeyinin belirlenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Başol, G. (2015). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Baysura, Ö, D. (2017). *TIMSS matematik sorularının matematik öğretim programı ve TEOG matematik soruları kapsamında incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelikel, F. (2016). *TEOG sınavının sekizinci sınıf öğrencilerinin matematik dersindeki akademik başarılarıyla ilişkisinin ve matematik dersi öğretim süreci üzerindeki etkilerinin incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Dalak, O. (2015). *TEOG sınav soruları ile 8. Sınıf öğretim programlarındaki ilgili kazanımların yenilenmiş bloom taksonomisine göre incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Demirtaş, A. (2012). Sınavlar ve ötesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 37(393), 27-29.

- Dinç, E., ve Dere, İ., Koluman, S.(2014). Kademeler arası geçiş uygulamalarına yönelik görüşler ve deneyimler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(17), 397-423.
- Doğanay, A. ve Karip, E. (2006). *Öğretimde planlama ve değerlendirme* (1. Baskı). Ankara: Pegem yayıncılık.
- Dönmez, B. (2009). Ortaöğretime kurumlarına geçiş sistemine ilişkin bir değerlendirme. *Eğitime Bakış Dergisi*, 5(15), 11-17.
- Duban, N. ve Arısoy, H. (2017). 8. Sınıf öğrencilerinin temel eğitimden orta öğretime geçiş (TEOG) sınavına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla incelenmesi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi* 2017,7(1), 67-98.
- Erden, M. (2007). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Erdoğan, E. (2006). Fen ve teknoloji dersinde ölçme ve değerlendirme. (Ed. Ö. Taşkın ve Ö. Koray). *Fen ve Teknoloji Öğretimi* (1. Baskı). 290-322. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Ertem, A. (2013). *Sınav stresi öğrencileri nasıl etkiler*. [https://www.doktorsitesi.com/makale/sınav-stresi-ogrencileri-nasil-etkiler] web adresinden 10 Mayıs 2016 tarihinde indirildi.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Gelbal, S. (2013). *Ölçme ve değerlendirme*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset Tesisleri.
- Göyük, E, T. (2017). *Fen bilimleri dersi öğretim programının TEOG ve TIMSS sınavları kapsamında incelenmesi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güler, N. (2014). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Gür, B, S., Çelik, Z., Coşkun, İ. (2013). *SETA ANALİZ. Türkiye’de Ortaöğretimin Geleceği: Hiyerarşi mi, Eşitlik mi?* [http://file.setav.org/Files/Pdf/20130802120003_ortaogretim_analiz2.pdf] web adresinden 15 Mayıs 2016 tarihinde indirildi.
- Güven, İ. (2015). *Türk eğitim tarihi* (6. Baskı). Ankara:Pegem Akademi.

- Hürriyet. (2013). *Geçmişten günümüze ortaöğretimde merkezi sınavlar*. [<http://www.hurriyet.com.tr/gecmistengunumuzeortaogretimdemerkezisnavlar24650666>] web adresinden 12 Nisan 2016 tarihinde indirildi.
- İnceoğlu, S. (2015). *Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavının matematik öğretmenleri ve sekizinci sınıf öğrencileri tarafından değerlendirilmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Kan, A. (2013). Ölçmenin temel kavramları. (Ed. H. Atılğan). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (6. Baskı). 1-22. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kaptan, S. (1981). *Bilimsel araştırma teknikleri*. Ankara: Tekışık Matbaası ve Rehber Yayınevi.
- Karabacak, K. (2010). *Seviye belirleme sınavlarının eğitimde ortaya çıkardığı açmazlar*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Karaca, M. (2015). *TEOG sınavlarında soru sorulan ve sorulmayan fen ve teknoloji konularına ilişkin öğrenci ve öğretmen bakış açıları*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Karasar, N. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (25. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kayapınar, E. (2006). *Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavı(OKS) 'na hazırlanan ilköğretim 8. sınıf öğrencilerinin kaygı düzeylerinin incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Koğar, E, Y. ve Aygün, B. (2015). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı(TEOG)'nın matematik temel alanına ait testlerin kapsam geçerliliğinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(5), 667-680.
- Krejcie, R. V. ve Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, (30), 607-610.
- Kutlu, Ö. ve Karakaya, İ. (2007). Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavında kullanılan testlerin faktör yapılarının belirlenmesine ilişkin bir araştırma. *İlköğretim Online*, 6(3), 397-410.
- Lakoff, G. ve Johnson, M(1980). *Metaphors We Live By*. *The University of Chicago Press, London*.

- Mart, M, T. (2014). *Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sistemi(TEOG) sınavlarına ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Zirve Üniversitesi ve Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüleri,Gaziantep.
- MEB. (1998). *Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Kılavuzu*. Ankara:Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- MEB. (2003). *Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Kılavuzu (OKÖSYS) ve Özel Okullar Sınavı (ÖOS) Tanıtım Kitapçığı*. Ankara: MEB EĞİTEK Ölçme ve Daire Başkanlığı.
- MEB. (2004). *Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme ve yerleştirme sınavı test kitapçığı*. [http://yegitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Sorular/Ook/Ook2004/Ook2004Test_Key.pdf] web adresinden 17 Mart 2016 tarihinde indirildi.
- MEB. (2005a). *İlköğretim 1-5. sınıf programları tanıtım el kitabı*. MEB, TTK Başkanlığı, Eğitim Öğretim ve Program Dairesi Başkanlığı. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- MEB. (2005b). *Ortaöğretim kurumları öğrenci seçme sınavı hakkında genel açıklama*. [<http://yegitek.meb.gov.tr/Sinavlar/Klavuz/2005/2005OKSekilavuz.pdf>] web adresinden 17 Mart 2016 tarihinde indirildi.
- MEB. (2007). *Anadolu öğretmen liseleri yönetmeliği*. [nevsehircemilmericsbl.meb.k12.tr/meb.../10052640_anadoluretmenlsesynetmel.doc] web adresinden 20 Nisan 2016 tarihinde indirildi.
- MEB. (2009). *Seviye belirleme sınavı e – başvuru kılavuzu*. [http://s2.morpakampus.com/userfiles/image/sbs/2009_sbs_kilavuz.pdf] web adresinden 17 Mart 2016 tarihinde indirildi.
- MEB. (2012). *İlköğretimden ortaöğretime ortaöğretimden yükseköğretime geçiş analizi*. Ankara:MEB Gazi Mesleki Eğitim Merkezi Matbaası.
- MEB. (2013a). *2013 Ortaöğretime yerleştirme sistemi tercih ve yerleştirme e-kılavuzu*. [<http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2013/sbs2013/SBSKlavuzu2013.pdf>] web adresinden 21 Nisan 2016 tarihinde indirildi.
- MEB. (2013b). *2014 yılı bütçe sunuşu TBMM genel kurulu*. [http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_12/25103155_butce_sunusu_2014.pdf] web adresinden 25 Haziran 2016 tarihinde indirildi.
- MEB. (2013c). *Temel eğitimden ortaöğretime geçiş*. [<http://oges.meb.gov.tr/docs2104/sunum.pdf>] web adresinden 12 Mayıs 2016 tarihinde indirildi.

- MEB. (2014). *2014-2015 öğretim yılı ortak sınavlar e-kılavuzu*. [http://www.meb.gov.tr/sinavlar/dokumanlar/2015/kilavuz/OrtakSinavlar_E_klavuz2014_2015.pdf] web adresinden 12 Temmuz 2016 tarihinde indirildi.
- MEB. (2015). *Millî eğitim bakanlığı ortaöğretim kurumlarına geçiş yönergesi*. [http://www.meb.gov.tr/sinavlar/dokumanlar/2015/yonerge/ortaogretimkurumlarinagecisyonergesi2015.pdf] web adresinden 14 Ağustos 2016 tarihinde indirilmiştir.
- MEB. (2016). *2016-2017 öğretim yılı ortak sınavlar e-kılavuzu*. [http://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_10/07062150_20162017retimylortaksnavlareklavuzu.pdf] web adresinden 4 Ocak 2017 tarihinde indirilmiştir.
- Metafor. (2017). *Metafor nedir?* [http://metafor.nedir.com/] web adresinden 10 Nisan 2016 tarihinde indirilmiştir.
- Oxford (2006). *Wordpower dictionary*. China:Oxford University Press.
- Özkan, M. ve Özdemir, E. B. (2014). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin ve öğretmenlerinin ortaöğretime geçişte uygulanan merkezi ortak sınavlara ilişkin görüşleri. *Journal of History School*, 7 (10), 441-453.
- Öztürk, F. Z. ve Aksoy, H. (2014). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş modelinin 8. Sınıf öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33 (2), 439-454.
- Sarıer, Y. (2010). Ortaöğretime giriş sınavları (OKS-SBS) ve PISA sonuçları ışığında eğitimde fırsat eşitliğinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (3), 107-129.
- Satıcı, D, K. ve Özkan, Y, Ö.(2017). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavının (2014-Kasım) cinsiyet açısından madde yanlılığının incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 254-274.
- Semerci, Ç. (2007). “Program geliştirme” kavramına ilişkin metaforlarla yeni ilköğretim programlarına farklı bir bakış. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(2), 125-140.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (2.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Süer, N. (2014). *Öz düzenleme becerilerinin TEOG sınavı üzerindeki etkisi*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Şad, S. N. ve Şahiner, Y. K. (2016). Temel eğitimden ortaöğretime geçiş(TEOG) sistemine ilişkin öğrenci,öğretmen ve veli görüşleri. *İlköğretim Online*,15(1), 53-76.
- Tan. Ş. (2008). *Öğretimde Ölçme Ve Değerlendirme KPSS El Kitabı*.(1. Baskı) Ankara:Pegem Akademi.
- Taşkın, G. (2016). *Temel eğitimden ortaöğretime geçiş sistemine ilişkin fen bilimleri öğretmenlerinin ve öğrencilerin görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Tompkins, P. ve Lawley, J. (2002). *Metaphor magic*. [<http://www.cleanlanguage.co.uk/Magic-of-Metaphor.html>] web adresinden 17 Mart 2016 tarihinde indirilmiştir.
- TTKB. (1962). *VII. Milli Eğitim şurası kararları*. [https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113419_7_sura.pdf]
- Türk Dil Kurumu (2017). *Güncel türkçe sözlük*. [www.tdk.gov.tr] web adresinden 28 Nisan 2016 tarihinde indirilmiştir.
- Uzoğlu, M., Cengiz, E. ve Daşdemir, İ.(2013). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin seviye belirleme sınavı (SBS)'nda yapılan değişiklikler ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3),77-86
- Ünal, A. (2013). *OKS(LGS)'ye hazırlanan öğrencilerin sınav kaygıları ile benlik saygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Ankara.
- Yapıcı, H. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin temel eğitimden ortaöğretime geçiş (TEOG) sınavı hakkındaki görüşleri, *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(12), 437-450.
- Yener, M. (2016). *Fen bilimleri öğretmenlerinin temel eğitimden ortaöğretime geçiş sınavı (teog) hakkındaki tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Yurdugül, H.(2005). Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. 28-30 Eylül 2005. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Denizli.

EKLER

EK -1: Öğrenci Görüşleri Anketi

C. TEOG sınavlarındaki gözlemlenilen sorunların görüşleriniz nelerdir?	EYET (01)	HAYIR (02)
18. Gözetmenler, sınav süreci hakkında bilgilendirme yapılar.		
19. Gözetmenler, sınavla ilgili gerekli önemi göstermektedir.		
20. Gözetmenler, güler yüzlü ve anlayışlıdır.		
21. Gözetmenler, sınavla ilgili soruları sorabilmektedir.		
22. Gözetmenler başka işlerle ilgilenmektedirler.		
23. Gözetmenler sürekli dikteyi dağıtacak hareketler yapmaktadır.		
24. Gözetmenlerin ilgi ve tutumu sınav kaygısını arttırmaktadır.		
25. Gözetmenler kopya çekilmesini engellemektedirler.		
26. Gözetmenler sınavda uyulması gereken kuralları hakkında bilgi vermez.		
27. Gözetmenler, sınav evrakında yer alan bilgileri kontrol etmezler.		
D. TEOG sürecine ilişkin görüşleriniz nelerdir?	EYET (01)	HAYIR (02)
28. Sınavların telafisinin olması sınav başarısını önemli ölçüde azaltmaktadır.		
29. Sınavların iki dönem olması sınav stresini azaltmaktadır.		
30. Sınavlara her öğrencinin okulunda girmesi sınav stresini azaltmaktadır.		
31. Sınav aralığındaki molalar motivasyonu düşürmektedir.		
32. Sınavların ayrı ayrı olması zamanı iyi kullanmayı sağlar.		
33. Sınavlarda başarılı olmak için devamsızlık yapılmamalıdır.		
34. Okullarda yapılan sınavlar en az TEOG sınavları kadar önemlidir.		
35. TEOG sınavları diğer sınavlardan farklıdır, diğer sınavlarda uygulanmaz.		
36. Okulda yapılan diğer sınavların objektif değerlendirildiğini düşünüyorum.		
37. TEOG sınavlarının sayısı arttırılmalıdır.		
38. TEOG geleceği etkilemektedir.		
39. TEOG sınavlarında başarılı olmak için ek ders almak gereklidir.		
40. TEOG sınavları gereksizdir.		
41. TEOG süreci başarılı öğrenciyi ayırt eden bir sistemdir.		
42. Derlenmiş sadece TEOG sınavlarına yöneliktir.		
43. TEOG süreci sanatsal, kültürel ve sportif etkinlikleri olumsuz etkilemektedir.		
E. TEOG sınavı türüne ilişkin görüşleriniz nelerdir?	EYET (01)	HAYIR (02)
44. Çoktan seçmeli sınavlar uygundur.		
45. Açık uçlu sınavlar uygulanmalıdır.		
46. Doğru / Yanlış sorularına yer verilmelidir.		
47. Sözlü sınavlara yer verilmelidir.		
48. Ürün dosyalarına (portfolyo) yer verilmelidir.		
49. Kültürel, sosyal ve sportif etkinlikler ölçme değerlendirilmeye alınmalıdır.		
50. Çoklu sınav türü (çoktan seçmeli, açık uçlu, doğru-yanlış vb.) kullanılmalıdır.		
F. Lütfen aşağıdaki cümlede boş bırakılan yerleri tamamlayınız.		
TEOG ..... gibidir/benzer, çünkü.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
G. TEOG süreci ve sınavları ile ilgili görüş ve önerileriniz varsa lütfen yazınız.		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

Sevgili Öğrenciler;
Bu çalışmada "Teneel Eğitimde Ortadoğru Cepçe (TEOG) Sınavlarına İlişkin Görüşler" in değerlendirilmesi amacıyla yapılmaktadır.
Etilde edilmiş bilgiler bilimsel amaçlarla toplu olarak değerlendirileceğinden adınıza ve soyadınıza yazılmaya gerek yoktur.
Gösterdiğiniz ilgi için teşekkür ederiz.
Prof. Dr. Çetin SEMERKİ
Danışman

Özcan AKMAN
Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I

Aşağıdaki soruları size uygun seçeneğin başındaki paranteze (X) işareti koyarak cevaplayınız.

1- Cinsiyetiniz: 01 ( ) Kız 02 ( ) Erkek

2- Öğrenim görmekte olduğunuz okul türü:
01 ( ) Fen Lisesi 02 ( ) Sosyal Bilimler Lisesi 03 ( ) Anadolu Lisesi
04 ( ) Güzel Sanatlar Lisesi ve Spor Lisesi 05 ( ) Anadolu İmam Hatip Lisesi
06 ( ) Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 07 ( ) Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi
08 ( ) Çok Programlı Anadolu Lisesi

3- Liseye yerleşme puan aralığınız: 01 ( ) 500-486 02 ( ) 485-401 03 ( ) 400-386
04 ( ) 385-330 05 ( ) 329-0

4- Mezun olduğunuz ortaokulun bulunduğu yer: 01 ( ) Köy 02 ( ) İlçe 03 ( ) Şehir

5- Mezun olduğunuz ortaokulun türü: 01 ( ) Normal 02 ( ) Tasnıh 03 ( ) Yanlı 04 ( ) Özel

6- Dersinize gittiniz mi? 01 ( ) Evet 02 ( ) Hayır

7- Okulunuzda destekleme ve yetiştirme kurslarına katıldınız mı? 01 ( ) Evet 02 ( ) Hayır

8- Anne eğitimi durumu: 01 ( ) Okur yazar değil 02 ( ) İlkokul 03 ( ) Ortaokul 04 ( ) Lise
05 ( ) Üniversite 06 ( ) Başka ise (lütfen yazınız).....

9- Baba eğitimi durumu: 01 ( ) Okur yazar değil 02 ( ) İlkokul 03 ( ) Ortaokul 04 ( ) Lise
05 ( ) Üniversite 06 ( ) Başka ise (lütfen yazınız).....

BÖLÜM II

Aşağıdaki soruları size uygun seçeneğin altındaki kutucuğa (X) işareti koyarak cevaplayınız.

A. TEOG sınavlarının içeriğine ilişkin görüşleriniz nelerdir?	EYET (01)	HAYIR (02)
1. Sınavlardaki sorular, okul müfredatı ile örtüşmektedir.		
2. Sınavlardaki sorular niteliklidir.		
3. Sınavlardaki soruların cevaplamak için okulda aldığımız eğitimi yeterlidir.		
4. Sınavlardaki sorular açık ve anlaşılabilir.		
5. Sınavlardaki sorular, çalışma ile çalışmayan öğrenciyi ayırt edici niteliktedir.		
6. Sınavlardaki sorular kolaydır.		
7. Sınavlardaki sorular zehere dayalıdır.		
8. Sınavlarda, belirtilen kazanımların dışında sorular vardır.		
9. Sınav sınavları soruları cevaplandırmak için yeterlidir.		
B. TEOG sınavları ortama ilişkin görüşleriniz nelerdir?	EYET (01)	HAYIR (02)
10. Sınav ortamı kopya çekmek için müsaittir.		
11. Sınavya girerken güvenlik önlemleri alınmaktadır.		
12. Sınav ortamı rahat bir ortamdır.		
13. Sınav ortamı sınav kaygısını azaltmaktadır.		
14. Ortama dâhil kopya çekmeyi engellemektedir.		
15. Sınavlarda kopya çekildiğini düşünüyorum.		
16. Sınav ortamı güven vericidir.		
17. Sınav evraklarının bulunduğu güvenlik torbaları sınavta açıktır.		

EK-2: İzin Belgesi

15-01-2016

T.C.
KDZ.EREĞLİ KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 91212774-100-E.529601
Konu : Araştırma Önerisi Talebi.

15.01.2016

..... MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: a) Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün 06/01/2016 tarihli ve 36823621-302.14/14 sayılı yazıları.
b) Kaymakamlık Makamının 15/01/2016 tarihli ve 91212774-100-E.495889 sayılı onayları.

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün İlgi (a) yazıları gereği alınan; "Tez Çalışması Araştırma Önerisi Talebi" konulu Kaymakamlık Makamının İlgi (b) onayları ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

İsmail AKSOY
Müdür a.
Şube Müdürü

EKLER:
1-Onay (1 sayfa)
2-Form (2 sayfa)
3-Yazı (9 sayfa)

DAĞITIM:
Tüm Lise Müdürlüklerine

Güvenli Elektronik İmza
Aslı N. Aydın
15-01-2016

Devrim Bulvarı Hükümet Konağı Kat 5 Kdz.Ereğli
Elektronik Ağ: www.eregli67@meb.gov.tr
e-posta:210975@meb.k12.tr

Ramazan USLU VHK1
Tel: (0 372) 3237370
Faks: (0 372) 3237372

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 6771-fb96-3047-9a6d-f6d9 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
KDZ.EREĞLİ KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 91212774-100-E.495889
Konu : Araştırma Önerisi Talebi.

15/01/2016

KDZ. EREĞLİ KAYMAKAMLIK MAKAMINA

İlgi: Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün 06/01/2016 tarihli ve 36823621-302.14/14 sayılı yazıları.

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün İlgi yazılarında; Enstitüleri Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Bilimleri Programları ve Öğretim Bilim Dalı (Tezli) Yüksek Lisans Öğrencisi Ozan AKMAN'ın "Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sınavlarına İlişkin 9. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri" adlı tez (anket) çalışmasını 2015-2016 Öğretim Yılı içerisinde gözlem ve görüşme faaliyetlerini, İlçemizde bulunan Liselerde 9. Sınıf öğrencilerine yönelik çalışmalarını yapılabilmesi talep edilmektedir.

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün talebi Müdürlüğümüzce uygun görülürse de;

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Olurlarınıza arz ederim.

Numan KORKMAZ
İlçe Milli Eğitim Müdürü

OLUR
.../01/2016

Nazım MADENOĞLU
Kaymakam

Güvenli Elektronik İmza:
Aslı ile Aynıdır
...15 Ocak 2016...

Devrim Bulvarı Hükümet Konagi Kat 5 Kdz.Ereğli
Elektronik Ağ: www.eregli67@meb.gov.tr
e-posta:210975@meb.k12.tr

Ramazan USLU VHKİ
Tel: (0 372) 3237370
Faks: (0 372) 3237372

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı Ozan AKMAN

Eğitim Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği (2004-2008)

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü- Eğitim Programları ve Öğretimi Yüksek Lisans Programı (Devam Ediyor)

İş Tecrübesi Bartın-Kurucaşile Hisar Piriyesi İlkokulu (Ağustos 2008-Eylül 2014)
Zonguldak-Ereğli Danişmentli İlkokulu (Eylül 2014-Eylül 2015)
Zonguldak Ereğli Gökçeler İlkokulu (Eylül 2015-devam ediyor)

İletişim Tel: 0 543 622 55 67
E-Posta: ozanakman67@gmail.com